

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTON ASIAKIRJAT

KAUPUNGINHALLITUKSEN MIETINNÖT

N:o 24—1981

KHN LAUSUNTO TILINTARKASTAJIEN LAATIMASTA VUODEN 1980 TILIENTARKASTUSTA KOSKEVASTA KERTOMUKSESTA

Kunnallislain 95 §:ssä säädetään, että tilintarkastajien kertomuksessa tehtyjen muistutusten johdosta kunnanhallituksen on vaadittava asianomaisilta selitykset ja annettava oma lausuntonsa. Nämä on kertomuksen ohella toimitettava kunnanvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään lokakuun aikana. Kunnallislain 96 §:n mukaan kunnanvaltuuston asiana on päättää, onko tilintarkastajien kertomuksessa tehdyn muistutuksen johdosta ryhdyttävä kunnan edun valvomiseksi toimenpiteisiin tilivelvollista vastaan vai annetaanko muistutuksen raueta.

Tilintarkastajien kertomus vuoden 1980 tilientarkastuksesta on painettu eri mietinnöksi (Khn mietintö n:o 16 vuodelta 1981). Tilintarkastajien kertomuksen johdosta Khs on hankkinut selvitykset ja lausunnot elintarvikekeskuksen lautakunnalta, hankintakeskukselta, henkilöstöasiain lautakunnalta, kaupunkisuunnittelulautakunnalta, kiinteistölautakunnalta, koululautakunnalta, lasten päivähoitolautakunnalta, lastensuojelulautakunnalta, liikennelaitoksen lautakunnalta, metrotoimikunnalta, nuorisolautakunnalta, palolautakunnalta, rahatoimistolta, rakennuslautakunnalta, suomenkielisen työväenopiston johtokunnalta, teollisuuslaitosten lautakunnalta, terveyslautakunnalta, tietojenkäsittelyneuvottelukunnalta, ulkoilu- ja urheilulautakunnalta ja yleisten töiden lautakunnalta. Nämä selitykset ja lausunnot ovat luetellussa järjestyksessä tämän mietinnön liitteinä 1-20.

Vuositilintarkastajien vuodelta 1973 antamassa kertomuksessa tekemän ehdotuksen johdosta Khs mainitsee päättäneensä 7.10.1974 kehottaa kiinteistölautakuntaa vuosittain vastedes keräämään kaupungin kiinteistö-yhtiöiltä tarpeelliset tiedot ja toimittamaan niiden perusteella laaditun selostuksen yhtiöiden toiminnasta Khlle niin, että selostus voidaan jakaa valtuutetuille. tilintarkastajien kertomuksesta annettavan lausunnon yhteydessä. Kiinteistölautakunnan selvitys vuoden 1980 osalta on tämän mietinnön liitteinä 21 ja 21a.

Tarkastustyön suorittaminen

Tilintarkastajat selostavat kertomuksensa alussa organisaatiotaan, käyttämäänsä aineistoa ja suorittamiaan tarkastuksia. Seuraavaksi he toteavat lähettäneensä 10.12.1980 kaupunginjohtajalle kirjeen, joka koski Puu-Vallilan saneerauksen tilannetta, sekä Khlle 26.5.1981 tiedotus-toiminnan tehostamista käsittelevän kirjeen. Niin ikään tilintarkastajat ovat antaneet Uudenmaan lääninhallitukselle 30.10.1980 selityksen erään kantelun johdosta.

Vuoden 1980 tilinpäätös

Tilintarkastajat käsittelevät yksityiskohtaisesti vuoden 1980 tilinpäätöstä ja eräitä suurimpia yksittäisiä poikkeamia talousarviosta esittämättä kuitenkaan huomautuksia näiden suhteen.

Terveyslautakunta toteaa kertomuksessa mainitun HYKS:n käyttömenoihin myönnetyn ylitysoikeuden osalta, että HYKS:n perussäännön mukaan sen talousarvioehdotusta laadittaessa arvioidaan jäsenkuntien varainhoitovuoden käyttömenojen maksuosuudet, pääomavelan kustannusten maksuosuutta lukuun ottamatta, sen perusteella, kuinka monta hoitopäivää ja erikseen montako poliklinikkakäyntiä jäsenkuntien potilailla on kolmena edellisenä vuotena keskimäärin ollut keskussairaалassa. Ennakko kannetaan sitten kuukausittain tarkistettuna siinä suhteessa, kuinka monta hoitopäivää ja poliklinikkakäyntiä jäsenkuntien potilailla on edellisen vuosineljänneksen vastaavan kalenterikuukauden aikana ollut keskussairaалassa. HYKS:n vuoden 1980 talousarviota laadittaessa on siten perussäännön mukaisena arvioperusteena ollut 380 000 hoitopäivää, mikä on huomattavasti alle todellisen käytön (436 036). Ylittyminen ei näin ollen johtunut virheellisestä arvioidusta hoitopäivien määrästä. HYKS:n perussääntöä on nyttemmin muutettu siten, ettei edellä mainitun suuruisiin ylityksiin ilmeisesti enää ole aihetta. Kuluvan vuoden talousarvio on vielä laadittu vanhan perussäännön mukaan, mutta vuoden 1982 talousarvio laaditaan alueelliseen suunnitelmaan sisältyviin hoitopäivä- ja poliklinikkamääriin pohjautuen.

Teollisuuslaitosten lautakunta mainitsee, että sähkönmyyntitulojen poikkeamaan vaikutti pääasiallisesti yli kaksi kertaa arvioitua suurempi myynti jakelualueen ulkopuolelle sekä jakelualueen myynnin arvon ylittyminen 0,9 %. Syynä myynnin lisäykseen jakelualueen ulkopuolelle oli huono vesivoimatilanne sekä ydinvoimalaitoksissa esiintyneet pitkäaikaiset käyttöhäiriöt. Kaukolämpötulojen osalta arvio ylittyi kulutusmaksujen nousun johdosta. Polttoöljyn hinnat olivat talousarviossa oletettua korkeammat, mikä puolestaan vaikutti kulutusmaksuihin.

Khs toteaa, että keskeisiltä osin tilinpäätös noudattaa yleisessä taloustilanteessa tapahtuneita muutoksia. Tämä näkyy erityisesti liikelaitosten taloudessa. Poikkeamat talousarviosta johtuvat pääosin muista kuin kaupungin toimenpiteistä. Mm. Helsingin osuus HYKS:n käyttömenoihin on jouduttu, kuten terveyslautakunnan lausunnossa on todettu, tähän asti perussäännön mukaan arvioimaan kolmen edellisen vuoden keskimääräisen käytön perusteella. Perussääntöä on muutettu siten, että vuodesta 1982 alkaen käyttömenot arvioidaan ennustetun todellisen käytön mukaan.

Menoylityksistä markkamääräisesti suurin osa on ollut toisaalta täysin ennalta arvaamattomia menoeriä, kuten verotilityskorot ja toisaalta harkintaan perustuneita ylityksiä, kuten metron rakentamiseen ja raitiovaunujen ostoon myönnetty ylitykset.

Keskeisenä syynä siirtomäärärahojen lisäykseen on rakennushankkeiden viivästyminen joko kaupungin omien tai valtion toimenpiteiden vuoksi. Khs on ryhtynyt toimenpiteisiin rakentamisen nopeuttamiseksi suunnitelmien mukaisessa aikataulussa asettamalla 14.1.1980 komitean selvittämään rakentamisen viiveiden syitä ja tekemään ehdotukset rakennushankkeiden toteuttamisaikataulujen nopeuttamiseksi. Komitea sai työnsä valmiiksi 29.8.1980. Khs on 2.3.1981 tekemällään päätöksellä kehottanut kaupungin toimielimiä tekemään omalta osaltaan mietinnössä edellytetyt toimenpide-ehdotukset 1.9.1981 mennessä. Khs tulee tekemään päätöksen lausuntojen edellyttämistä toimista vuoden 1981 aikana.

Tilintarkastajien mainitsema kunnallisveron osuuden pieneneminen kaupungin tuloista on osin laskennallinen ja osin todellinen. Korkojen ja poistojen lisäys merkitsee sitä, että verotulojen osuus tulojen loppusummasta pienenee. Todellinen verotulojen suhteellisen osuuden pieneneminen on seurausta verotulojen kasvun hidastumisesta. Kaupungin tulopohja esimerkiksi naapurikaupunkeihin verrattuna on heikentynyt. Toimenpiteitä kaupungin verotulopohjan vahvistamiseksi esimerkiksi luomalla edellytyksiä asuntorakentamiselle on tehostettu.

Tilintarkastajat ehdottavat kertomuksessaan, että kaupungin tilinpäätökseen liittyvään rahatoimiston julkaisemaan tilinpäätöksen tarkastelu-

IV

ja vertailuosaan laadittaisiin vastaisuudessa myös suoritettuja poistoja ja varastojen arvostusta selvittelevä esitys.

Rahatoimisto ilmoittaa, että tilintarkastajien esittämä toivomus poistoja ja varastojen arvostusta koskevien selvitysten sisällyttämisestä tilinpäätöskirjaan toteutetaan vuoden 1981 tilinpäätöskirjaa tehtäessä.

Havainnot, muistukset ja ehdotukset

Tilintarkastajien kertomuksessa esitetyt havainnot, muistutukset ja ehdotukset on seuraavassa lainattu sellaisenaan ja niiden johdosta saadut selvitykset ja lausunnot on käsitelty tilintarkastajien kertomuksen mukaisessa järjestyksessä.

3.1

Kaupungin edun valvonta yksityisoikeudellisissa sopimuksissa

Tilintarkastajat ovat todenneet, ettei kaupungin etua ole valvottu riittävästi eräissä yksityisoikeudellisissa sopimuksissa. Tämän kertomuksen kohdissa 3.2 ja 3.34 on esitetty huomautukset vahingonkorvausmenettelyä koskevista säännöksistä ja metron ensimmäisen sarjajunan toimitusviivästyksestä.

Kaupunginkanslian lainopillinen osasto tekee johtosääntönsä 14 §:n mukaisesti ehdotuksia kaupunginhallituksen puolesta tehtäviksi sopimuksiksi ja sitoumuksiksi sekä laatii ne kaupunginhallituksen määräyksen mukaan. Osasto antaa mahdollisuuksien mukaan lauta- ja johtokunnille niiden pyytämiä lausuntoja lainopillisista asioista. Sopimusten toteutuminen kaupungin edun mukaisesti jää näin ollen kunkin hallintokunnan ja toisaalta tilintarkastuksen valvonnan varaan.

Tilintarkastajat toteavat, että kaupungin edun valvonta sopimusten toteuttamisessa ei ole nykyisellään riittävää.

Yleisten töiden lautakunta mainitsee, että erilaisia urakka- ja hankinta-sopimuksia tehdään mm. rakennusvirastossa vuosittain runsaasti. Taloudelliselta arvoltaan ne ovat eri suuruisia ja niitä tehdään eri organisaatioportaissa. Samoin suoritusten vastaanotto on hajautunut eri toimintayksiköihin. Pulmakysymyksistä vastuuyksiköt neuvottelevat rakennusviraston hankinta- tai lainopillisten asiantuntijoiden kanssa. Verraten

usein neuvotellaan ongelmatilanteesta kaupunginkanslian lainopillisen osaston kanssa. Urakoiden ja hankintojen suuresta määrästä johtuu, että sopimuksiin liittyviä käytännön ratkaisuja tehdään eri portaissa jatkuvasti. Ratkaisuntekijöiden kokemuksesta, taidosta ja asiantuntemuksesta riippuu, kuinka hyvin kaupungin etua valvotaan. Lautakunnan mielestä tilanne on rakennusviraston osalta varsin hyvä. Lautakunta ei pidä nykyistä tiukemman ja keskitetymmän kontrollin luomista tarkoituksenmukaisena, koska se tulisi kalliiksi ja merkitsisi toimintojen haitallista hidastumista. Lautakunnan mielestä voimassa olevat hankinta- ja urakkaohjeet sekä yleiset sopimusehdot antavat riittävän pohjan kaupungin edun valvomiseen.

Metrotoimikunta toteaa lausunnossaan, että sopimuksissa ja niiden toteutumisessa voidaan erottaa varsin monia tekijöitä, jotka kytkeytyvät toisiinsa. Toimikunta korostaa, että kunkin hallintokunnan itsensä tulee vastata siitä, että hallintokunnan tekemät niin hallinnolliset kuin yksityisoikeudellisetkin toimenpiteet ovat kaupungin edun mukaisia. On luonnollista, että kaupungin muiden yksiköiden teknisten ja lainopillisten asiantuntijoiden apuun turvaudutaan tarvittaessa. Metrotoimisto on esim. neuvotellut metrovaunusopimuksesta kaupunginkanslian lainopillisen osaston kanssa. Toimikunta ei näe mahdollisena, että tilintarkastuksen kautta tapahtuvan valvonnan ja Khn suorittaman päätösten siirtämisvalvonnan lisäksi jollakin muulla hallintokunnalla olisi edellytyksiä seurata sopimuksiin ja niiden toteuttamiseen liittyviä tekijöitä. Parhaat edellytykset kaupungin edun valvomiseksi luodaan toimikunnan mielestä sillä, että asianomaisille hallintokunnille suodaan riittävät henkilöresurssit.

Khs toteaa, että joidenkin yksityisten sopimusten soveltamisessa on saattanut tulla esiin tilanteita, joissa on päädytty kaupungin edun kannalta vähemmän onnistuneisiin ratkaisuihin. Ottaen kuitenkin huomioon kaupungin tekemien sopimusten lukumäärän ovat tällaiset tapaukset selvästi poikkeuksellisia. Tilintarkastajien mainitsemien esimerkkien osalta Khs viittaa ao. kohdissa annettuihin selvityksiin. Khs yhtyy näkemykseen, että kaupungin etu tulee nykyisellään riittävästi valvotuksi yksityisoikeudellisissa sopimuksissa. Khs korostaa, että kunkin hallintokunnan vastatessa tekemistään sopimuksista - sekä niiden sisällöstä että toteuttamisesta - on valvonnan kannalta keskeinen vastuukysymys myös selkeästi ja yksiselitteisesti ratkaistu. Hallintokunnat ovat useasti sopimuksiin liittyvissä kysymyksissä yhteydessä sekä hankintakeskukseen että kaupunginkanslian lainopilliseen osastoon.

3.2

Vahingonkorvausmenettelyä koskevat säännökset

Yleisten töiden lautakunnan johtosäännön 6 §:n 14 kohdan mukaan lautakunta päättää niistä urakka-, hankinta- ja suunnittelusopimuksista, joiden arvo tai määrä ylittää kaupungin-insinöörin tai rakennusviraston osastopäälliköiden toimesta tehtäville sopimuksille vahvistetut rajat. Lautakunta voi saman pykälän 26 ja 28 kohtien mukaisesti päättää vahingonkorvauksesta 2 000 mk:n rajaan asti. Kaupunginhallituksen johtosäännön 6 §:n 13 kohdan mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää sovinnon ja akordisopimuksen tekemisestä.

Edellä mainittujen säännöskohtien sisältö ei ole riittävän selkeä. Esimerkkinä tästä on Vuosaaren lietteenkäsittelylaitteiston urakasopimuksen jälkiselvittely.

Yleisten töiden lautakunta kehotti 29.3.1979 rakennusvirastoa neuvottelemaan kaupunginkanslian lainopillisen osaston avustamana laitteiston toimittajan kanssa kaupungin kärsimän vahingon korvaamisesta sekä saattamaan asian sen jälkeen uudestaan lautakunnan päätettäväksi.

Yleisten töiden lautakunta totesi kirjeessään kaupunginhallitukselle 17.7.1980, että sen toimivalta asiassa on tulkinnanvarainen. Lainopillinen osasto katsoi kuitenkin lausunnossaan 22.8.1980, että sopimuksesta päättäminen kuuluu yleisten töiden lautakunnan toimivaltaan ja että kaupunginhallitus ei voi ottaa asiaa käsittelyyn, koska asiaa ei ole siirretty lautakunnalta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi eikä asia ole tullut sinne valitusteitseäkään.

Tilintarkastajien mielestä vahingonkorvausmenettelyä koskevia tulkinnanvaraisia säännöksiä tulisi selkeyttää.

Yleisten töiden lautakunnan mielestä yleisiä puutteita vahingonkorvausmenettelyä koskevien säännösten sisällössä ei ole olemassa. Tulkintatilanteita yksittäisen sopimusten ehtojen soveltamisesta sen sijaan voi syntyä. Tällaisesta on lautakunnan mukaan ollut kysymys mm. Vuosaaren lietteenkäsittelylaitoksen urakassa. Asia on kuitenkin selvitetty asianmukaisessa järjestyksessä. Tilintarkastajien mainitsemassa tapauksessa lautakunta katsoo kysymyksessä enemmänkin olleen urakasopimukseen liittyvän erimielisyyden kuin varsinaisen vahingonkorvausasian.

Käytännössä ei voida ennakoida kaikkia mahdollisia erityyppisiä sopimuksissa esiin tulevia tulkinta- tai menettelytapakysymyksiä ja kirjoittaa säännöksiä niin, että niistä aina saisi yksiselitteisen ohjeen. Käytännössä menettelytavat ovat niin vakiintuneita, että varsinaisia pulmakysymyksiä syntyy harvoin.

Khs toteaa, että tilintarkastajien maininta vahingonkorvausmenettelyä koskevien säännösten tulkinnanvaraisuudesta koskee nimenomaan sopimusperusteisia tilanteita, ei sen sijaan vahingonkorvauslain alaan liittyviä tapauksia. Sopimusperusteiset vahingonkorvaustapaukset ovat osa sopimusten soveltamista, josta vastuu pääsääntöisesti kuuluu asianomaiselle hallintokunnalle. Khs viittaa edellä kohdassa 3.1. lausuttuun ja pitää nykyisiä säännöksiä sisällöltään riittävän selkeinä, vaikka sopimustilanteiden moninaisuus saattaa joissakin yksityistapauksissa aiheuttaa tulkinnanvaraisia kysymyksiä. Khs mainitsee vielä, että kaupungin säännöstöjä uusittaessa pyritään jatkuvasti kiinnittämään huomiota niiden sisällölliseen selkeyteen.

3.3

Atk-järjestelmien toimivuus

Tilintarkastajat ovat toimikautensa 1977 - 1980 aikana tehneet useilla tarkastuskäynneillä havaintoja sekä tarkastuskertomuksissa huomautuksia eri hallintokuntien atk-järjestelmien toimimattomuudesta. Huomautukset eivät ole johtaneet riittäviin toimenpiteisiin, vaan joidenkin atk-järjestelmien keskeneräinen toimivuus on edelleenkin huolestuttavaa ja aiheuttaa asioiden hoidolle sekä tarkastukselle jatkuvasti haittaa.

Tilintarkastajien mielestä hallintokuntien tulisi siirtyessään atk-järjestelmiin suorittaa valmistelu riittävällä huolella ja aikavälillä, jotta niistä saatava hyöty olisi alusta alkaen täysimääräinen.

Tietojenkäsittelyneuvottelukunta pitää tilintarkastajien huomautuksia aiheellisina ja yhtyy tilintarkastajien esittämään periaatteeseen atk-järjestelmiin siirtymisen riittävästä valmistelusta. Koska atk:n hyväksikäyttö kaupungin hallinnossa on jatkuvasti lisääntymässä, on entistä tärkeämpää saada järjestelmät toimimaan luotettavasti ja tehokkaasti. Neuvottelukunta toteaa kuitenkin, että atk:n soveltaminen kaupungin hallinnossa on vielä monessa suhteessa uutta ja tapahtuu usein

tehtävissä ja toimintayksiköissä, joissa ei ole laaja-alaista aikaisempaa kokemusta atk:n hyväksikäytöstä. Mm. näistä seikoista ja tekniikan nopeasta kehityksestä johtuen saattaa siirtymisen valmistelu jäädä joiltain osin puutteellisesti suoritetuksi. Toisaalta huolellisesti suunniteltuun järjestelmään saatetaan joutua käyttökokemusten kertyessä tekemään muutoksia. Eräänä hankaloittavana tekijänä on mainittava atk-henkilöstön suuri vaihtuvuus ja vaikeudet saada pätevää ja pysyvää atk-henkilöstöä, hallintokuntiin sekä Pääkaupunkiseudun tietokeskuskuntainliiton palvelukseen. Khn suunnittelujaoston 27.10.1980 tietojenkäsittelyneuvottelukunnan esityksestä hyväksymissä kaupungin atk-laitteisto- ja muun atk-toimintapolitiikan periaatteissa esitetäänkin, että virastoissa ja laitoksissa, jotka käyttävät tai suunnittelevat käyttöönotettavaksi muita kuin kaupungin yhteisiä järjestelmiä, on oltava systeemisuunnitteluun kykenevä henkilö tai henkilöt. Lisäksi tulee huolehtia henkilökunnan riittävästä koulutuksesta. Suunnittelujaoston päätöksessä on esitetty myös mm. tietojenkäsittelyn kehittämisen suunnitelmallisuuteen ja sovellettaviin ratkaisuihin liittyviä periaatteita, joiden toteuttamisella pyritään kehittämään kaupungin atk-toimintaa entistä paremmin palvelevaksi. Neuvottelukunnan toimeksiannosta on myös valmisteltu virastojen ja laitosten käyttöön tarkoitettua käsikirjaa. Käsikirjan avulla pyritään tukemaan ja tehostamaan tietojärjestelmien rakentamista sekä yhtenäistämään atk:n kehittämiseen liittyviä menettelyjä ja suunnitelmia. Neuvottelukunta on niin ikään pyrkinyt huolehtimaan atk:n järjestelmien riittävän perusteellisesta suunnittelusta erityisesti virastoille ja laitoksille antamissaan lausunnoissa.

Khs pitää tietojenkäsittelyneuvottelukunnan lausuntoa riittävänä selvityksenä.

3.4

Lomakevalikoiman supistaminen

Kaupungilla on käytössä noin 5 500 erilaista painettua lomaketta. Virastoissa ja laitoksissa toimii 50 lomakeyhdyshenkilöä, joiden avulla hankintakeskus on pyrkinyt lomakerationalisointiin. Hankintakeskuksen lomakesuunnittelu käsittelee vuosittain noin 1 000 lomaketta korjaamalla vanhoja, suunnittelemalla uusia ja yhdistämällä samankaltaisia lomakkeita. Uusia lomakkeita on vuosina 1975 - 1979 laadittu vuosittain keskimäärin 200 ja vanhoja on poistettu keskimäärin 100. Lomakkeiden määrä on siis kasvanut.

Tarkoituksenmukainen lomake tietenkin helpottaa tietojen keräämistä ja käsittelyä sekä saa aikaan työmäärän säästöä,

mutta hallintokuntien käytössä on myös vanhentuneita ja tietotarpeen kannalta merkityksettömiä lomakkeita.

Pitäisi myös selvittää, kuinka paljon sellaista tietoa, joka jo on eri viranomaisten rekistereissä, uudelleen kerätään lomakkeilla. Pitkällä aikavälillä atk:n hyväksikäytön tulisi näkyä myös lomakkeiden vähentymisenä.

Tilintarkastajat esittävät, että kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto yhdessä hankintakeskuksen ja eri hallintokuntien kanssa pyrkisi tehostamaan lomakerationalisointia. Myös lomakkeilla kerättyjen tietojen säilytystarpeeseen tulisi arkistointikustannusten vähentämiseksi kiinnittää huomiota.

Khs yhtyy tilintarkastajien näkemykseen lomakevalikoiman supistamisen välttämättömyydestä. Khs viittaa hankintakeskuksen lausuntoon ja toteaa, että lomakevalikoiman supistamiseksi ja arkistointitarpeen vähentämiseksi ovat hankintakeskus, kaupunginarkisto ja kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto aloittaneet tehostetut toimenpiteet. Näitä ovat vanhentuneiden lomakkeiden poistaminen, yleislomakkeiden rinnakkaismallien vähentäminen, järjestelmällinen lomakerationalisointi sekä arkistointi.

3.5

Hallintokuntien yhteistyöhankkeet

Hallintokuntien kitkattoman yhteistyön edut ovat suuria. Eräitä hallintokuntien yhteisiä monitoimitiloja on jo rakennettu ja lisää suunnitellaan. Vuoden 1978 kertomuksessaan tilintarkastajat mainitsivat geoteknillisen toimiston ehdotuksesta rakentaa teknisen huollon rengastunneli kantakaupungin alueelle eri johtoja varten. Tällaisen osaa on jo alettukin suunnitella energialaitoksen ja vesilaitoksen tarpeisiin. Vastaavasti on useissa rationalisointiohjelmissa esitetty eri hallintokuntien keskinäisiä kehitysprojekteja, joihin suhtautuminen on tällä hetkellä kuitenkin monesti ennakoluuloista ja siten yhteistoimintaa vieroksuva.

Tilintarkastajien mielestä erilaiset yhteiset kehittämisajatuksot tulisi vastaisuudessa ottaa kaupungin kaikissa hallintokunnissa nykyistä ennakoluulottomampaan tarkasteluun.

Khs pitää hallintokuntien yhteistyöhankkeiden lisäämistä yhtenä merkittävänä keinona tehokkuuden edistämiseksi. Khs yhtyy tilintarkastajien toteamukseen siitä, että hallintokuntien yhteistoiminnassa on monia puutteita, jotka pääosin johtuvat joko tiedonkulun heikkoudesta tai henkilöstön asenteiden jäykkyydestä. Myös valtion taholta tulevat määräykset ovat joissakin tapauksissa olleet esteenä hallintokuntien yhteistyölle. Yhteistyön tehostaminen on mahdollista vain virastojen ja laitosten johdon aktiivisella toiminnalla. Asiaan on kiinnitetty ja tullaan jatkossakin kiinnittämään huomiota mm. virastojen ja laitosten johdon neuvottelutilaisuuksissa.

Tilintarkastajien mainitseman esimerkin osalta Khs toteaa päättäneensä 4.9.1978 kehottaa kiinteistövirastoa toteuttamaan johtotietojärjestelmän, jonka tehtävänä on maanalaisten johtojen sijaintitietojen kerääminen, käsittely ja jakelu yhteistyössä energialaitoksen, rakennusviraston, vesilaitoksen sekä Helsingin Puhelinyhdistyksen ja posti- ja lennätinlaitoksen kanssa. Samalla Khs päätti kehottaa em. laitoksia huolehtimaan siitä, että rakennettavat maanalaiset tilat tulevat kaupunkimittausosaston toimesta tai sen hyväksymällä tavalla kartoitetuksi ja että kartoitustulokset luovutetaan aina kaupunkimittausosastolle. Johtotietojärjestelmän kehittämistä on Khs tekemän päätöksen jälkeen jatkettu vaiheittain laatimalla ensin järjestelmäsuunnitelma sekä selvittämällä sen perusteella atkn hyväksikäyttömahdollisuus. Khs päätti 28.9.1981 kehottaa kiinteistövirastoa, energialaitosta, kaupunkisuunnitteluvirastoa, rakennusvirastoa ja vesilaitosta toteuttamaan yhteistyönä voimassa olevan johtotietoprojektin organisaation puitteissa johtotietojärjestelmän atk-kokeilun sekä kehottaa kiinteistövirastoa antamaan Khlle selostuksen kokeilun tuloksista sekä tekemään sen perusteella tarvittavat esitykset.

3.6

Kaupungin omaisuudelle aiheutetut vahingot

Helsingin kaupungin omaisuuteen kohdistuvasta ilkkivaltaisesta vahingonteosta aiheutuu vuosittain huomattavia kustannuksia. Eniten vahingoitetaan liikennelaitoksen, koulujen ja energialaitoksen omaisuutta.

Vuonna 1980 liikennelaitoksen omaisuuden turmeleminen aiheutti laitokselle lähes 300 000 markan kustannukset. Tästä summasta pysäkkirakenteiden korjausten osuus oli 100 000 markkaa. Linja-autoissa ja raitiovaunuissa jouduttiin korjaamaan lähes 2 000 rikottua istuinosaa, mikä aiheutti 180 000 markan

kustannukset. Myös kouluissa tapahtuu ikkunoiden, kaluston ja kiinteän omaisuuden rikkoutumisia, joista tosin osa on kulumisen aiheuttamaa. Kaupungin koululaitoksessa koitui pelkästään lasikorjauksista kuluja yli 300 000 markkaa vuonna 1980. Energialaitokselle aiheuttivat katulamppujen rikkomiset noin 150 000 markan vahingot.

Tilintarkastajien mielestä kaupungin tulisi jatkuvasti kiinnittää huomiota vahingonteon ja liiallisen kulumisen ennaltaehkäisemiseen jo suunnitellussa ja materiaalin valinnassa.

Liikennelaitoksen lautakunta mainitsee, että liikennelaitoksen osalta ilkeävaltainen vahingonteko kohdistuu pääasiallisesti linja-autojen ja raitiovaunujen sisustukseen, pysäkkivarusteisiin ja sadekatoksiin. Vahingonteko vaikuttaa haitallisesti matkustajapalveluun, matkustajien viihtyvyyteen, joskus jopa turvallisuuteen. Vahingontekojen määrä on viime vuosina pysynyt samana, vaikka ilkeävaltaa on eri keinoin pyritty estämään. Vahingontekojen torjuntaan on yritetty vaikuttaa teknisin muutoksin ja materiaalivalinnoin sekä valvontaa lisäämällä. Lautakunta mainitsee, että tilattuihin uusiin nivelraitiovaunuihin tulee uudentyyppiset istuimet, joiden vahingoittaminen on huomattavasti vaikeampaa kuin vanhojen istuinten. Myös opetus- ja neuvontatoiminnan sekä tiedotustoiminnan avulla pyritään jatkuvasti vaikuttamaan asenteisiin. Tapakasvatusta annetaan eri kohderyhmille, mm. kouluissa ja päiväkodeissa. Viime keväänä liikennelaitos, Valtionrautatiet ja Helsingin Puhelinyhdistys järjestivät julkisen sanan edustajille yhteisen tiedotustilaisuuden, jonka tarkoituksena oli saada yleistä mielipidettä muokatuksi vahingontekoa vastustavaksi. Julkinen sana koki asian tärkeäksi ja se sai runsaasti julkisuutta osakseen. Laitos on osallistunut myös nuorisojärjestöjen järjestämiin tempauksiin, joiden teemana on ollut vahingonteon vähentäminen.

Koululautakunta toteaa ikkunoiden rikkomisen ja ulkoseinien töhrimisen olevan koulujen kohdalla kustannuksiltaan merkittävimpiä ilkeävallan muotoja. Lisäksi tapahtuu mm. varkauksia sekä kaluston ja välineistön rikkomista. Lautakunta toteaa, että kysymys on paljon asenteista. Koulu pyrkii luonnollisesti kasvatustyöllään ilkeävallan vähentämiseen. Koulujen rakenteet ja kalusteet pyritään varustamaan myös ilkeävallamahdollisuus huomioon ottaen. Ilkeävallantekijöinä on usein muita kuin koulun oppilaita. Lautakunta korostaa, ettei ilkeävallan määrässä ole havaittu oleellista kasvua.

Teollisuuslaitosten lautakunta mainitsee, että energialaitos on katuvalaistusta rakennettaessa ryhtynyt asentamaan sellaisia valaisimia, joissa itse lamppua suojaa iskunkestävästä muovista valmistettu kupu. Myös eräisiin aikaisemmin asennettuihin valaisintyyppeihin on mahdollista jälkeempään kiinnittää vastaavanlainen suojus.

Khs toteaa saatuihin lausuntoihin viitaten, että kaupunki kiinnittää jatkuvasti huomiota vahingonteon ja liiallisen kulumisen ennalta ehkäisemiseen. Ilkivallan lisääntymiseen voidaan vaikuttaa ehkäisevästi paitsi suunnittelun ja materiaalivalintojen avulla, erityisesti asennekasvatusta tehostamalla.

3.7

Virka- ja päiväystyasuntojen käyttö

Viranhaltijan velvollisuudesta asua virka-asunnossa määrätään luontoissuoritusäännössä. Päiväystys- ja korjaushenkilöille voidaan osoittaa asunto työsuhteeseen sidotussa päiväystyasunnossa. Virka-asuntoja oli vuoden 1980 lopussa henkilöstöasiainkeskuksen selvityksen mukaan 144 kpl ja päiväystyasuntoja 445 kpl.

Pyrkimys päästä asumaan muualla kuin työpaikan välittömässä läheisyydessä on viime vuosina selvästi vahvistunut. Tällöin henkilökunta vapautuu valvonta- tai muista velvoitteista. Virka-asuntojen määrä on vähentynyt kolmen edellisen vuoden aikana 199:stä 144:ään.

Asumisvelvollisuuden eräänä tarkoituksena on, että kaupungin omaisuuden valvonta ja järjestyksenpito tulisivat hyvin hoidetuiksi. Näin ollen asumisvelvollisuudesta luopuminen heikentää valvontaa ja aiheuttaa myös lisää kustannuksia erillisjärjestelyistä.

Tilintarkastajat edellyttävät, että suhtautuminen asumisvelvollisuuteen virka- ja päiväystyasunnoissa otetaan yksityiskohtaisen tarkastelun alaiseksi esiintyneiden ennakkotapausten vuoksi ja että asiasta annetaan kaupungin edun mukaiset tarkat ohjeet, joissa selvitetään myös valvonta- ja järjestyksenpitovelvoitteet.

Henkilöstöasiain lautakunta pitää tilintarkastajien havaintoihin asumisvelvollisuudesta esittämiä näkökohtia oikeaan osuneina. Viranhaltijalle määrättävästä virka-asunnosta ja toisaalta työsuhteeseen sidotusta päiväystyasunnosta päättää viime kädessä henkilöstöasiain lautakunta. Tällöin päätöksen tulee perustua asianomaisesta virastosta tai laitoksesta tulleeseen selvitykseen asumisvelvollisuuden tarpeellisuudesta. Lautakunta katsoo, että vaikka se viime kädessä päättää asumisvelvollisuudesta, tulisi virastoille ja laitoksille kaupungin edun turvaamiseksi antaa tilintarkastajien edellyttämää ohjeita mahdollisimman yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi eri hallintokuntien piirissä.

Khs ilmoittaa, että se on 12.10.1981 kehottanut henkilöstöasiain lautakuntaa antamaan tilintarkastajien lausunnossa mainitut ohjeet virka- ja päiväystyasuntojen käytöstä mahdollisimman pikaisesti.

3.8

Virka- ja työehtosopimusten soveltaminen

Helsingin kaupunki hoiti itsenäisesti palkkausasiansa ennen vuotta 1970, jolloin säädettiin lait kunnallisista virka- ja työehtosopimuksista.

Virka- ja työehtosopimusten sisältö on monimutkaistunut vuosi vuodelta. Tämän johdosta esimerkiksi palkanlaskenta on vaikeutunut erityisesti kouluvirastossa opettajien ja varsinkin tuntiopettajien kohdalla. Myös lasten päivähoitovirastossa palkanlaskenta vaatii suhteettomasti henkilöstöä. Ikälisä-, palvelusaikalisä- ja vuosilomasäännökset ovat vaikeasti tulkittavissa.

Henkilöstöasiainkeskus pyrkii yleisten sovellutusohjeiden lisäksi pitämään yllä ajan tasalla olevaa palvelusehtosopimusten sisältöä tarkentavaa ohjeistoa. Eri virastoissa ja laitoksissa vallitsee tästä huolimatta hallintokuntakohtaista menettelyä esimerkiksi palkattomien virkavapauksien ja sairauslomien laskennassa.

Tilintarkastajat ovat todenneet, että edellä esitetyt seikat ovat aiheuttaneet palkanlaskennassa jatkuvasti epäselvyyksiä ja suoranaisia virheellisyyksiäkin. Sen vuoksi kaupungin maan suurimpana kunnallisena työnantajana tulisikin korostaa Kunnalliselle sopimusvaltuuskunnalle palvelusehtosopimusten selkeyttämisen ja tulkintavaikeuksien vähentämisen tärkeyttä.

Khs viittaa henkilöstöasiain lautakunnan lausuntoon, jossa ilmenee henkilöstöasiainkeskuksen jo useampana vuonna kirjeissään kunnallisen sopimusvaltuuskunnan toimistolle kiinnittäneen huomiota tilintarkastajien esiinottamaan asiaan. Kirjeissä on puututtu sopimustekstien selventämiseen sekä tehty useita yksityiskohtaisia parannusehdotuksia. Palkanlaskijoille järjestetään jatkuvaa koulutusta, jolla perehdytetään palkanlaskijat erityisesti sopimuskysymyksiin ja sovellutuksiin. Tämän lisäksi henkilöstöasiainkeskuksen palkkaosasto antaa uusien sopimusten voimaan tullessa kirjallisia sovellutus- ja tulkintaohjeita virastoille ja laitoksille. Lautakunta toteaa vielä, että se on 8.4.1981 uutta virkasääntöä koskevissa yleisissä soveltamisohjeissa antanut menettelyohjeet mm. lääkärintodistuksen esittämisestä virantoimituksen keskeytyessä sairauden vuoksi sekä palkattomiin virkavapauksien myöntämisestä vapaapäivien yhteydessä. Lisäksi palkkaosasto on antanut virastoille ja laitoksille vuonna 1981 menettelyohjeita palkattomien virkavapauksien/työlomien sekä lyhyiden sairauslomien myöntämisestä toimihenkilöille ja työntekijöille.

3.9

Toimistokoulu

Toimistokoulu on aloittanut toimintansa 1.10.1964 kaupunginhallituksen päätöksen perusteella kokeilunluonteisena esityksen sanamuodon mukaan mm. lähivuosien runsaan toimistotyövoimapoistuman vuoksi. Henkilöstöasiainkeskuksella on ammattioppilaslautakunnan myöntämä oppisopimuslain mukainen koulutusoikeus. Ammattikasvatushallitus on vuonna 1979 vahvistanut kunnallisen toimistotyöntekijän oppiohjelman, jota toimistokoulukin noudattaa. Valtio korvaa vähäisen osan koulutuksen kustannuksista.

Koulussa on oppilaita noin 50. Koulun menot vuonna 1980 olivat 1,2 Mmk ja korvaukset valtiolta 0,1 Mmk, joten kokonaan kaupungin maksettavaksi jäi 1,1 Mmk. Vuosina 1978 - 1979 on toiminut lisäksi työllisyyskurssi, jonka kustannukset olivat 650 000 markkaa ja josta valtio korvasi 30 000 markkaa. Toimistokoulun oppilaat työskentelevät työharjoittelujakson aikana eri virastoissa ja laitoksissa työnopeuttajien valvonnassa.

Tilintarkastajat toteavat, ettei toimistokoululla ole toimintaa säätelevää ohjesääntöä, vaan se on perustettu 1960-luvulla kokeilunluonteisena ja valtuusto on vuosittain myöntänyt

talousarviossa tähän tarkoitukseen määrärahan. Toimistokoulun asema ja tarkoituksenmukaisuus tulisi selvittää ottaen huomioon koulutuksesta kaupungille aiheutuvat kustannukset.

Khs viittaa henkilöstöasiain lautakunnan lausuntoon ja yhtyy lausunnossa esitettyyn käsitykseen, ettei erityistä ohjesääntöä toimistokoululle tarvita, koska koulun toiminta nykyisellään tapahtuu täysin oppisopimustilassa ja -asetuksen mukaisesti. Lautakunnan lausunnossa ilmenee, että toimistokoulun merkitystä ja tavoitteita on jatkuvasti pyritty arvioimaan kaupungin tarpeiden ja kulloisenkin työllisyystilanteen mukaan. Edellinen laajahko tutkimus toimistokoulusta suoritettiin vuonna 1972. Uusi tutkimus käynnistyi 1.4.1981 ja valmistuu kuluvan vuoden syksyllä. Näin ollen tilintarkastajien edellyttämät selvitystoimet ovat jo käynnissä.

3.10

Kansanterveystyö Helsingissä

Tilintarkastajat ovat useissa kertomuksissaan huomauttaneet kansanterveystyön hitaasta kehittämisestä Helsingissä. Suunniteltujen terveysasemien toteuttaminen on viivästynyt vuodesta toiseen. Jotkut terveysasemat toimivat ahtaissa, tarkoitukseen soveltumattomissa tiloissa. Kansanterveislain voimassaoloaikana 1.4.1972 lähtien on Helsinkiin valmistunut vain Hietaniemen terveysasema.

Tilintarkastajat uudistavat aiemmissa kertomuksissaan esittämänsä huomautukset kansanterveystyön hitaasta kehittämisestä.

Terveyslautakunta toteaa lausunnossaan, että Helsingin kansanterveystyön kehittäminen on rakennushankkeiden lykkääntymisen vuoksi ollut eräiltä osin hidasta. Lautakunta toteaa kuitenkin, että toimintaa on voitu eräiden osatoimintojen osalta huomattavastikin laajentaa. Esimerkkeinä lautakunnan lausunnossa mainitaan terveydenhoitajien vastaanottotoiminta, hammashuolto sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto. Uusina aloitettuina toimintoina lautakunta mainitsee ehkäisyneuvonnan, työterveydenhuollon, vanhusten neuvonnan sekä opiskelijaterveydenhuollon, rintamamiesveteraanien terveystarkastukset sekä verenpaineen seurannan. Terveyslautakunta pitää nykyistä terveyskeskushankkeiden suunnitelmien käsittelyjärjestelmää liian moniportaisena ja mutkikkaana.

Tästä aiheutuu huomattavia haittoja. Lautakunta toteaa, että kaupungin on varsin vaikeaa saada yksinkertaistetuksi hankkeiden hyväksyttämismenettelyä, joka on yksityiskohdissaan erityislaissa määritelty sitovasti. Sitä vastoin kaupungin sisäiseen päätöksentekoon voidaan ja tulisi vaikuttaa omilla rakennuspäätöksillä. Lautakunta viittaa Khn 14.1.1980 asettaman rakennushankkeiden nopeuttamiskomitean selvitystyöhön sekä selostaa niitä toimenpiteitä, joilla terveysvirasto on omasta puolestaan vuoden 1981 pyrkinyt nopeuttamaan suunnitteilla olevia hankkeita.

Khs viittaa terveyslautakunnan lausuntoon sekä edellä vuoden 1980 tilinpäätöstä koskevassa luvussa rakennushankkeiden nopeuttamiseksi suoritettuja toimenpiteitä koskevaan selostukseen ja katsoo, että asian ei tulisi antaa aihetta enempiin toimenpiteisiin.

3.11

Lääkehankinnat

Elinkeinohallitus on rekisteröinyt 1.11.1977 Suomen Lääke-teollisuusyhdistys ry:n esityksestä sopimuksen, jonka mukaan yhdistyksen jäsenetehtaat sitoutuvat lopettamaan kaikenlaisten alennusten myöntämisen farmaseuttisista erikoisvalmisteista sairaaloille. Jokainen alennus on rikkomus sopimusta vastaan, mistä seuraa 750 000 markan suuruinen sopimussakko.

Sopimuksen seurauksena on vapaa hintakilpailu kotimaisten tuotteiden kesken kaupungin lääkehankinnoissa täysin tyrehtynyt ja niiden hankinta vähentynyt. Sen sijaan ulkomaisten tuotteiden ostot ovat lisääntyneet.

Kaupungin hankinnoissa saattaa esiintyä muitakin tavarann myyjien tai työn suorittajien välisiä sopimuksia, jotka rajoittavat esimerkiksi tavara-alennusten saantia tai työsuorituskorvauksia tietyillä aloilla.

Tilintarkastajien mielestä kaupungin olisi suurhankkijana pyrittävä poistamaan kaikki kilpailua rajoittavat ja kaupungin edun vastaiset tekijät, jotta sairaanhoitolaitosten apteekille taat-taisiin alan tuntijana riittävä joustavuus kaupungille edullisimpien lääkehankintojen suorittamisessa.

Khs viittaa terveyslautakunnan ja hankintakeskuksen lausuntoihin, joista ilmenee tilintarkastajien mainitseman sopimuksen voimassaolon päättyvän vuoden 1981 lopussa. Sopimusta ei ole tarkoitus jatkaa. Tilintarkastajien esiinottama epäkohta on näin ollen poistumassa. Koska hankintakeskuksen selvityksen mukaan tiedossa ei ole sellaisia tavarahankinta-aloja, joissa myyjien keskeinen rengastuma ainakaan kaupungin hankintojen osalta haittaisi vapaata kilpailua, ei asian Khs mielestä tule antaa aihetta enempiin toimenpiteisiin.

3.12

Kivelän sairaalan toimintojen siirto Laakson sairaalaan

Kivelän sairaalan uudisrakennus- ja perusparannustyöt aloitettaneen vihdoinkin vuonna 1982, joskin Kivelän rakennussuunnittelu on muutaman kuukauden aikataulustaan jäljessä. Töiden ajaksi Kivelän osastot siirretään Laakson sairaalaan, jonka meneillään olevien uudisrakennustöiden pitäisi valmistua vuoden 1982 alkuun mennessä. Laakson sairaalassa suoritetaan parhaillaan myös perusparannustöitä, jotka ovat noin puoli vuotta myöhässä. Töitä olisi kiirehdittävä niin, ettei viivästyminen pääse aiheuttamaan esteitä Kivelän sairaalan muutolle.

Tilintarkastajat korostavat, että Kivelän sairaalan muutto- ja toiminnallinen suunnitelma olisi laadittava niin, että se ajoittuu välittömästi Laakson sairaalan uudisosan valmistumiseen. Pitkäaikaishoitopaikkojen suuren tarpeen vuoksi olisi puolestaan välttämätöntä saada tähän tarkoitukseen valmistuvat Laakson sairaalan paikat suunnitellun mukaisesti sairaalan omaan käyttöön vuonna 1984.

Terveyslautakunta selostaa lausunnossaan yksityiskohtaisesti Laakson sairaalan uudisrakennustöiden sekä Kivelän sairaalan uudisrakennus- ja perusparannushankkeiden aikataulua ja toteutumista. Selvityksen mukaan ovat edellytykset olemassa sille, että Kivelän sairaalan saneeraushanke valmistuu vuoden 1984 aikana ja että Laakson uudisrakennuksen tilat vapautuvat vielä po. vuoden aikana alkuperäisten suunnitelmien mukaiseen käyttöön.

Khs yhtyy tilintarkastajien käsitykseen rakennushankkeiden ajoittamisesta ja tulee osaltaan tukemaan niitä toimenpiteitä, joilla asetetut tavoitteet voidaan myös toteuttaa.

3.13

Päiväkotirakentaminen

Tilintarkastajat totesivat vuoden 1977 kertomuksessaan lasten päiväkotien rakentamisen kalleuden. Rakennus- ja tilasuunnittelun lähtökohtana ovat sosiaalihallituksen huoneistoalanormit lasta kohti. Terveys- ja paloviranomaisilla on omia vaatimuksiaan. Lasten päivähoitovirasto ja rakennusvirasto ovat koonneet yksityiskohtaiset päiväkotien tilasuunnittelua ja varustetasoa koskevat ohjeet.

Päiväkotien rakentaminen on pääkaupungissa huomattavan laajaa. Päiväkotien perustamiskustannuksiin voidaan saada harkinnanvaraista valtionavustusta, mikä tosin on jäänyt hankkeiden kokonaiskustannuksiin nähden erittäin vähäiseksi.

Lasta kohti määrättyä tilanormia lukuunottamatta muut vaatimukset ovat kaupungin omien elinten päätettävissä ja näin ollen rakennuskustannusten kohtuullisuuden valvonta jää kaupungin omaksi huoleksi.

Tilintarkastajat esittävät, että lasten päivähoitopaikkojen tarvetta tyydytettäessä pyrittäisiin hillitsemään rakennus- ja hoitopaikkakustannusten nousua.

Lasten päivähoitolautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan antamista lausunnoista ilmenee, että lasten päiväkotien toteuttamiskustannusten nousu on havaittu vakavaksi ongelmaksi. Ao. virastojen edustajista 15.2.1981 kokoonpantu työryhmä selvittää parhaillaan keinoja lasten päiväkotitilojen rakentamiskustannusten alentamiseksi. Lausunnossa selostetaan niitä tekijöitä, jotka ovat vaikuttaneet kustannusten epäsuotuisaan kehitykseen ja niitä toimenpiteitä, joilla tähän on pyritty vaikuttamaan ehkäisevästi.

Khs toteaa, että tilintarkastajien nyt päiväkotien kohdalla esiinottama ongelma on noussut yhä vakavammaksi kaiken kaupungin rakennustoitominnan kohdalla. Kustannustason riistäytyminen voidaan vain osiltaan selittää valtiovallan määräyksistä ja säädöksistä johtuvaksi. Suunnittelua nopeuttamalla, eri hallintokuntien yhteistyötä tehostamalla sekä laatutasoa alentamalla päästään kaupungin omin toimenpitein myönteisiin tuloksiin. Suunnittelukauden aikana tapahtuvia, lisäsuunnittelua edellyttäviä tilaohjelmien muutoksia on niin ikään mahdollisuus vähentää. Khs viittaakin tässä yhteydessä edellä vuoden 1980 tilinpäätöstä

käsittävän luvun kohdalla selostettuihin toimenpiteisiin kaupungin rakennushankkeiden tehostamiseksi.

3.14

Lastensuojelulaitosten toimintasuunnittelu ja käyttöaste

Lastensuojelulaitoksissa on ollut vuoden 1980 aikana edelleen vajaakäyttöä. Mm. Naulakallion ja Sofianlehdon vastaanotto-kodeissa on ollut osastoja suljettuina. Suunnitellut hoitopäivien määrät eivät ole läheskään toteutuneet, mikä osittain johtuu henkilöstöresurssien puutteesta. Määrärahoissa on ollut useiden miljoonien markkojen menosäästöjä, mikä ei kuitenkaan ole vain myönteistä, vaan osoitus talousarviosuunnittelun heikkoudesta. Sama tilanne on jatkunut useita vuosia.

Vuoden 1979 kertomuksessaan tilintarkastajat kiinnittivät huomiota Killinmäen keskuslaitoksen käynnistämisen hitauteen. Laitoksen käyttöönottoa ei ole kiirehditty lastensuojeluviraston ilmoituksen mukaan mm. Sofianlehdosta siirrettäviksi tulevien hoidettavien takia. Oppilaskoti Toivolassa on myös pidetty yli puolet paikoista varalla siitä huolimatta, että esimerkiksi Sofianlehdon saneeraushanke on viivästynyt useita vuosia. Karviaismäen 8-paikkainen kehitysvammaisille tarkoitettu asuntola valmistui 1.12.1980. Koska valtionosuuden saaminen sen toimintaan on kesken, lastensuojelulautakunta pyysi kaupungin hallitukselta lupaa aloittaa toiminta jo ennen valtionosuuspäätöstä. Lupa myönnettiin 2.2.1981, mutta tieto päätöksestä tuli laitokseen vasta kuukauden kuluttua, mikä viivästytti toiminnan alkua. Käyttöön asuntola saatiin vasta maaliskuussa 1981.

Tilintarkastajien mielestä lastensuojelulaitosten toiminta- ja taloussuunnittelua tulisi tehostaa. Laitospaikkojen tarve olisi selvitettävä nykyistä tarkemmin vajaakäytön ehkäisemiseksi. Uudet laitokset tulisi ottaa käyttöön tehokkaasti ja pyrkiä toteuttamaan jo pitkään vireillä olleet saneeraushankkeet.

Khs viittaa lastensuojelulautakunnan tilintarkastajien huomautuksesta antamaan laajaan ja perusteelliseen selvitykseen lastensuojelulaitosten toiminnasta sekä lasten- ja nuorisonhuollon että kehitysvammahuollon osalta samoin kuin lautakunnan talousarviosuunnitteluun liittyvistä seikoista. Lastensuojeluvirastossa laadittu erillinen selvitys Killinmäen osastojen käyttöönotosta on lautakunnan lausunnon liitteenä. Kun

lastensuojelulaitosten toiminnan tehostamiseen tähtäävät toimenpiteet ovat käynnissä, ei asian Khn mielestä tulisi antaa aihetta enempään toimenpiteisiin.

3.15

Koulujen iltakäyttö

Vuoden 1977 kertomuksessaan tilintarkastajat huomauttivat kaupungin omistamien huonetilojen monikäytössä esiintyvistä vaikeuksista ja etenkin koulutilojen käyttöä rajoittavista lainsäädännöllisistä sekä käytännöllisistä esteistä. Tilintarkastajat kiinnittivät huomiota myös siihen, että koululautakunta käsittelee lukuisat käyttöanomukset useimmiten jälkikäteen.

Kaupunginjohtajan asettaman työryhmän selvityksen perusteella kaupunginhallitus vahvisti 24.9.1979 peruskoulujen sekä lukioiden iltaja vapaa-aikakäytön yleisohjeet. Kaupunginhallitus vahvisti myös 16.6.1980 ulkopuolisilta käyttäjiltä perittävät vuokrat ajaksi 1.8.1980 - 31.7.1981.

Tilintarkastajat toteavat, että uusista ohjeista huolimatta koulutilojen iltakäytössä ei ole vielä kukaan päästy tyydyttävään tulokseen. Erillistä valvontahenkilöstöä ei ole saatu palkatuksi kaikille kouluille. Joissakin kohteissa on iltakäytöstä luovuttu. Suomenkielisen työväenopiston toiminnalle tarpeellinen koulutilojen käyttö on vaikeutunut. Ilmenneitä epäkohtia pohtimaan on asetettu jälleen uusi työryhmä.

Tilintarkastajat toteavat edelleen, että lukuisat kouluhuoneistojen käyttöanomukset yhtäkin iltaa varten menevät yhä koululautakunnan käsiteltäviksi, mikä aiheuttaa pitkien esityslistojen ja pöytäkirjojen laadintaa. Usein päätökset joudutaan kirjaamaan vasta paljon myöhemmin, sen jälkeen kun käyttö koulun luvalla on jo tapahtunut. Tällaiseen menettelyyn velvoittaa peruskouluasetuksen 47 §, jonka mukaan lupa on haettava hyvissä ajoin koululautakunnalta, mutta myöntäminen voidaan kouluohjesäännössä siirtää kouluneuvostolle. Helsingin kokoisessa kaupungissa tällainen menettely on aivan turhaa byrokratiaa, minkä vuoksi tilintarkastajat ehdottavat, että kaupunginhallitus esittäisi asiaa koskevan lainsäädännön muuttamista.

Koululautakunta toteaa, että Khn 24.9.1979 vahvistamilla koulujen iltakäytön yleisohjeilla on pyritty monipuolistamaan ja tehostamaan koulujen iltakäyttöä. Uusi järjestelmä käynnistettiin lukuvuoden 1980 - 1981 alussa. Siirtymävaiheessa on ollut ongelmia mm. henkilökunnan saatavuudessa ja palkkauksessa. Sekä vanhan että uuden järjestelmän rinnakkainen käyttö lukuvuonna 1980 - 1981 on aiheuttanut joitakin hankaluuksia, jotka lautakunnan käsityksen mukaan eivät kuitenkaan ole olleet vältettävissä. Tarkastuskertomuksessa mainittu työryhmä jättää toimenpide-ehdotuksensa iltakäytössä ilmenneiden epäkohtien korjaamiseksi lukuvuoden 1981 - 1982 alkupuolella.

Suomenkielisen työväenopiston johtokunta ilmoittaa, että työryhmän esitysluonnosta voitaneen työväenopiston kohdalla soveltaa jo syysluku-kaudesta 1981 alkaen.

Khs toteaa, että tilintarkastajien esiintuomia epäkohtia on koulujen iltakäytössä edelleen esiintynyt. Tilanteen parantamiseksi on kaupungin käytettävissä oleviin toimenpiteisiin ryhdytty. Tässä vaiheessa on Khn mielestä perusteltua odottaa, korjaantuvatko esiintyneet epäkohdat näiden toimenpiteiden myötä. Näin ollen ja koska uusi koululainsäädäntö on tulossa eduskuntakäsittelyyn lähiaikoina, ei erillistä esitystä peruskouluasetuksen 47 §:n muuttamisesta enää tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista tehdä.

3.16

Kouluviraston talousarviolaadinta

Koulutoimen menot vuonna 1980 olivat 431 Mmk ja tulot 179 Mmk. Tilinpäätöksen mukaisissa toteutuneissa menoissa ja tuloissa esiintyy useita yli miljoonan markan poikkeamia. Esimerkiksi peruskoulujen ruokailussa on syntynyt menosäästöä 4,1 Mmk eli 11 % talousarvioon verrattuna, mitä kouluvirasto on perustellut mm. kouluaterioiden arvioitua pienemmällä määrällä. Peruskoulujen valtionosuuksien kohdalla tullutta 9,2 Mmk:n eli talousarvioon verrattuna 7 %:n ylituloa virasto on taas perustellut mm. oppilaiden arvioitua suuremmalla määrällä, mikä tuntuu ristiriitaiselta edellä esitetyn esimerkin kanssa.

Tilintarkastajat toteavat, ettei kouluvirasto ole noudattanut talousarvion laskennallisessa laadinnassa riittävää huolellisuutta.

Koululautakunta mainitsee, että tilintarkastajien kertomuksessa mainitut tilinpäätöksen mukaisten menojen ja tulojen poikkeamat lienee pääasiallisin syy kouluviraston talousarvion laadinnan esille ottamiseen. Varsinaisia laskentavirheitä ei talousarvion laadinnassa ole havaittu. Sen sijaan epätarkkuutta on syntynyt eräissä talousarvion perusteena olleissa ennusteissa ja arvioissa. Lautakunta selostaa lausunnossaan poikkeamien syitä ja toteaa erityisesti valtionosuuksien arvioinnissa olevia vaikeuksia. Kouluvirasto pyrkii minimoimaan lausunnossa selostettujen epätarkkuutta aiheuttavien tekijöiden vaikutusta laskentatointaan kehittämällä. Lautakunnan vuoden 1982 talousarvioehdotuksessa on talousarvion rakennetta muutettu siten, että määrärahojen ja toimintasuunnitelmien yhteys on saatu entistä paremmaksi. Kouluviraston ja koulujen määrärahojen käytön seurantatietojen aikaviive olisi saatava huomattavasti nykyistä pienemmäksi. Tähän liittyen tulisi lautakunnan mielestä selvittää mahdollisuudet siirtää kirjanpitolietojen tallennus rahatoimistosta kouluvirastoon. Kouluvirastossa käynnissä olevat palkanlaskennan sekä oppilas- ja koulutilatietojen kehittämisprojektit tulevat niin ikään hyödyntämään myös talousarvion laadintaa.

Khs toteaa, että vaikka lautakunnan lausunnossa selostetut tekijät otetaan huomioon, on kouluviraston talousarvion laadinnan samoin kuin toteutumisen seurannan osalta vielä tarvetta päästä suurempaan tarkkuuteen. Koska kouluviraston laskentatoimen kehittämistyö on vireillä, on suoritettavien uudistusten vaikutusta kuitenkin syytä odottaa. Kirjanpitolietojen tallennuksen siirtämisen osalta Khs toteaa, että tätä koskevia selvittelyjä on tehty rahatoimiston ja kouluviraston kesken. Toistaiseksi ei kuitenkaan ole pystytty osoittamaan, että kirjanpitolietojen siirtäminen rahatoimistosta kouluvirastoon nopeuttaisi aineiston käsittelyä, minkä lisäksi siirtäminen saattaisi aiheuttaa lisäkustannuksia kaupungille.

3.17

Suomenkielisen työväenopiston organisaatio

Suomenkielisen työväenopiston oppilasmäärä on yli 25 000. Opiston sivuosastojen oppilasmäärä on nykyään suurempi kuin keskusopiston. Kunkin sivuosaston johdossa toimii osastonjohtaja. Sivuosastoja on viisi. Opiston rehtorin ja apulaisrehtorin työpanoksesta suurin osa menee hallinnollisten rutiinien hoitamiseen.

Opiston organisaatiota selvitelleen rationalisointikomitean työ on valmistunut. Tutkimuksessa ehdotetaan mm. alueorgani-

saation järjestämistä suuralueittain. Lääninhallituksen koulutoimentarkastaja on todennut vuonna 1979, ettei sivuosastojen johtaminen osapäiväisesti ole nykyoloissa tehokasta, koska kukin viidestä sivuosastosta vastaa kooltaan keski suurta kansalaisopistoa. Opiston organisaation uudistuksessa ei ole vielä edistytty ratkaisevasti.

Tilintarkastajat pitävät tärkeänä suomenkielisen työväenopiston organisaation järjestämistä vastaamaan muuttuneita olosuhteita ja nykyisiä vaatimuksia.

Khs yhtyy tilintarkastajien käsitykseen, että suomenkielisen työväenopiston organisaation järjestäminen vastaamaan muuttuneita olosuhteita ja nykyisiä vaatimuksia on tärkeää. Koska opiston johtokunnan lausunnon mukaan organisaation järjestämiseen tähtäävät toimenpiteet ovat jo käynnissä, ei asian kuitenkaan tulisi antaa aiheutta enempään toimenpiteisiin.

3.18

Nuorisotilojen käyttö

Tilintarkastajat kiinnittivät vuosien 1977 ja 1978 kertomuksissaan huomiota kaupungin nuorisotilojen vähäiseen käyttöön. Nuorisolautakunta mainitsi vastauksessaan, että vuoden 1978 alussa on ryhdytty valmistelemaan käyttövuorojen varausmenettelyn uusimista ja tilojen käytön tehostamista. Kaupungin hallitus viittasi vastauksessaan tähän lausuntoon. Kaupungin hallitus päätti 15.10.1979 kehottaa nuorisolautakuntaa yhdessä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston kanssa selvittämään, miten tutkimus nuorisotilojen tarpeesta olisi tarkoituksenmukaisesti laadittavissa.

Vuoden 1980 tarkastuksessa tilintarkastajat ovat jälleen perehtyneet nuorisotilojen käyttöön. Kaupungilla oli vuoden 1980 lopussa järjestökäyttöä varten 24 omaa ja 16 ulkopuolisilta vuokrattua kerhohuoneistoa, joiden yhteinen pinta-ala on 10 784 m². Ulkopuolisille maksettiin vuokria tiloista 715 000 markkaa. Tiloissa oli 37 valvonta- ja siivoushenkilöä ja heidän palkkausmenonsa vuonna 1980 olivat kaikkiaan 2,9 Mmk.

Kerhotiloihin suorittamiensa tarkastuskäyntien lisäksi tilintarkastajat ovat tarkastaneet nuorisotilojen käyttökortistoja, keskustelleet nuorisoasiainkeskuksen johtavien virkamiesten kanssa sekä kuulleet järjestöjen edustajia. Tilanne ei ole parantunut aiemmista vuosista, vaan kerhohuoneistojen käyttö iltaisin nuorisojärjestöjen toimintaan on vähäistä edelleen, mikä on todettu nuorisoasiainkeskuksenkin taholta.

Tilojen käytön seuranta on puutteellista. Laaditut tilastot ja kortistot kerhohuoneistojen käytöstä eivät suoritetun tarkastuksen mukaan anna luotettavaa kuvaa, sillä niihin on sisällytetty nuorisokäyttöön kuulumattomia lukuja. Arviolta vain keskimäärin 10-20 % kerhohuoneistoissa kävijöistä kuuluu alle 24-vuotiaisiin, mihin ikäryhmään nuorisotyö varsinaisesti kohdistuu. Muita tilojen käyttäjiä ovat erilaiset aikuisjärjestöt, eläkeläisyhdistykset, musiikki- ja työväenopistot, balettikoulu jne. Tiloissa järjestetään myös erilaisia myyjäisiä, lotto- ja veikkauskuponkien vastaanottoa, eri järjestöjen vuosikokouksia ja kaupungin omien virastojen kursseja. Tilastoissa kävijöiden määrä näyttää suurelta, mikä ei kuitenkaan kuvaa nuorisotoiminnan tehokkuutta eikä laajuutta. Kysymys on pikemminkin monitoimitiloista kuin nuorisotiloista. Tästä käytöstä muodotuvat kulut aiheuttavat virheellisen kuvan nuorisotoimeen todella käytetyistä määrärahoista.

Kerhohuoneistojen käyttö vaihtelee sijainnin ja paikallisen järjestötoiminnan mukaan. Jotkut tilat saattavat olla jopa koko illan tyhjillään, kun paikalle ei tule varauksen tehneen järjestön jäseniä. Askartelutiloissa ja avoimien ovien kerhoissa on runsaammin kävijöitä. Pelkästään yhdelle järjestölle luovutettujen 11 nimikkotilan käytöstä ei nuorisoasiainkeskuksellakaan ole tilastoa.

Tilojen käytöstä ei nuorisojärjestöltä peritä mitään korvausta, mikä houkuttelee tilavarauksiin, vaikkei varaushetkellä ole tiedossa tilojen käyttöohjelmaa. Vaikka nuorisoasiainkeskuksen antaman tiedon mukaan varatun tilan käyttämättä jättäminen kolme kertaa peräkkäin siitä ilmoittamatta johtaa tilan poisluovuttamiseen, ei tästä säännöstä ole pidetty kiinni. Ilmeisesti uusien nuorisotilojen hankkimisessa ei ole riittävässä määrin otettu huomioon nuorisojärjestöjen todellista tilantarvetta, vaan tilat on sijoitettu joko sen mukaan, missä niitä on ollut saatavissa tai vain matemaattisten tilanormien mukaan eri puolille kaupunkia.

Nuorisotilojen vähäistä käyttöä varsinaiseen nuorisotoimintaan on pidettävä suurena epäkohtana. Kaupunki on sijoittanut huomattavat määrät varoja näitten tilojen hankintaan. Tämä edellyttäisi tehokkuutta tilojen käytössä. Kuitenkin saman-aikaisesti yleinen käsitys on se, ettei nuorisolla ole tarpeeksi kokoontumistiloja ja eräille alueille kaivataan uusia kerho-keskuksia.

Tilintarkastajat esittävät, että kaupunginhallitus selvittää nuorisotilojen käytön epäkohdat ja tilojen todellisen tarpeen sekä ryhtyy toimenpiteisiin asiantilan korjaamiseksi.

Nuorisolautakunta selostaa laajasti nuorisotoimen hallinnassa olevien tilojen käyttöä ja käytön jakaantumista eri käyttäjäryhmien kesken. Järjestöille tarkoitettujen nuorisotilojen käyttöä tarkasteltaessa pitää lautakunta huolestuttavimpana sitä, että nuoriso- ja varhaisnuorisojärjestöjen toiminnallinen aktiivisuus ei ole viime vuosina kasvanut ja että vapaa lapsi- ja nuorisotoiminta on useilla kaupungin alueilla lamassa. Tilojen sijoitusta ja niiden tärkeysjärjestystä arvioitaessa pyritään tuleva käyttö ennakoimaan mahdollisimman tarkoin. Pääpaino on ollut alueilla, joilla ei ole kohtuudella saavutettavissa lainkaan kaupungin osoittamia tiloja. Mikäli jollakin alueella muodostuu tilojen vajaakäyttöä, voidaan tiloja tilapäisesti ohjata muihin tarkoituksiin, kuten nykyisin paljolti tapahtuu. Tällöin investoidut varat eivät mene hukkaan. Eri tekijät vaikuttavat siihen, että eräiden nuorisotilojen osalta varsinaisen nuorisokäytön osuus on jäänyt niinkin alhaiseksi kuin tilintarkastajien mainitsemaan 10-20 %. Näiden osalta aikuisikäikäyttö on runsasta esimerkiksi eläkeläisjärjestöjen kokoontuessa päivittäin päiväsaikaan näissä tiloissa. Tiloja käytetään myös mm. kaupungin koulutustoimintaan. Lautakunnan mielestä ei voitane pitää epäkohtana eikä kaupungin edun kannalta kielteisenä seikkana sitä, että tiloja tarjotaan kaupunkilaisten muiden harrastusten, mm. kasvavan eläkeläisten järjestötoiminnan käyttöön aikana, jolloin nuorisoryhmien kokoontuminen tiloissa ei ole mahdollista. Monet nuorisotilat ovatkin muodostuneet monikäyttötiloiksi, joiden kävijälukuja ei lautakunnan mielestä pidä pyrkiäkään käyttämään nuorisotyön aktiivisuuden mittana. Nuorisojärjestöillä on etuoikeus näiden tilojen käyttöön. Nuorisotilojen käytön tehostamista ja vajaakäytön vähentämistä tarkoittavina toimenpiteinä nuorisolautakunta tulee edelleen esittämään luopumista eräistä epätarkoituksenmukaisista ja vajaakäyttöisistä tiloista sekä kehittämään edelleen ns. nimikkotilojen käyttöä. Pitkällä aikavälillä lautakunta pyrkii tilasuunnittelussaan siihen, että alueille, joille väestöennusteiden mukaan nuorison kokoontumistiloja

tarvitaan, yhdistystoiminnan ja kaupungin harjoittaman avoimen nuorisotoiminnan tilat rakennetaan toistensa yhteyteen. Myös lautakunta pitää tärkeänä selvitysten ja tutkimusten saamista käytettäväksi tilojen käytön ohjausta ja suunnittelua varten. Lautakunta ilmoittaa vielä olevansa valmis luopumaan soveltuvien osien joistakin uusista tilahankkeista, edellyttäen, että näillä alueilla on saatavissa kouluista tarkoitukseen sopivaa tilaa.

Khs pitää tutkimusta nuorisotilojen tarpeen selvittämisestä välttämättömänä, jotta toimitilat, henkilöstö ja määrärahat voidaan mitoittaa tarvetta vastaavasti ja jotta palveluverkosto saadaan myös alueellisesti vastaamaan palvelujen tarvetta. Kattavimmin ja taloudellisesti edullisimmin nuorisotilojen tarve on selvitettävissä valmisteilla olevan harrastuspalvelujen käyttötutkimuksen yhteydessä, jonka ohjelmointityö on tilastokeskuksen tehtävänä. Harrastuspalvelujen käyttötutkimus koskee kaikkea kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintoja. Tästä syystä yksinomaan nuorisolautakunnan käytettävissä olevien nuorisotilojen tarpeen selvittäminen erikseen ei ole tarkoituksenmukaista.

3.19

Bengtsärin käyttö

Bengtsärin saariryhmä sijaitsee noin 120 kilometrin päässä Helsingistä Hangon lähistöllä ja se on urheilu- ja ulkoiluviraston hallinnassa. Alueella on maapinta-alaa 307 ha. Maa-alan ja rakennusten kirjanpitoarvo on 1,8 Mmk. Vaikka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vuonna 1977 Bengtsärin alueen yleissuunnitelman, ei siinä edellytettyä muuta toimintaa kuin nuorisokäyttöä ole saatu toteutetuksi.

Kesäisin Bengtsär on nuorisoasiainkeskuksen omassa ja järjestöjen leirikäytössä. Bengtsäriassa pidetyillä leireillä oli kesällä 1980 leirivuorokausia 6 579. Leirejä oli yhteensä 34 ja näillä osanottajia 1 089. Kaupungin palkkaamaa henkilökuntaa oli 42.

Tilintarkastajat ehdottavat tämän kaukana Helsingistä sijaitsevan alueen käytön tehostamista valtuuston hyväksymän yleissuunnitelman mukaisesti.

Urheilu- ja ulkoilulautakunta mainitsee, että Kvston 8.6.1977 hyväksymässä Bengtsårin alueen yleissuunnitelmassa todetaan alueen tärkeimmiksi käyttömuodoiksi leiritoiminnan lisäksi telttailuun perustuva ulkoilu sekä veneily ja siihen liittyvä kalastus. Lautakunnan käsityksen mukaan Bengtsårin alueen tehokasta käyttöä rajoittaa paitsi alueen etäisyys Helsingistä, myös sen hajanaisuus. Kaupungin Bengtsåriassa omistamat alueet ovat nimittäin neljässä osassa, osin mantereella. Yleissuunnitelman yhteenvedon mukaan olisi tilaisuuden ilmetessä pyrittävä aikaansaamaan kauppoja maa-alueiden yhtenäisyyden parantamiseksi ja vesialueiden lisäämiseksi. Ulkoilualueella on viime vuosina suoritettu kiinteistöviraston toimesta metsän- ja luonnonhoitoon liittyviä töitä, ulkoilu- ja urheiluviraston toimesta suoritettut työt taas ovat tähänneet lähinnä nuorisosiainkeskuksen leiritoiminnan toimintaedellytysten parantamiseen. Tekeillä oleva rantakaava tarjoaa valmistuttuaan mahdollisuudet Sandön alueen jatkosuunnitteluun ja kehittämiseen. Lautakunta selostaa vielä eräitä mahdollisuuksia lähinnä veneilyn edellytysten parantamiseen jo ennen vuoden 1982 purjehduskautta. Urheilu- ja ulkoiluviraston talousarvion puitteissa ei ole mahdollista lähivuosina laajemmin toteuttaa Bengtsårin ulkoilualueen yleissuunnitelmaa.

Khs yhtyy tilintarkastajien käsitykseen Bengtsårin alueen käytön tehostamisen tarpeellisuudesta. Khs toteaa, että nimenomaan telttailuun perustuvaa ulkoilua ja veneilyä on mahdollisuus lisätä nykyisenkin varustuksen puitteissa. Käytettävissä olevien varojen sallimassa määrin suoritetaan Bengtsåriassa vuosittain toimenpiteitä, jotka vähitellen kohottavat alueen tasoa ja soveltuvuutta tarkoitettuun käyttöön. Samalla Khs toteaa, mm. Bengtsårin kohdalla vallitsevan tilanteen huomioon ottaen, ettei kaupungin resurssien puitteissa ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hankkia uusia vastaavatyypisiä kohteita kaupungin omistukseen eikä edes hallintaan esim. vuokraamalla. Käytettävissä olevat varat on tarkoitus suunnata kaupungin hallinnassa jo olevien ulkoilu- ja vastaavien alueiden parantamiseen.

3.20

Raskaan liikenteen reitit

Tavaraliikenteen keskeisiä kohteita Helsingissä ovat satamat, tavara-asemat ja Pasilan autokuljetuskeskus. Näistä Pasilan alueen merkitys tavaraliikenteen keskuksena tulee lisääntymään 1980-luvun puolivälissä. Alueen yhteydet satamiin ja erityisesti Sörnäisten satamaan ovat kuitenkin puutteelliset.

Yhdysväylänä Pasilan tavara-alueiden ja Sörnäisten sataman ja sen pohjoispuolella olevan teollisuus- ja varastoalueen välillä käytetään Intiankadun kautta kulkevaa reittiä. Asuntoalueen keskellä sijaitsevaa Intiankatua ei ole kuitenkaan tarkoitettu raskaan liikenteen kaduksi. Epäkohta on pahentunut, kun nykyisin tavaraliikenteessä käytetään entistä raskaampaa kalustoa. Ongelman lieventämiseksi kantakaupungin yleiskaavassa on esitetty rakennettavaksi uusi katuyhteys Kumpulan alueen kautta. Kyseisen kaavan runkotyö on valmisteilla kaupunkisuunnitteluvirastossa.

Vastaavaa asuntoalueen kautta kulkevaa raskasta liikennettä on myös muissa osissa kaupunkia.

Tilintarkastajat kiirehtivät asianmukaisten raskaan liikenteen väylien toteuttamista.

Khs viittaa kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoon, josta ilmenee kaupunkisuunnitteluviraston toimesta parhaillaan suoritettavan kantakaupungin liikenneverkkovaihtoehtojen vertailua. Tarkoituksena on laatia vuoden 1981 aikana suunnitelma kantakaupungin pitkäntähtäyksen liikennejärjestelmäksi. Suunnitelman yhtenä tarkoituksena on nimenomaan löytää ratkaisuvaihtoehtoja tilintarkastajien esiinottaman ongelman lieventämiseksi. Toisaalta Khs toteaa, että uusien liikenneväylien edellyttämät investoinnit ovat huomattavaa suuruusluokkaa ja että niitä on kaupungin talouden puitteissa mahdollista toteuttaa vain rajoitetusti.

3.21

Vaarallisten aineiden kuljetus

Kaupungin alueella tapahtuu jatkuvasti vaarallisten aineiden kuljetuksia. Vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä on säädetty lailla, asetuksella sekä liikenneministeriön päätöksellä.

Tilintarkastajat esittävät ryhdyttäväksi toimenpiteisiin, jotta liikenneministeriöltä saataisiin yleispiirteiset määräykset vaarallisten aineiden kuljettamisesta taajama-alueilla. Tällöin Helsingin kaupungilla olisi mahdollisuus laatia näitä määräyksiä täsmentävät yksityiskohtaiset ohjeet.

Khs viittaa palolautakunnan lausuntoon, jossa todetaan tilintarkastajien aiheellisesti kiinnittäneen huomiota samaan ongelmaan, johon palolautakuntakin on jo useissa yhteyksissä puuttanut. Palavien aineiden kuljetuksen on todettu muodostuvan kaupungille yhä kasvavaksi ongelmaksi, johon tulee ensi tilassa puuttua. Palolautakunta onkin tehnyt Khlle 30.9.1980 esityksen toimikunnan perustamiseksi laatimaan ohjeet vaarallisten aineiden kuljettamisesta kaupungin alueella. Lautakunnan esityksessä tarkoitettu komitea on asetettu 23.3.1981. Komitea on jo aloittanut työskentelynsä.

3.22

Länsi-Pasilan oikeustalon sekä muiden virastojen ja laitosten yleisöpysäköintitilat

Helsingin raastuvanoikeus sijoitetaan Länsi-Pasilan alueelle rakennettavaan oikeustaloon. Valmistuneiden suunnitelmien mukaan näyttää siltä, ettei oikeustalon yleisöpysäköintitilan tarvetta ole suunnitelmissa otettu huomioon oikeustalossa aikanaan päivittäin käyvien asiakkaiden lukumäärän perusteella. Kun esimerkiksi valtaosa raastuvanoikeudessa asioivien juristien toimipaikoista sijaitsee kantakaupungissa, raastuvanoikeuden siirto tulee merkitsemään yksityisautojen käytön voimakasta lisääntymistä nykytilaan verrattuna.

Tilintarkastajien mielestä Länsi-Pasilan oikeustalon yleisöpaikoitustilat tulee järjestää siten, että tarvetta vastaavat paikoitustilat ovat käytettävissä oikeustalon valmistuessa.

Tilintarkastajat kiinnittävät edelleen huomiota siihen, että erityisesti valtion ja kunnan virastoissa sekä laitoksissa asioiville tulisi järjestää pysäköintitilat samanaikaisesti, kun uudet virastorakennukset valmistuvat.

Esimerkkinä riittämättömistä yleisöpaikoitustiloista voidaan vielä mainita Itä-Pasilaan valmistuva valtion virastotalo, johon tulee sijoittumaan mm. Uudenmaan lääninverovirasto ja muita runsasta yleisöasiointia edellyttäviä virastoja ja laitoksia.

Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsee, että virastojen ja laitosten pysäköintipaikkamäärät perustuvat asemakaavoissa virasto- ja laitoston-

teille annettuihin autopaikkamääräyksiin, joita laadittaessa on otettu myös joukkoliikenneyhteydet huomioon. Länsi-Pasilan oikeustalon pysäköintipaikkojen osalta lautakunta toteaa, että asemakaavan pysäköintinormi on kantakaupungin yleiskaavan mukaan 1/autopaikka/300 k-m². Autopaikat, noin 75 ap., ovat talon kellarissa. Talon edessä eteläpuolella on lyhytaikaisia asiakaspysäköintipaikkoja noin 20. Noin 100 metrin päässä on pysäköintilaitostontti noin 250 autopaikkaa varten. Mikäli laitoksen pysäköintipaikat eivät ole käytössä talon valmistuessa, voidaan tarvittaessa järjestää tilapäisiä pysäköintipaikkoja läheisyyteen. Itä-Pasilan valtion virastotalon osalta lautakunta toteaa, että asemakaavan pysäköintinormi on 1/autopaikka/100 k-m². Autopaikoista on kaavamääräyksen mukaan 60 % toteutettava tontilla ja 40 % pysäköintilaitostonteilla viimeistään 10 vuoden kuluttua rakennusluvan myöntämisestä. Virastotaloon tulee 414 autopaikkaa ja viereiselle eteläpuoliselle autopaikkatontille aikanaan loput 276 autopaikkaa, joita myös asiakkaat voivat käyttää. Vuonna 1981 valmistuu Itä-Pasilan väestönsuoja, jonne tulee 500 autopaikkaa. Väestönsuojasta lähin jalkankulku-uloskäynti on virastotalon kaakkoispuolella.

Khs pitää lautakunnan antamaa selvitystä riittävänä.

3.23

Liikuntaesteisten huomioon ottaminen

Liikuntaesteisten osallistumista yhteiskuntaelämään rajoittavat useat erilaiset esteet julkisissa tiloissa ja liikenteessä. Eräitä kulkua helpottavia toimenpiteitä on jo tosin suoritettu, mutta ei riittävästi. Vaikeapääsyisiä tiloja ovat esimerkiksi useat terveysasemat, joita ei ole alun alkaen suunniteltu tähän tarkoitukseen. Liikuntaesteisiä varten rakennetut rampit saatetaan tehdä liian jyrkiksi, samoin kuin useimmat portaiden yhteydessä olevat lastenvaunuluiskat.

Tilintarkastajat edellyttävät, että liikuntaesteisten tarpeet otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa, jolloin uusia esteitä ei pääse muodostumaan ja jolloin toteutus tulee taloudellisemmaksi kuin myöhemmin suoritettava vanhojen rakenteiden uusiminen.

Khs toteaa, että tilintarkastajien esille ottama asia on tärkeä ja että kaupungin tulee yleensäkin osaltaan pyrkiä suosimaan ja tehostamaan kaiken tyyppisiä toimenpiteitä, jotka edesauttavat vammaisten sopeutu-

mista yhteiskuntaelämään. Kaupunkisuunnittelulautakunnan, rakennuslautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan yksityiskohtaisista ja laajoista selvityksistä ilmenee, että ongelma on tiedostettu kaupungin hallinnossa jo pitkään. Lausunnoissa selostetaan niitä toimia, joilla lisääntyvästi on pyritty ja myös päästy tuloksiin tällä alueella. Myös riittävä yhteistyö toimii lautakuntien kesken. Kuten tilintarkastajat edellyttävät, liikuntaesteisten tarpeet otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa. Eräänä esimerkkinä Khs mainitsee Helsingin metron, jonka suunnittelussa ja toteutuksessa liikuntaesteiset on korostetusti otettu huomioon.

3.24

Katurakennustöiden organisaatio ja ajoitus

Helsingin liikenne ja matkailu ovat vilkkaimmillaan touko-kesäkuussa ja elo-syyskuussa. Näihin ajankohtiin sijoittuvat kuitenkin kadunrakennustyöt suurelta osin. Kolmen sepän aukion silmiinpistävän hitaasti edistyneet kunnostustyöt kesällä 1980 aiheuttivat kohtuutonta haittaa liikenteelle ja yleiselle viihtyvyydelle.

Tilintarkastajien mielestä katujen parannus- ja päällystystyöt olisi organisoitava nykyistä tehokkaammin ja pyrittävä ajoittamaan hiljaisiin kausiin. Töitä tulisi voida porrastaa siten, että vilkkaina kausina kunnostetaan syrjäisempiä kohteita tai tehdään vähemmän häiritseviä töitä.

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että katurakennustyöt ovat luonteeltaan sellaisia, että ne on teknisesti parasta ja taloudellisesti edullisinta, usein jopa välttämätöntä suorittaa silloin, kun ei ole maa-ainesten eikä kadunrakennusainesten jäätymisvaaraa. Työvoiman saanti, työvoiman vahvuuksista annetut säädökset, kaupungin järjestyssääntö sekä poliisin asettamat rajoitukset säätelevät töiden suoritusajankohtaa ja työjärjestelyjä. Lausunnosta ilmenevistä syistä ainakin varsinaiset kadunrakennustyöt on tarkoituksenmukaista edelleenkin tehdä mahdollisimman suuressa määrin touko-syyskuussa. Niidenkin töiden osalta, jotka olisi teknisesti mahdollista toteuttaa muuna aikana, aiheutuisi tästä huomattavaa kustannusten nousua, minkä lisäksi työn laatu huononisi. Lautakunta mainitsee, että keskikesällä liikenne on lomien takana pienimmillään ja haitta helsinkiläisille vähäisin. Kaduilla tehtävät viemäri- ja muut putkityöt sopivat muita katutöitä paremmin talvitöiksi. Katurakennusosasto pyrkii vuosittaista työohjelmaa laatiessaan

mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon myös matkailun ja viihtyvyyden vaatimukset. Edellä selostetuista vaikeuksista ja töiden suuresta määrästä johtuen töitä joudutaan joka tapauksessa tekemään myös touko-kesäkuussa ja elo-syyskuussa. Katutöiden aiheuttamia hankaluuksia on pyritty viime aikoina vähentämään merkitsemällä vaihtoehtoisia ajoreittejä ja järjestämällä paremmin jalankulkijoiden kulku työmaa-alueen ohitse. Pintatyöt tapahtuvat yleensä tarjouskilpailuun perustuvina urakoina, eikä rakennusvirasto ole havainnut niissä vitkastelua.

Rakennusviraston toimittaman lisäselvityksen mukaan Kolmen sepän aukion rakennustöiden ajoitus ja aikataulu määräytyivät lautakunnan lausunnossa esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Töille laadittiin yhteistyössä eri osapuolten kanssa kuuden kuukauden aikataulu, jota lyhyempää aikaa ei voida pitää mahdollisena tällaisessa vaikeassa keskusta-alueen kohteessa, jossa oli uusittava kaikki johdot ja siirrettävä raitiotiekiskot liikenteen ollessa koko työajan sallittua. Työ saatettiin loppuun asetetussa tiukassa aikataulussa huolimatta useista työnaikaisista ennalta-arvaamattomista lisätöistä. Mm. ylitöitä tehtiin useasti lain sallimat määrät.

Khs pitää annettuja selvityksiä riittävinä.

3.25

Rakennustyöt valmiiksi rakennetuilla asuinalueilla

Väestönsuojia on rakennettu uusille asuinalueille viime vuosina alueen muun rakentamisen valmistuttua. Itä-Pasilassa väestönsuojan maanpäälliset sisäänkäyntialueet ovat olleet useita vuosia keskeneräisiä ja tämän vuoksi panssariverkoin ja piikkilangoin aidattuja. Tämä on haitannut liikkumista alueella, minkä lisäksi maisema on ollut keskeneräinen tarpeettoman kauan.

Mainittujen haittojen välttämiseksi tulisi valmiiksi rakennetuilla asuinalueilla myöhemmin suoritettavat maanpäälliset rakennustyöt saattaa keskitetyksi ja nopeasti valmiiksi.

Khs viittaa yleisten töiden lautakunnan lausuntoon, josta ilmenee väestönsuojien rakentamisen viivästymisen johtuneen pääasiassa rahoitussyistä. Lausunnossa selostetaan niitä toimenpiteitä, joilla ympäristöhaittoja on pyritty vähentämään. Esimerkiksi sisäänkäyntien rakentaminen täysin valmiiksi jo loughintavaiheessa edellyttäisi yksityiskohtaisten

suunnitelmien laatimista viisi vuotta ennen suojan valmistumista, mikä ei teknisesti ja taloudellisesti ole tarkoituksenmukaista. Vaikka tilintarkastajien mainitsemia haittoja esiintyy, on käytännössä ollut toteuttamistapa katsottu parhaaksi vaihtoehdoksi. Haittoja ei voi paljoakaan vähentää ilman huomattavia lisäkustannuksia, joita syntyy jo nykyisilläkin järjestelyillä.

3.26

Rakennusviraston laskentatoimen atk-järjestelmä

Rakennusviraston laskentatoimen kehittämisprojekti aloitettiin vuonna 1974. Päättavoitteeksi asetettiin operatiivista johtoa palvelevan laskentajärjestelmän aikaansaaminen sekä atk-järjestelmien nykyaikaistaminen ja yhtenäistäminen.

Tilintarkastajat käsittelivät vuoden 1979 kertomuksessaan rakennusviraston laskentatoimen tietojenkäsittelyjärjestelmään liittyen mm. järjestelmän keskeneräisyyttä ja sen toteutuksessa havaittuja haittoja. Nyt projekti on kuitenkin päätösvaiheessa ja siitä on rakennusvirastossa laadittu saatujen kokemusten perusteella ns. päätösmuistio.

Muistiossa todetaan, että annetut tavoitteet on suurelta osin saavutettu ja että suunnittelujärjestelmä tuottaa tavoite- ja toteutumatietaa alkukaavailujen mukaisessa laajuudessa. Atk-runkojärjestelmän uusimisen yhteydessä on toteutunut pyrkimys yhtenäistämiseen. Sen sijaan runkojärjestelmäksi valittu ohjelmapaketti ei ole vastannut rakennusviraston laskentajärjestelmän tarpeita.

Projektin päätösmuistiossa tarkastellaan myös projektiin liittyviä ongelmia ja niiden syitä, joista voidaan mainita mm. seuraavia:

- Perusongelmana projektin läpiviennissä ja onnistumisessa on ollut henkilöiden vaihtuminen, sekä projektin ajoittainen alimiehitys ja kova työpaine. Pääkaupunkiseudun Tietokeskuksen osalta vaihtuminen tapahtui suunnittelijatasolla irtisanoutumisina ja esimiestasolla uudelleenorganisoinnin seurauksena.
- Laskentajärjestelmän atk-ratkaisuksi valittu yleinen ohjelmistopaketti ei täyttänyt sille asetettuja vaatimuksia ja sen hyväksikäyttö on ollut hankalaa sekä

kallista. Ohjelmaan on jouduttu rakentamaan arvioitua enemmän erikoisosia. Valmisohjelmaratkaisun perusteella tehdyt aikataulut pettivät ja projektiin on jouduttu myöhemmin sitomaan lisäresursseja. Lisäksi alkuperäinen systeemis suunnitelma muuttui liiaksi toteutusvaiheessa.

- Laskentajärjestelmä käynnistettiin vuoden 1979 alusta keskeneräisenä ja kokeilemattomana, ja se aiheutti jatkossa haittaa hyväksikäyttäjille. Virhetoimintojen vuoksi tietorekistereihin pääsi vääriä tietoja, jotka ovat vaikeuttaneet hyväksikäyttöä ja heikentäneet järjestelmän luotettavuutta.
- Projektin organisaatio ei vastannut toteutusvaiheessa niitä vaatimuksia, joita atk-projektin tehokas johtaminen olisi edellyttänyt. Runkojärjestelmän toteutuksen valvonta oli tehdyn sopimuksen mukaisesti rakennusviraston vastuulla. Tehokas valvonta edellyttää, että tarvittaessa toimintaan voidaan vaikuttaa erikseen sovituilla pakotteilla. Laskentatoimen runkojärjestelmän rakentamissopimuksessa ei tällaisia pakotteita ollut otettu huomioon.
- Eräänä projektin työtä haitanneena ongelmana on muistiossa vielä mainittu annettujen aikataulujen epärealistisuus. Vaikka aikatauluja jouduttiin antamaan useaan kertaan, ne olivat kuitenkin alimitoitettuja ja aiheuttivat vaikeuksia. Eräänä syynä aikataulujen pitämättömyyteen lienee ollut sekä laskentaprojektin koon että monimutkaisuuden jatkuva aliarviointi.

Tilintarkastajat edellyttävät, että selvitetään, mikä vahinko kaupungille on aiheutunut pitkän aikaa keskeneräisenä olevasta järjestelmästä ja kuka on siitä vastuussa, sekä että rakennusvirastossa hyväksikäytetään kaikki mahdollisuudet varsin kalliin ja lähes valmiin atk-järjestelmän täysimittaiseksi hyödyntämiseksi.

Khs viittaa yleisten töiden lautakunnan antamaan perusteelliseen selvitykseen rakennusviraston atk-järjestelmän käyttöönotosta. Khs toteaa, että tilintarkastajilla on ollut perusteltua aihetta toistamiseen kiinnittää

huomiota järjestelmän käyttöönotossa esiintyneisiin huomattaviin vaikeuksiin ja hankaluuksiin. Lautakunnan antaman selvityksen perusteella Khs katsoo kuitenkin, ettei asian tulisi antaa aiheita enempään toimenpiteisiin.

3.27

Tonttitiedosto

Kaupungin tonteista ei ole olemassa yksiselitteistä tiedostoa, mikä on jo pitemmän ajan koettu puutteena. Omaisuuden tarkoituksenmukainen ja taloudellinen hoito jo edellyttää ajan tasalla olevan tonttitiedoston perustamista. Helsingin teollisuustutkimuksesta ilmenee, että noin 67 % yrityksistä piti tarpeellisena Helsingin kaupungin ylläpitämää asianmukaista tonttitiedostoa.

Tilintarkastajat korostavat ajan tasalla olevan tonttitiedoston perustamisen välttämättömyyttä sekä kaupungin luottamuselinten päätöksentekoa varten että omaisuuden järkevän hoidon ja kuntalaisten tarpeiden vuoksi.

Kiinteistölautakunta toteaa, että kaupungin omistamien maa-alueiden rekisteriä pitää yllä kiinteistöviraston kansliaosaston kiinteistöluettelotoimisto. Tonttitiedosto on sekä omaisuuden hoidon että informaation kannalta tarpeellinen. Tiedostoa kehitellään parhaillaan maanvuokrien perintäjärjestelmän kehittämisen yhteydessä ja maaomaisuuteen kohdistuva tiedonkeruu ja atk-menetelmien kehittäminen ovat käynnissä useilla lohkoilla kiinteistövirastossa ja rahatoimistossa. Kiinteistölautakunta edellyttää uuden tiedoston täyttävän tietojen tarpeen entistä paremmin ja pitää atk-menetelmiin perustuvan tiedoston käyttöönottamista kiireellisenä. Tiedoston kertoma kokonaistilanne voitaisiin sopivin väliajoin, esim. vuosittain saattaa päättävien elinten, lähinnä kiinteistölautakunnan ja Khn tietoon.

Koska nykyistä paremman tonttitiedoston kehittäminen on jo käynnissä kiinteistövirastossa, ei asian tulisi Khn mielestä antaa aiheita enempään toimenpiteisiin.

3.28

Tontinvarausjärjestelmä

Nykyisessä tontinvarausjärjestelmässä saattaa kulua pitkäkin aika ensimmäisestä varauksesta vuokrasopimuksen tekoon. Lopulta varaaja voi luopua kokonaan varauksestaan, jolloin se on ollut aiheeton. Tontti on tällöin ollut pitkään rakentamattomana ja kaupungilta on jäänyt saamatta vuokratuloja. Tontinvarausmaksun käyttöönotto saattaisi tehdä järjestelmän joustavamaksi ja ehkäistä tarpeettomia tontinvarauksia.

Tilintarkastajien mielestä tontinvaraajan halutessa jatkaa varaustaan tulisi uusintavarauksia antaa vain korvausta vastaan.

Khs viittaa kiinteistölautakunnan lausuntoon, jossa todetaan varausta käytettävän vain asuintonttien ja osittain liiketonttien luovutusta edeltävänä menettelynä. Lautakunta selostaa nykyistä käytäntöään sekä erittelee varausmaksun käyttöönottamisesta saatavia etuja ja toisaalta siitä aiheutuvia haittoja. Asuntotonttien osalta lautakunta katsoo, että varausmaksun kustannuksia lisäävä vaikutus olisi ilmeisesti asunto-poliittisesti epäedullinen. Ainakaan asuntolainoitettu tuotanto ei siedä lisäkustannuksia eikä asumiskustannusten lisääntymiseen johtavat toimet ole muutoinkaan suotavia. Em. tonttien osalta varausmaksun käyttöönotto on selvittelyn alaisena. Ennen päätösten tekemistä tulee selvittää, olisivatko varausmaksun perimisestä aiheutuvat haitat saavutettavia etuja suuremmat. Kiinteistölautakunta toteaa vielä, että varausaikojen pidentämistä ovat toivoneet rakennuttajayhteisöt ja eräät pankit sekä jotkut luottamushenkilöt. Vaikka pidentämistä on perusteltu tuotannon järkevällä ohjaamisella ja erityisesti asuntosäästännän edellytysten parantamisella, heikentäisi pidentäminen kaupungin mahdollisuuksia rakennusaikataulun ohjaamiseen ja saattaisi siten lykätä rakennushankkeiden toteutumista. Näin ollen kiinteistölautakunta on tahtonut pitää kiinni nykyisistä lyhyehköistä varausajoista.

Kuten kiinteistölautakunnan lausunnossa ilmenee, tontinvarausmaksun käyttöönottoon saattaa liittyä epäkohtia, jotka pahimmillaan olisivat siitä saatavia tuottoja suuremmat. Koska varausmaksun mahdollisen käyttöönoton selvittely on käynnissä kiinteistölautakunnassa, ei asian Khs mielestä tulisi antaa aihetta enempään toimenpiteisiin.

3.29

Tonttireservi

Revisiovirasto on tehnyt vuoden 1980 alkupuolella selvityksen kaupungin tonttireservistä. Sen mukaan kaupungin omistamia vuokraamattomia tontteja oli tutkimushetkellä yhteensä 649 kpl ja niiden rakennusoikeus oli noin 1,7 milj. kerros-m². Tonttireservi jakaantui toisaalta asuntotontteihin ja toisaalta teollisuus-, liike- sekä yleisten rakennusten tontteihin. Tonttireservin arvo on kiinteistöviraston tonttiosaston antaman selvityksen mukaan noin 420 Mmk ja vuotuinen laskennallinen vuokratulo noin 21 Mmk. Kaupungilla olisi siis tonttireserviä supistamalla mahdollisuus saada huomattavia vuokratuloja. Tämä seikka puoltaisi riittävän nopean kaavoituksen ja kaavan hyväksymisen jälkeen tonttien luovuttamista sopiville käyttäjille mahdollisimman pian.

Tilintarkastajien mielestä tonttireservin optimikoko olisi pyrittävä määrittämään tontinluovutustarpeita vastaavaksi. Lisäksi tonttireservin suuruuden tulisi olla päättäjien tiedossa ja tasapainossa kuntasuunnitelman kanssa.

Khs viittaa kiinteistölautakunnan kaupungin tonttireservistä antamaan laajaan selvitykseen. Lausunnosta ilmenee, että tilintarkastajien kertomuksessa mainittu 1,7 miljoonaa kerrosneliömetriä on, toisaalta varatut tontit ja toisaalta kaavoituksen keskeneräisyys yms. huomioon ottaen, laskennallinen luku, joka ei kuvasta todellista tonttireserviä. Khs yhtyy kiinteistölautakunnan käsitykseen, jonka mukaan kaupungilla todellisuudessa on ainoastaan yleisen rakennuksen tontteja määrältään riittävästi. Päättäjien informoinnin osalta Khs viittaa edellä tonttitiedoston kehittamisestä lausuttuun. Khs mielestä onkin tehostettava kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla kaupungin omistamaa maata voidaan entistä nopeammin saattaa rakennustoiminnan piiriin.

3.30

Tarpeettomista tiloista luopuminen

Tilintarkastajat ovat huomauttaneet useissa aiemmissa kertomuksissaan tilojen tyhjillään pitämisestä. Jälleen on havaittu vastaavaa.

Esimerkiksi nuorisoasiainkeskus ilmoitti 14.9.1979 kirjeellään kiinteistöviraston talo-osastolle luopuvansa Puotinharjun, Kankareen ja Kirkkomäen kerhohuoneistoista sekä pyysi sanomaan irti näiden vuokrasopimukset. Talo-osasto ei kuitenkaan irtisanonut kahta näistä huoneistoista, ennen kuin revisiovirasto huomautti asiasta kirjallisesti helmikuussa 1981. Yhden huoneiston kiinteistölautakunta päätti 25.11.1980 vuokrata 1.6.1980 alkaen lasten päiväkodiksi.

Huoneistot sijaitsevat kaupungin omistamissa kiinteistöyhtiöissä. Aiheutuneet tilitysvuokratappiot talo-osasto on tosin hyvittänyt nuorisoasiainkeskukselle tämän vaatimuksesta, mutta talo-osasto on puolestaan maksanut irtisanomisen viivästymisen johdosta turhaan kiinteistöyhtiöille normaalia vuokraa yli 40 000 markkaa. Tilat ovat olleet huomattavan pitkän ajan tyhjillään.

Tilintarkastajien mielestä talo-osasto on aiheettomasti laiminlyönyt kyseisten nuorisotilakohteiden irtisanomisen. Tilintarkastajat edellyttävät sen seikan selvittämistä, kuka on vastuussa tapahtuneesta laiminlyönnistä ja aiheutuneesta vahingosta.

Kiinteistölautakunta toteaa lausunnossaan, että tilintarkastajien kertomuksessa mainitusta nuorisoasiainkeskuksen kirjeestä aiheutuneiden toimenpiteiden valmistelu on kuulunut talo-osaston työsuhteiselle toimistosisännöitsijälle, joka toimii talo-osaston toimitilatoimiston päällikkönä. Lautakunnan asianomaiselta hankkima vastine on mietinnön liitteenä. Vastineessa on selostettu sopimusten sisältöä, tilojen vapautumista sekä asiassa suoritettuja että riittävän ajoissa suorittamatta jääneitä toimenpiteitä. Ennen hallintokunnalta vapautuvan vuokratilan irtisanomista on käytäntönä selvittää, olisiko jollakin muulla hallintokunnalla tarvetta näihin tiloihin, jolloin niiden irtisanominen ei ole tarkoituksenmukaista. Kirkkomäen kerhohuoneisto osoitettiin lasten päivähoitoviraston käyttöön 1.6.1980 lukien. Yksikön suuri työmäärä ja niukka henkilöstö johtivat siihen, että selvitystyö ylipäättään kesti pitkään ja pitkien irtisanomisaikojen vuoksi tilat sitten joutuivat seisomaan tyhjillään. Kiinteistölautakunta yhtyy toimistosisännöitsijän vastineessa esitettyyn selvitykseen asian käsittelystä ja siinä tapahtuneeseen viivästykseen vaikuttaneista seikoista. Lautakunta toteaa Kankareen kerhohuoneiston vuokrasopimuksen kohdalla aiheutuneen kaupungille vuokramenoja ajalla 1.1. - 28.2.1981 yhteensä 4 816,30 markkaa ja Puotinharjun kohdalla ajalta 1.9. - 31.12.1980 yhteensä 3 432 markkaa. Myös lautakunta toteaa talo-osaston toimitilatoimiston työmäärän suureksi olevaan henkilökuntaan verrattuna. Lautakunta katsoo sekä

vastineessa että lautakunnan lausunnossa esitetyn perusteella, ettei tilintarkastajien kertomuksessa mainittujen vuokrasopimuksia koskevien toimenpiteiden valmistelussa voida lautakunnan mielestä katsoa tapahtuneeksi laiminlyönniksi luettavaa viivästystä.

Khn mielestä tilintarkastajien huomautus on aiheellinen ja asiassa on saadun selvityksen valossa osin tapahtunut kaupungin edun vastaista viivyttelyä. Ottaen huomioon toimistoisännöitsijän vastineessa ja lautakunnan lausunnossa esiintuodun Khs katsoo kuitenkin, ettei asian tulisi antaa aihetta enempään toimenpiteisiin.

3.31

Energiahuollon turvaaminen

Sähkön ja kaukolämmön häiriöttömän tuotannon varmistamiseksi energialaitos on käynnistänyt uuden öljyvaraston rakentamisen Mustikkamaan alle. Sen sijaan kivihiilen riittävään varastointiin laitos ei kuitenkaan lukuisista tätä asiaa koskevista esityksistä huolimatta ole saanut uutta, edes tilapäistä aluetta, vaikka ajoittain sen käytettävissä on ollut vain parin kuukauden tarvetta vastaava kivihiilimäärä.

Tilintarkastajien mielestä energialaitokselle tulisi ensi tilassa osoittaa riittävät alueet kivihiilen varastointiin, jotta laitos pystyy varmistamaan kaupungin energiahuollon toimivuuden myös kivihiilen tuonnin vaikeutuessa.

Teollisuuslaitosten lautakunta toteaa, että lautakunnan ja energialaitoksen taholla on tiedostettu hiilen varmuusvarston puute jo kauan sitten. Kysymyksessä on kaupungin energiahuollon turvaamiseen liittyvä vakava epäkohta, joka on tullut erityisen ajankohtaiseksi Puolan hiilitoimitusten keskeydyttyä syksyllä 1980. Energialaitoksen suunnitelmiin varmuusvaraston rakentaminen on sisältynyt jatkuvasti jo yli kymmenen vuotta. Varastolle ei kuitenkaan ole onnistuttu löytämään sijoituspaikkaa, josta syystä myöskään määrärahaa ei ole hanketta varten myönnetty. Kuluvan vuoden talousarvioon on kuitenkin merkitty 0,5 Mmk varmuusvaraston toteuttamiseen. Sijoituspaikkaa on etsitty yhteistyössä mm. kaupunkisuunnitteluviraston ja satamalaitoksen kanssa. Ratkaisu on kuitenkin jatkuvasti siirtynyt. Lautakunta yhtyy täysin tilintarkastajien käsitykseen, että energialaitokselle tulisi ensi sijassa osoittaa riittävät alueet kivihiilen varastointiin, jotta laitos pystyisi varmistamaan kaupungin

XXXX

energiahuollon toimivuuden myös kivihiilen tuonnin vaikeutuessa. Sähkön ja kaukolämmön yhteistuotantoon perustuva energiahuolto on Helsingin olosuhteissa osoittautunut erittäin edulliseksi ratkaisuksi sekä taloudellisuuden että ympäristönsuojelun kannalta. Kotimaisilla polttoaineilla ei Helsingin energiahuoltoa pystytä hoitamaan, josta syystä ulkomaisen polttoaineen varmuusvarastot ovat välttämättömiä. Tässä mielessä lautakunnan 24.3.1981 tekemä esitys hiilen varmuusvaraston sijoittamisesta Vuosaareen olisi saatava nopeasti myönteiseen päätökseen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta viittaa teollisuuslaitosten lautakunnan em. esityksestä 25.6.1981 antamaansa lausuntoon. Tässä lausunnossaan kaupunkisuunnittelulautakunta totesi mm., että Vuosaaren voimalaitosalueen tarkkaan rajaukseen ei ole mahdollista ottaa lopullista kantaa, ennen kuin laadittavana oleva Vuosaaren ja Niinisaaren yleissuunnitelma on valmistunut. Tähän mennessä tehtyjen selvitysten perusteella on kuitenkin käynyt selväksi, että ehdotettu alue on sopiva voimalaitoksen sijoituspaikaksi. Hiilen varmuusvarastointikysymys on kuitenkin kaupungin energiahuollon turvaamiseksi saatava ratkaisuksi mahdollisimman pian myös kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä. Tämän vuoksi lautakunta on kehottanut kaupunkisuunnitteluvirastoa yhteistyössä energialaitoksen kanssa määrittelemään tulevalle voimalaitosalueelle sijoittuvan noin 5 ha:n suuruisen alueen, jota voidaan välittömästi ryhtyä suunnittelemaan hiilen varmuusvarastoksi. Aikataulun osalta lautakunta toteaa, että laadittavana oleva Vuosaari-Niinisaari yleissuunnitelma on tarkoitus esitellä kaupunkisuunnittelulautakunnalle kuluvan vuoden syyskuussa, jonka jälkeen suunnitelma asetetaan rakennusasetuksen mukaisesti nähtäville sekä hankitaan tarvittavat lausunnot. Samassa yhteydessä kaupunkisuunnitteluvirasto mahdollisuuksien mukaan tekee esityksen kivihiilen varmuusvaraston yksityiskohtaisesta paikasta. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsee vielä, että alue vahvistetussa seutukaavan vaihekaavassa on virkistysalueena.

Khs toteaa saaduista lausunnoista ilmenevän, että tilintarkastajien esiin ottaman epäkohdan vakavuus on tiedostettu kaupungin hallintoelimissä. Asian ratkaisu on viivästynyt, mutta vireillä oleva teollisuuslaitosten lautakunnan esitys on lähiaikoina tulossa Kvston käsiteltäväksi, joten asian ei tässä vaiheessa tule antaa aihetta muihin toimenpiteisiin.

3.32

Joukkoliikenteen liikennelupien käsittely

Tilintarkastajat ovat todenneet, että Helsingin sisäisen joukkoliikenteen bussien liikennelupien käsittely kestää keskimäärin

kolme kuukautta ja että siinä on monia päällekkäisiä ja aikaa vieviä työvaiheita. Näitä tulisi supistaa kaupunginhallituksen lausuntopyyntöjen vähentämistä koskevan päätöksen mukaisesti. Nykyisen käytännön mukaan Helsingin kaupungin liikennelaitos neuvottelee asiat valmiiksi lausunnonantajien kanssa ja liikennelaitoksen lautakunnan tehtyä esityksen liikennelupa-asiassa kaupunginkanslia pyytää aikanaan lausunnot samoilta viranomaisilta ja laitoksilta.

Tilintarkastajien mielestä tulisi tutkia mahdollisuuksia kehittää järjestelmää siten, ettei kahdenkertaista yhteydenottoa lausunnonantajiin tapahdu.

Liikennelaitos selostaa lausunnossaan liikennelupien käsittelymenettelyä toisaalta liikennelaitoksen omien linjojen ja toisaalta yksityisten liikenteenharjoittajien osalta. Liikennelaitoksen lautakunnan lausunnosta ilmenee, että joukkoliikenteen suunnittelua varten on toiminnassa liikennelaitoksen, kaupunkisuunnitteluviraston ja metrotuimiston suunnittelijoiden muodostama yhteistyöelin, jossa kaikki linjamuutokset käsitellään. Lisäksi ollaan jo valmisteluvaiheessa usein yhteydessä poliisilaitokseen.

Khs pitää valmisteluvaiheessa tapahtuvaa eri virastojen ja laitosten yhteistyötä välttämättömänä ja sitä tulee kaupunginhallinnossa yleisesti nykyisestään tehostaa. Vaikka joissakin tapauksissa saattaa aiheutua tiettyä päällekkäisyyttä, kun yhteistyössä valmistellusta asiasta sitten pyydetään asianomaisten lautakuntien lausunnot, ei Khs näe tätä sellaisena epäkohtana, että esimerkiksi liikennelupien käsittelymenettelyä tulisi olennaisesti muuttaa. Kuten lautakunta on lausunnossaan todennut, voidaan kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnon pyytämisestä luopua niiden lupahakemusten kohdalla, jotka perustuvat kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelemään yleissuunnitelmaan.

3.33

Elintarvikekeskuksen ruokatehtaan käyttösuhde

Elintarvikekeskuksen Vantaalla sijaitsevan ruokatehtaan kapasiteetista on käytössä noin kolme neljäsosaa. Tehtaan nykyinen valmius riittäisi kaikkiaan 50 000 päivittäisen annoksen valmistukseen.

Tilintarkastajat edellyttävät, että selvitetään mahdollisuudet käyttää taloudellisesti elintarvikekeskuksen ruokatehtaan koko kapasiteetti. Kaupungin kokonaistalouden kannalta olisi tarkoituksenmukaista, ettei tarpeettomiin keittiöinvestointeihin ja -korjauksiin ryhdyttäisi laitoksissa, joiden ruokahuolto voidaan järjestää elintarvikekeskuksen ruokatehtaan avulla ja siten parantaa sen käytösuhdetta.

Elintarvikekeskuksen lautakunta yhtyy tilintarkastajien lausuntoon elintarvikekeskuksen uuden keskuskeittiön kapasiteetin käytön tehostamisesta. Lautakunta toteaa, että elintarvikekeskuksen taloussuunnitelmaehdotuksessa 1982 - 1986 on keskitetyn ruoanvalmistuksen vuosittaisen määrän suunniteltu kehittyvän vuoden 1982 12 533 000 annoksesta vuoden 1986 14 962 000 annokseen. Suunnitelmakauden aikana lisääntyy eniten elintarvikekeskuksen ruokien toimittaminen kaupungin kouluille. Suunnitelman mukaan elintarvikekeskus toimittaisi ruokia myös terveys- ja sosiaalitoimen laitoksille mm. näiden keittiöiden korjaustöiden aikana. Lautakunta viittaa johtajistotoimikunnan 22.4.1981 asettamaan ruokahuoltoa kehittävään ja koordinoivaan yhteistyöelimeen, jonka tehtävänä mm. on yhteistyön tehostaminen kaupungin ruokahuollon alueella, suositusehdotusten laatiminen sekä tarpeiden kartoitus elintarvikekeskukselle samoin kuin elintarvikekeskuksen ruokatehtaan palvelujen käytön tehostaminen.

Khs mainitsee, että vuonna 1977 mietintönsä jättänyt ravitsemusneuvonta- ja ruokahuoltokomitea totesi mietinnössään, että kaupungin ruokahuollon alueella tarvitaan hallintokuntien välillä entistä enemmän yhteistyötä suunnittelussa, toteuttamisessa ja seurannassa. Asiaa on selvitelty tämän jälkeen edelleen eräiden suurten hallintokuntien ja elintarvikekeskuksen kesken. Selvittelytyön tuloksena johtajisto päätti asettaa elintarvikekeskuksen lautakunnan lausunnossa mainitun ruokahuoltoa kehittävän ja koordinoivan yhteistyöelimen, jonka tehtävänä on mm. suositusehdotusten laatiminen sekä tarpeiden kartoitus elintarvikekeskuksen ruokatehtaan palvelujen käytön tehostamiseksi. Khs toteaa, että ennen enempää toimenpiteitä on perusteltua odottaa asetetun yhteistyöelimen työn tuloksia.

3.34

Metron ensimmäisen sarjajunan toimitusviivästys

Metrotoimiston ja MetrovaunutOyn kesken on tehty hankintasopimus 39 vaunuparin suunnittelusta, rakentamisesta ja toimittamisesta. Ensimmäisen junan luovutuspäivä oli sopimuksen muuttamisen jälkeen 15.5.1980. Hankkijan aiheuttamien viivästymisten vuoksi juna luovutettiin 16.9.1980.

Tehdyn sopimuksen mukaan hankinnan osittain tai kokonaan viivästyessä sopijapuolten on asiasta tiedon saatuaan viipymättä kirjallisesti ilmoitettava siitä toiselle sopijapuolelle.

Hankkija ei ollut noudattanut sopimuksen mukaista välitöntä ilmoitusvelvollisuutta. Tilaaaja sai tiedon erään alihankkijan toimittaman rakenneosan sopimattomuudesta vasta puolen vuoden kuluttua asian toteamisesta sekä muista viivästymistä aiheuttaneista tapahtumista kuukausiakin jälkikäteen.

Tilintarkastajien mielestä tällainen menettely tekee lähes mahdottomaksi sen seikan toteamisen, johtuiko lopullinen toimituksen viivästyminen ilmoitetusta syystä. Kaupunki on kuitenkin huomautuksitta hyväksynyt tämän viivästymisen.

Metrotoimikunta on antanut laajan selvityksen metron ensimmäisen sarjajunan toimitusviivästyksestä. Lausunnossa selostetaan hankintasopimuksen sisältöä, hankkijalta saatuja ilmoituksia toimituksen viivästyksistä sekä viivästymisen syitä ja metrotoimiston ja -toimikunnan toimenpiteitä viivästyksen johdosta. Lausunnossa selvitetään vielä yksityiskohtaisesti sopimuksen sisältöä ylivoimaista estettä ja sopimussakkoa koskevilta kohdiltaan sekä sopimuksen soveltamista ja seurantaa käytännössä. Toimikunta myöntää, että hankkija ei ole täysin noudattanut sopimuksessa edellytettyä kirjallista ilmoitusvelvollisuutta hankinnan osittaisesta viivästymisestä. Toimikunta toteaa, että sopimuksen edellyttämän projektitoiminnan kautta on toimitustilanteesta kuitenkin oltu hyvin selvillä. Jokin rakenneosan sopimattomuus ei vielä välttämättä aiheuta viivästymää hankinnassa. Toimikunta toteaa yhteenvetona lausunnostaan, että tilaaja on vaatinut ja saanut yksityiskohtaisen selvityksen metron ensimmäisen sarjajunan viivästymisen syistä sekä hyväksynyt hankintamääräysten ja sopimuksen mukaisesti osan viivästymästä ylivoimaisesta esteestä johtuvaksi ja perinnyt muilta osin sopimussakon. Mm. sopimussakon perimisen huomioon ottaen toimikunta korostaa, ettei viivästystä suinkaan ole hyväksytty huomautuksitta.

Khs toteaa, että Uudenmaan lääninhallitus on 30.9.1981 antanut lausunnon, jossa kiinnitetään huomiota mm. metrojunien hankintasopimuksen käsittelyssä metrotoimikunnassa ennen vuotta 1980 tehtyihin eräisiin päätöksiin. Khn tarkoituksena on, kun lääninhallituksen lausunnon edellyttämät selitykset ja muu tarvittava materiaali on saatu, saattaa lääninhallituksen lausunto erillisenä asiana Kvston käsiteltäväksi. Tilintarkastajien kertomuksessaan esille ottama asia koskee vuonna 1980 metrojunan luovutuksessa tapahtuneiden viivästysten käsittelyssä toteutettua menettelyä. Kuten metrotoimikunnan selityksestä käy ilmi menettelyssä ei hankkija ole noudattanut sopimuksen mukaista välitöntä ilmoitusmenettelyä. Sen sijaan ei ole käynyt ilmi, että kaupungille olisi laiminlyönnistä aiheutunut vahinkoa. Näin ollen ja koska hankintasopimuksen viivästystä ja ylivoimaista estettä koskevia kohtia on nyt käsiteltävänä kertomusvuonna sovellettu sopimuksen tarkoittamalla tavalla ja hankkijalta on peritty viivästyssakkoa siltä osin, kuin viivästys on tapahtunut hankkijan syystä, ei asian vuotta 1980 koskevan tilintarkastuskertomuksen johdosta tässä yhteydessä tulisi Khn mielestä antaa aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Tilintarkastuslausunto

Khs toteaa, että tilintarkastajat ovat ehdottaneet, että asianomaiset kaupungin hallintoelimet velvoitettaisiin ottamaan huomioon tilintarkastajien tekemät huomautukset ja ryhtymään niiden johdosta asian vaatimiin toimenpiteisiin sekä että Kvsto hyväksyisi vuoden 1980 tilinpäätöksen ja myöntäisi vastuuvapauden Khlle ja muille tilivelvollisille vuodelta 1980. Kuten edellä olevista selostuksista käy ilmi, tilintarkastajien esittämät muistutukset on Khn mielestä otettu huomioon ja niiden johdosta on ryhdytty asian vaatimiin toimenpiteisiin, joten tilivelvollisille olisi myönnettävä vastuuvapaus. Samalla Khs ilmoittaa, että sen tarkoituksena on Kvston tästä asiasta tekemän päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kehottaa lauta- ja johtokuntia sekä virastoja ja laitoksia kiinnittämään huomiota tilintarkastajien huomautuksiin.

Khn lausunnon käsittelyn yhteydessä toimitettiin seuraavat äänestykset:

Khn vähemmistön (Helin, Koivisto, Kuivala, Mannila, Norrmén, Vanninen ja Vasama) mielestä olisi kohdan 3.1 viimeisestä kappaleesta tullut poistaa seuraava lause: "Khs yhtyy näkemykseen, että kaupungin etu tulee nykyisellään riittävästi valvotuksi yksityisoikeudellisissa sopimuksissa." Lisäksi saman kappaleen viimeinen lause olisi tullut muuttaa seuraavaksi: "Khs ilmoittaa kehottavansa hallintokuntia käyttämään hyväksi sopimukseen liittyvissä kysymyksissä hankintakeskusta ja kaupunginkanslian lainopillista osastoa."

Khn vähemmistön (Koivisto, Mannila, Norrmén, Vanninen ja Vasama) mielestä olisi Khn tullut kohdan 3.3 viimeisen kappaleen sijassa lausua seuraavaa: "Khs pitää tietojenkäsittelyneuvottelukunnan lausunnon lisäksi tärkeänä, että Pääkaupunkiseudun tietokeskuskuntainliiton ja Kunnallistiedon palveluksia käytetään entistä enemmän hyväksi."

Khn vähemmistön (Helin, Koivisto, Kuivala, Mannila, Norrmén, Vanninen ja Vasama) mielestä olisi kohdan 3.8 loppuun tullut lisätä seuraavaa: "Khs ilmoittaa kääntyvänsä Kunnallisen sopimusvaltuuskunnan puoleen, jotta se ottaisi tulevaisuuden sopimusneuvotteluissa huomioon tilintarkastajien lausunnossa esiintuodut epäkohdat."

Khn saman vähemmistön mielestä Khn olisi kohdan 3.10 Khn lausunto tullut muuttaa seuraavaksi: "Khs viittaa terveyslautakunnan lausuntoon sekä edellä vuoden 1980 tilinpäätöstä koskevassa luvussa rakennushankkeiden nopeuttamiseksi suoritettuja toimenpiteitä koskevaan selostukseen ja katsoo, että etenkin terveysasemien rakentamishjelma on edennyt liian hitaasti ja että Khs kaikin käytettävissä olevin keinoin tulee kiirehtimään mm. suunniteltujen terveysasemien toteuttamista ja terveyspalvelujen parantamista."

Jäsen Toivonen pyysi pöytäkirjaan merkittäväksi eriävän mielipiteensä, jonka mukaan vastuuvapautta vuodelta 1980 ei tulisi myöntää metroa koskevien asioiden osalta.

Helsingissä 19.10.1981

V a k u u d e k s i:

Pentti Mäkelä

Liitteet kaupunginhallituksen mietintöön n:o 24 vuodelta 1981

HELSINGIN KAUPUNKI
ELINTARVIKEKESKUKSEN LAUTAKUNTA

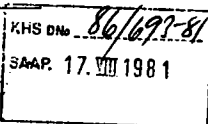
Käsittely

167/09 L 81

Päivämäärä

11.8.1981

Kaupunginhallitukselle

Vite

Khn diaarinumero 86/693-81

Aika

LAUSUNTO TILINTARKASTAJIEN KERTOMUKSESTA VUODELTA 1980

Yhtyen tilintarkastajien lausuntoon elintarvikekeskuksen uuden keskuskeittiön kapasiteetin käytön tehostamisesta elintarvikekeskuksen lautakunta esittää selvityksenä seuraavaa:

Elintarvikekeskuksen taloussuunnitelmaehdotuksessa v. 1982-1986 keskitetyn valmistuksen on suunniteltu kehittyvän vuosittain seuraavasti:

1982	12 533 000	annosta
1983	13 073 000	"
1984	13 902 000	"
1985	14 667 000	"
1986	14 962 000	"

Suunnitelmakauden aikana lisääntyy eniten elintarvikekeskuksen ruokien toimittaminen kaupungin kouluille. Toimipaikkaruokailun kehittyminen lisää jossakin määrin keskitettyä ruuan valmistusta lähinnä pienten toimipaikkojen ateriapalvelun osalta. Suunnitelman mukaan elintarvikekeskus toimittaisi ruokia myös terveys- ja sosiaalitoimen laitoksille mm. näiden keittiöiden korjaustöiden aikana.

Elintarvikekeskuksen saaman tiedon mukaan johtajisto-toimikunta on päättänyt 22.4.1981 asettaa ruokahuoltoa kehittävä ja koordinoiva yhteistyöelimen, jonka tehtäviä ovat mm. yhteistyön tehostaminen kaupungin ruokahuollon alueella, suositusehdotusten laatiminen sekä tarpeiden kartoitus elintarvikekeskukselle ja elintarvikekeskuksen ruokatehtaan palvelujen käytön tehostaminen.

Seija Mäkinen
Seija Mäkinen
puheenjohtaja

LIITE

Lausuntopyyntöasiakirjat

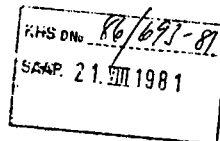
HELSINGIN KAUPUNKI
HANKINTAKESKUS

Käsittelijä
Saxén/at

numero
340

Päivämäärä
20.8.1981

Kaupunginhallitus

Viite

Lausuntopyyntö 12.6.1981 no 86/693-81

Aihe

HELSINGIN KAUPUNGIN TILINTARKASTAJIEN KERTOMUS
VUODEN 1980 TILINTARKASTUKSESTA

3.4

Lomakevalikoiman supistaminen

Hankintakeskus yhtyy tilintarkastajien kertomukseen, jonka mukaan lomakerationalisointia tulisi pyrkiä tehostamaan. Myös lomakkeilla kerättyjen tietojen säilytystarpeeseen tulisi arkistointikustannusten vähentämiseksi kiinnittää huomiota.

Hankintakeskuksen lomakerationalisointitehtävissä työskentelee päätoimisesti kaksi henkilöä, lomakeasiantuntija ja lomakesuunnittelija.

He korjaavat vanhoja lomakkeita, suunnittelevat sekä yhdistävät samankaltaisia lomakkeita. Yleislomakkeiden valvonta kuuluu heille. Lomakerationalisointia hoidetaan virastoissa ja laitoksissa 50 lomakeyhdyshenkilön avulla. He ovat joko päätoimisia tai oman toimen ohella lomakeasiantuntijoita. Heille pidetään vuosittain koulutustilaisuuksia. Jatkuva koulutus on tärkeä kehittämisen väline.

Lomakkeita on käsitelty viime vuosina seuraavasti:

	lukumäärä				
	1976	1977	1978	1979	1980
- korjattuja lomakkeita	389	339	407	373	308
- tarkistettuja lomakkeita	181	232	205	280	310
- poistettuja	144	202	137	88	102
- uusia	160	197	280	170	165
yhteensä	874	970	1 029	911	865

Hankintakeskuksella ei ole mahdollisuuksia työvoimaa lisäämättä tehostaa lomakerationalisointia.

Virastojen ja laitosten lomakesuunnittelussa on kehittämistavoitteita:

- Lomakeyhdyshenkilöiden tulisi saada enemmän vastuuta ja päättämätöntä oman hallintokuntansa lomakerationalisoinnissa.

- Yleislomakkeiden käyttöä tulee lisätä. Yleislomakkeet ovat hankintakeskuksen jakeluvarastossa pidettäviä Lv-tunnuksella varustettuja lomakkeita, jotka on suunniteltu soveltuviksi kaikkien hallintokuntien käyttöön. Liitteenä luettelo näistä lomakkeista. Luettelo jaetaan jakeluvaraston hinnastona kaikille virastoille ja laitoksille kaksi kertaa vuodessa.
- Hallintokuntien ei pitäisi tarvita omaa lomaketta, mikäli vastaava yleislomake on olemassa.
- Kaupungilla on käytössä noin 5.500 erilaista lomaketta. Tähän lukuun eivät sisälly suurten virastojen ja laitosten omassa monistamoissaan valmistamat lomakkeet, mutta siihen sisältyy lomakkeita, jotka on poistettu käytöstä.

Hankintakeskus tarkistaa lomakkeiden kokonaismäärän em. seikat huomioon ottaen.

3.11

Lääkehankinnat

1.11.1977 rekisteröity Suomen Lääketeollisuusyhdistys ry:n kilpailunrajoitus sopimus lopetti kotimaisen lääketieteellisuuden alennusten myöntämisen farmaseuttisista erikoisvalmisteista sairaaloille. Sopimuksen seurauksena vapaa hintakilpailu tyrehtyi ja ulkomaisten tuotteitten osto lisääntyi, niinkuin tilintarkastajat kertomuksessaan toteavat.

Sekä Helsingin kaupungin terveysviraston että Oulun yliopistollisen keskussairaalan kirjeet kilpailuasiamiehelle totesivat kilpailunrajoitus sopimuksen olevan haitallisen julkisten laitosten hankinnoissa. Saadun tiedon mukaan kilpailunrajoitus sopimus lakkaa vuoden 1981 lopussa, eikä sitä ole tarkoitus jatkaa.

Tilintarkastajat mainitsevat, että kaupungin hankinnoissa saattaa esiintyä muitakin tavarankäytön tai työn suorittajien välisiä sopimuksia, jotka rajoittavat esim. tavarankäytön saantia tai työsuorituskorvauksia tietyillä aloilla.

Hankintakeskuksenkaan tiedossa ei ole sellaisia tavarankäytön aloja, joissa myyjien keskinen rengastuma haittaisi vapaata kilpailua. Tavarankäytön toimittajien välillä on sopimuksia toimintatarkoituksellista, joka saattaa tuoda kartellinomaista piirteitä tarjouskilpailuun. Hankintakeskuksen käsityksen mukaan kuitenkin merkittävin osa kaupungin hankinnoista hoidetaan kaupallisesti asiantuntevissa yksiköissä niin hyvin, että kaupungin hankintaohjeitten kehoitus kartellien tai vastaavien murtamiseen on mahdollisuus kaupungin edun mukaisesti suunnitellussa tarjouskilpailussa.

H. Saxén
H. Saxén
hankintajohtaja

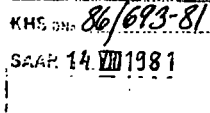

**HELSINGIN KAUPUNGIN
HENKILÖSTÖASIAIN LAUTAKUNTA**

PA/aah

Päivämäärä
12.8.1981

No 04/343-81

Kaupunginhallitukselle

Viite

Kaupunginkanslian lähete nro 86/693-81/12.6.1981

Aihe

LAUSUNTOPYYNTÖ TILINTARKASTAJIEN KERTOMUKSESTA VUODEN 1980
TILINTARKASTUKSESTA

Henkilöstöasiainlautakunta palauttaa viitekohdassa mainitun
lähetteen asiakirjoineen ja esittää lausuntonsaan seuraavaa:

Virka- ja päiväystyasuntojen käyttö

Henkilöstöasiain lautakunta viittaa tilintarkastajien havaintoihin asumisvelvollisuudesta ja pitää esitettyjä näkökohtia oikeaan osuneina. Viranhaltijain luontoissuoritusäännön ja kaupungin hallituksen luontoissuoritusäännön soveltamisesta työsuhteessa oleviin tekemän päätöksen mukaan viranhaltijalle määrättävästä virka-asunnosta ja toisaalta työsuhteeseen sidotusta päiväystyasunnosta päättää viime kädessä henkilöstöasiain lautakunta. On selvää, että päätöksen tulee perustua asianomaisesta virastosta tai laitoksesta tulleeseen selvitykseen asumisvelvollisuuden tarpeellisuudesta.

Viranhaltija on velvollinen ottamaan vastaan virka-asunnon. Työsuhteessa oleva voidaan henkilöstöasiain lautakunnan päätöksellä osoittaa asumaan työsuhteeseen sidotussa asunnossa, mutta lisäksi edellytetään, että toimihenkilön tai työntekijän kanssa tehdään työsopimus siten, että hän sitoutuu päiväystyasunnossa asumiseen.

Näin ollen lautakunta katsoo, että vaikka se viime kädessä päättää asumisvelvollisuudesta, tulisi virastoille ja laitoksille kaupungin edun turvaamiseksi antaa tilintarkastajien edellyttämiä ohjeita mahdollisimman yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi eri hallintokuntien piirissä.

Virka- ja työehtosopimusten soveltaminen

Tilintarkastajat ovat kiinnittäneet huomiota virka- ja työehtosopimusten sisällön monimutkaisuuteen, joka muun muassa vaikeuttaa palkanlaskentaa.

Henkilöstöasiain lautakunta toteaa, että henkilöstöasiainkeskuksen palkkaosasto on jo useampana vuonna kirjelmiseään kunnallisen sopimusvaltuuskunnan toimistolle muutosehdotuksiksi kunnalliseen yleiseen virkaehtosopimukseen ja toimihenkilöiden työehtosopimukseen kiinnittänyt erityistä huomiota sopimustekstien

selventämiseen ja ehdottanut muun muassa, että sopimusten määräykset tulisi saada entistä selväpiirteisemmiksi ja helpommiksi soveltaa sillä tasolla, missä sopimusten varsinainen sovellutus käytännössä tapahtuu eli palkanlaskentatasolla. Sopimusteksteissä tulisi myös välttää sellaisia käsitteitä, jotka vaativat sopimuksia soveltavan henkilökunnan erityistä koulutustarvetta ja tietyn sopimuskohdan ymmärtämiseksi erillisiä yksityiskohdaisia soveltamisohjeita. Lisäksi on kiinnitetty huomiota sopimustekstien sanamuotojen ja käsitteiden samankaltaistamiseen eri sopimusten välillä sekä saman sopimuksen sisällä. Samoin on sopimustekstien selventämiseen kiinnitetty huomiota Helsingin kaupungin neuvottelijoiden taholta palkka-asiamiesten kokouksissa sekä niin sanotussa suurten kaupunkien henkilöstöpoliittisissa neuvottelutilaisuuksissa.

Palkanlaskijoiden koulutuksen osalta henkilöstöasiain lautakunta toteaa, että kaupungin koulutusohjelmaan on jo kymmenen vuoden ajan sisältynyt palkanlaskijoiden kurssveja, joilla perehdytetään palkanlaskijat erityisesti palkanlaskennassa ilmeneviin sopimus- kysymyksiin ja sovellutuksiin. Tämän lisäksi henkilöstöasiain- keskuksen palkkaosasto antaa uusien sopimuksien voimaan tul- lessa kirjallisia sovellutus- ja tulkintaohjeita virastoille ja laitoksille sekä järjestää koulutustilaisuuksia muuttuneiden sopimuskohtien sisällön selventämiseksi muun muassa virastojen ja laitosten henkilöstöasiainhoitajille ja palkanlaskijoille. Edelleen palkkaosasto järjestää yksittäisille virastoille ja laitoksille koulutustilaisuuksia nimenomaisesti kyseessä olevaa laitosta koskevien erityisongelmien ratkaisemiseksi. Yksittäisten sopimuskohtien osalta palkkaosasto antaa jatkuvasti puheli- mitse ohjeita virastoille ja laitoksille.

Tilintarkastajat ovat kiinnittäneet huomiota myös hallintokunta- kohtaisiin eroihin esimerkiksi palkattomien virkavapauksien ja sairauslomien laskennassa. Henkilöstöasiain lautakunta toteaa, että se on 8.4.1981 antaessaan uutta virkasääntöä koskevia ylei- siä soveltamisohjeita antanut menettelyohjeet muun muassa lääkä- rintodistuksen esittämisestä virantoimituksen keskeytyessä sai- rauden vuoksi sekä palkattomien virkavapauksien myöntämisestä vapaapäivien yhteydessä. Lisäksi henkilöstöasiainkeskuksen palk- kaosasto on antanut virastoille ja laitoksille menettelyohjeita palkattomien virkavapauksien/työlomien (kirje nro 74/312-81/ 1.6.1981) sekä lyhyiden sairauslomien myöntämisestä toimihenki- löille ja työntekijöille (kirje nro 32/340-81/12.6.1981).

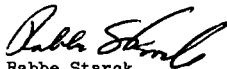
Toimistokoulu

Toimistokoulun oppilaat ovat 1.10.1973 lähtien tehneet oppi- sopimuksen Helsingin kaupungin henkilöstöasiainkeskuksen kanssa. Oppisopimuskoulutus on sekä nuoris- että aikuisikäisille tar- koitettua keskiasteen ammatillista koulutusta, josta on säädetty erillisellä lailla ja asetuksella. Toimistokoulun toiminta ny- kyisellään tapahtuu täysin oppisopimuslain ja -asetuksen mukai- sesti, joten sen toimintaa säätelevää erillistä ohjesääntöä ei tarvittane. Nimitys "toimistokoulu" on haluttu käyttää säi- lyttää, koska sillä on perinteitä kaupunginhallinnossa vuodesta 1964 lähtien.

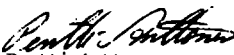
Toimistokoulun merkitystä ja tavoitteita on jatkuvasti pyritty arvioimaan kaupungin tarpeiden ja kulloisenkin työllisyytilanteen mukaan. Ennen oppisopimuskoulutukseen siirtymistä suoritettiin toimistokoulusta laajahko tutkimus vuonna 1972. Tämä selvitys osoitti muun muassa, että toimistokoulun kautta saadaan työhönsä motivoitunutta ja kaupungin palveluksessa pysyvää työvoimaa. 1.4.1981 käynnistyi uusi tutkimus, jonka tarkoituksena on selvittää toimistokoulun asemaa ja merkitystä tällä hetkellä sekä työvoima- ja koulutuspoliittisia tulevaisuudennäkymiä. Tutkimus on valmis syyskuun lopussa 1981.

Toimistokoulun yhtenä päätavoitteena on ollut saada kaupungin palvelukseen koulutuksen päätyttyä pätevää ja kaupungin olosuhteisiin hyvin perehtynyttä työvoimaa. Toimistokoululaisten työpanos on kuitenkin jo koulutusaikana merkittävä. Käynnissä olevan tutkimuksen yhteydessä on muun muassa kysytty 19 viraston ja laitoksen käsitystä toimistokoululaisten työpanoksesta harjoitteluaikana. Ne arvioivat sen olevan keskimäärin 77 % vastaavia tehtäviä suorittavien toimistoapulaisten työpanoksesta. Toimistokoululaisten palkka työharjoitteluajalta tällä hetkellä on noin 2 000 markkaa kuukaudessa. Lisäksi 14 virastoa/laitosta 19:stä katsoi tarvitsevänsä lisätyövoimaa, ellei toimistokoululaisia olisi käytettävissä. Tilintarkastajien mainitsemista toimistokoulun kokonaismenoista, 1,2 Mmk vuonna 1980, oli palkkausmenoihin varattu noin 1,1 Mmk.

Henkilöstöasiain lautakunta toteaa vielä, että tällä hetkellä on Helsingissä suuri puute nuorten ammattikoulutuspaikoista. Ammattioppilaslautakunta onkin esittänyt Helsingin kaupungille toivomuksen lisätä oppisopimukseen perustuvaa ammattikoulutusta. Toimistokoulussa on jatkuvasti 50 oppisopimuspaikkaa.

Rabbe Starck
puheenjohtaja

Pentti Anttonen
sihteeri

HELSINGIN KAUPUNGIN
KAUPUNKISUUNNITTELULAUTAKUNTA

No
787

TR/rt

Päivämäärä
20.8.1981

Kaupunginhallitus

Viite
Kkansln lähete n:o 86/693-81/12.6.1981

Asia

Lausunto tilintarkastajien kertomuksesta
vuoden 1980 tilintarkastuksesta

KH:n 86/693-81
SAP:n 86/693-81

Palauttaen viitekohdassa mainitun lähetteen asia-
kirjoineen kaupunkisuunnittelulautakunta ilmoittaa
lausuntonaan tilintarkastuskertomuksen kohtien
3.20, 3.22, 3.23 ja 3.31 osalta seuraavaa:

Kohdan 3.20 osalta lautakunta toteaa, että kaupun-
kisuunnitteluvirastossa suoritetaan parhaillaan
kantakaupungin liikenneverkkovaihtoehtojen vertai-
lutehtävää lautakunnan hyväksymän työohjelman mu-
kaisesti. Tarkoituksena on laatia vuoden 1981 aika-
na kantakaupungin pitkän tähtäyksen liikennejärjes-
telmäsuunnitelma. Suunnitelman yhtenä päätavoittee-
na on asuntoalueiden kautta ajavan raskaan ajoneu-
volikenteen ohjaaminen sellaisille pääkaduille,
joilla liikenteen aiheuttamat ympäristöhaitat ovat
vähäisimmät. Useimmissa tapauksissa tämä edellyttää
uusien katuosuuksien rakentamista. Kuntasuunnitel-
missa kuitenkin liikenneväylien rakentamiseen vara-
tut määrärahat ovat pienet, joten kestää kauan ennen-
kuin uudet väyläsuunnitelmat tulevat toteutetuiksi.

Tilintarkastuskertomuksen kohdan 3.22 osalta lauta-
kunta toteaa, että virastojen ja laitosten pysäköin-
tipaikat perustuvat asemakaavoissa virasto- ja lai-
tostonteille annettuihin autopaikkamääryksiin, joi-
ta laadittaessa on otettu huomioon myös joukkoliik-
kenneyhteydet.

Tilintarkastuskertomuksessa mainittujen virastojen pysäköintipaikoista lautakunta mainitsee seuraavaa:

Länsi-Pasilan oikeustalo

Asemakaavan pysäköintinormi on kantakaupungin yleiskaavan mukaan 1 ap/300 k-m². Autopaikat, n. 75 ap, ovat talon kellarissa. Talon edessä eteläpuolella on lyhytaikaisia asiakaspysäköintipaikkoja n. 20 kpl (aikarajoitus 1 tunti). Noin 100 metrin päässä talon luoteispuolella on pysäköintilaitostontti n. 250 autopaikkaa varten. Jos laitoksen pysäköintipaikat eivät ole käytössä talon valmistuessa, voidaan tarvittaessa järjestää tilapäisiä pysäköintipaikkoja rakentamattomille tonteille ja katualueille.

Itä-Pasilan valtion virastotalo

Asemakaavan pysäköintinormi on 1 ap/100 k-m². Autopaikoista on 60 % toteutettava tontilla ja 40 % pysäköintilaitostonteilla viimeistään 10 vuoden kuluessa rakennusluvan myöntämisestä. Virastotaloon tulee 414 autopaikkaa ja viereiselle eteläpuoliselle autopaikkatontille tulee aikanaan loput 276 autopaikkaa, joita myös asiakkaat voivat käyttää. Vuonna 1981 valmistuu Itä-Pasilan väestönsuoja, jonne tulee 500 autopaikkaa. Väestönsuojasta lähin jalankulku-uloskäynti on virastotalon kaakkoispuolelta.

Kohdan 3.23 osalta lautakunta mainitsee, että kaupunkisuunnitteluvirastossa pyritään tällä hetkellä aina suunnittelussa ottamaan huomioon liikuntaesteiset.

Asemakaavoissa säädellään ympäristöä ja sen teknisiä ratkaisuja lähinnä tilavarauksina. Yksityiskohtaiset ratkaisut muotoutuvat viimekädessä rakennussuunnittelussa. Yleisten rakennusten osalta on olemassa sisäasiainministeriön rakentamismääräyskokoelmissa velvoitteet liikuntaesteisten huomioon ottamisesta. Asuinrakennusten osalta em. ohje on valmisteilla.

Kuitenkin lautakunta toteaa, että usein juuri asema-kaavoituksen tilavaraukset ja ratkaisut ohjaavat suunnittelua haluttuun suuntaan, näin mm. liikuntaesteisten kannalta.

Asemakaavoissa voidaan määritellä katujen ja pihojen korkeusasemat, pysäköintipaikkojen sijoitus, palvelujen saavutettavuus, virkistysalueiden sijainti, rakennusten kerrosluvut ja muita seikkoja, joilla on merkitystä myös invalidien kannalta.

Tässä suhteessa vammaisten huomioon ottaminen on entistä paremmin liittynyt asemakaavojen kehittämistavoitteisiin. Asiaan on kiinnitetty huomiota myös tarkkoja lähiympäristösuunnitelmia laadittaessa.

Rakennuslupahakemuksista annettavissa lausunnoissa kaupunkisuunnitteluvirasto pyrkii ottamaan huomioon julkisten rakennusten ja erityisesti terveyskeskusten liikenteen järjestelyn.

Liikuntavammaisten erityisvaatimukset huomioon otettavia liikennesuunnitteluohjeita on laadittu 1970-luvun alusta alkaen ja näistä mainittakoon mm. seuraavaa:

- V. 1971 kantakaupungin jalankulikututkimuksessa haastateltiin liikuntavammaisia ja kartoitettiin liikuntaesteitä.

V. 1972 laadittiin ensimmäiset kevyen liikenteen suunnitteluohjeet, joissa liikuntaesteisten tarpeet otettiin erityisesti huomioon. Ohjeet tarkistettiin vuonna 1976 ja tällöin ohjeista poistettiin mm. käytännössä liian jyrkiksi osoittautuneet lastenvaunu- ja pyörätuoliluiskat.

Liikuntaesteiden kartoitusta on tehty yhdessä vammaisjärjestöjen kanssa. Kartoitettavana ovat olleet liikuntaesteisten asiointipaikkojen lähiympäristöt kantakaupungissa ja liikuntaesteet mm. Itä-Pasilassa ja Ruskeasuolla.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on vammaisten vuoden merkeissä järjestänyt henkilökunnalleen koulutusta teemana "Vammaisten ottaminen huomioon kaupunkisuunnittelussa". Koulutusseminaaria täydentämään on valmisteilla teemapäivä, jonka aikana tietyissä valituissa kohteissa suunnittelijat ja vammaisjärjestöjen edustajat kartoittavat alueen puutteita ja yhteistyön kehittämistä.

Suunnittelijakunnan koulutus on katsottu oleelliseksi keinoksi eri tahoilla kehitettävien normistojen ja suunnitteluohjeiden rinnalla vaikuttaa kaikkien vammaisten huomioon ottamiseen kaupunkisuunnittelussa.

Tilintarkastuskertomuksen kohdan 3.31 osalta lautakunta toteaa, että kaupunginhallitus on pyytänyt 7.4.1981 lautakunnalta lausuntoa teollisuuslaitosten lautakunnan esityksestä alueen varaamiseksi Vuosaaresta hiilikäyttöistä voimalaitosta ja kivihiihden varmuusvarastoa varten. Lausunnossaan kaupunginhallitukselle (kirje n:o 644/25.6.1981) kaupunkisuun-

nittelulautakunta totesi mm., "että Vuosaaren voimalaitosalueen tarkkaan rajaukseen ei ole mahdollista ottaa lopullista kantaa, ennenkuin kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittavana oleva Vuosaaren ja Niinisaaren yleissuunnitelma on valmistunut. Tähän mennessä tehtyjen selvitysten perusteella on kuitenkin käynyt selväksi, että ehdotettu alue on sopiva voimalaitoksen sijoituspaikaksi.

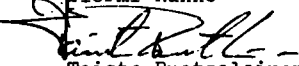
Hiilen varmuusvarastointikysymys on kuitenkin kaupungin energiahuollon turvaamiseksi saatava ratkaisuksi mahdollisimman pian. Tämän vuoksi kaupunkisuunnittelulautakunta kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa yhteistyössä energialaitoksen kanssa määrittämään tulevalle voimalaitosalueelle sijoittuvan n. 5 ha:n suuruisen alueen, jota voidaan välittömästi ryhtyä suunnittelemaan hiilen varmuusvarastoksi."

Kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittavana oleva Vuosaari - Niinisaari yleissuunnitelma on tarkoitus esitellä kaupunkisuunnittelulautakunnalle kuluvan vuoden syyskuussa, jonka jälkeen suunnitelma asetetaan nähtäville rakennusasetuksen 154 §:n mukaisesti sekä siitä hankitaan tarvittavat lausunnot. Suunnitelmassa, joka kattaa koko Vuosaaren alueen, tutkitaan mm. energialaitoksen hankkeiden sijoittamista. Samalla virasto mahdollisuuksien mukaan tekee esityksen kivihiilen varmuusvaraston yksityiskohtaisesta paikasta. Todettakoon, että alue vahvistetussa seutukaavan vaihekaavassa on virkistysaluetta.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan puolesta:

Puheenjohtaja

Elmeri Runko

Taisto Ruotsalainen

Sihteeri

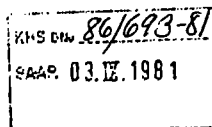

HELSINGIN KAUPUNKI
KIINTEISTÖLAUTAKUNTA
Käsittelijä

Numero
538

Päivämäärä
1.9.1981

Kaupunginhallitukselle

Viite

Kkansln lausuntopyyntö n:o 86/693-81

Asia

HELSINGIN KAUPUNGIN TILINTARKASTAJIEN
KERTOMUS VUODEN 1980 TILINTARKASTUKSESTA

Palauttaen lausuntopyynnön asiakirjoineen kiinteistölaute-
kunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kohta 3.27 Tonttitiedosto

Kaupungin omistamien maa-alueiden rekisteriä pitää yllä kiin-
teistöviraston kansliaosaston kiinteistöluettelotoimisto.
Tonttitiedosto on sekä omaisuuden hoidon että informaation
kannalta tarpeellinen. Tiedostoa kehitellään parhaillaan
maanvuokrien perintäjärjestelmän kehittämisen yhteydessä.
Maaomaisuuteen kohdistuva tiedonkeruu ja ATK-menetelmien
kehittäminen ovat käynnissä useilla lohkoilla, tonttiosastolla,
kaupunkimittausosastolla, kansliaosastolla ja rahatoimistossa.
Uuden tiedoston edellytetään täyttävän tietojen tarpeen entis-
tä paremmin. Kiinteistölautakunta pitää ATK-menetelmiin pe-
rustuvan tonttitiedoston käyttöön ottamista kiireellisenä.
Tiedoston kertoma kokonaistilanne voitaisiin sopivin väli-
ajoin, esim. vuosittain, saattaa päättävien elinten, lähinnä
kiinteistölautakunnan ja kaupunginhallituksen tietoon.

Kohta 3.28 Tontinvarausjärjestelmä

Varausta käytetään vain asuntotonttien ja osittain myös liike-
tonttien luovutusta edeltävänä menettelynä. Varauspäätös on
yksipuolinen oikeustoimi. Varausmaksun periminen edellyttäisi

ilmeisesti sopimuksen tekemistä. Varausmaksun käyttämisellä olisi se hyvä puoli, että se ilmeisesti jouduttaisi tontin rakentamista. Toisaalta lähes samaan tulokseen päästään käyttämällä lyhyitä varausjaksoja kerrallaan, kuten nykyisin yleensä menetellään. Lyhyiden varausaikojen hyvänä puolena on lisäksi se, että varausehtoja voidaan melko pienellä aikavälillä tiukentaa tai jopa jättää varaus uusimatta, mikäli havaitaan, ettei varauksensaaja ole noudattanut annettuja varausehtoja esim. suunnitteluyhteistyöstä tai etenemisaikataulusta.

Varausmaksun huonona puolena olisi menettelyä mahdollisesti jähkistävä vaikutus. Asuntotonttien osalta varausmaksun kustannuksia lisäävä vaikutus olisi ilmeisesti asuntopoliittisesti epäedullinen. Asuntohallitus hyväksyy kustannuksiin tontin vuokran tai pääoman koron vain vuoden ajalta ennen rakennuksen valmistumista. Rakennuslupamenettelyn pitkittymisen vuoksi Helsingissä jo nyt ylitetään mainittu vuoden aika. Vuokramiehelle on oltava vuokrasopimus rakennuslupaa haettaessa. Mitään lisäkustannuksia ei ainakaan asuntolainoitettu tuotanto siedä eikä asumiskustannusten lisääntymiseen johtavat toimenpiteet ole muutenkaan suotavia.

Liiketonttien osalta varausmaksun käyttöön ottamista selvittellään parhaillaan. Ennen kuin päätöksiä tehdään, on harkittava, ovatko varausmaksun perimisestä aiheutuvat haitat saavutettavia etuja suuremmat.

Varausaikojen osalta kiinteistölautakunta toteaa, että niiden pidentämistä ovat toivoneet rakennuttajayhteisöt, eräät pankit ja luottamushenkilöt. Pidentämistä on perusteltu tuotannon järkevällä ohjaamisella ja erityisesti asuntosäästännän edellytysten parantamisella. Koska pidentäminen heikentäisi kaupungin mahdollisuuksia rakentamisaikataulun ohjaamiseen ja saat-taisi siten arvaamattomasti lykätä rakentamista, kiinteistö-lautakunta on tahtonut pitää kiinni nykyisistä lyhyehköistä varausajoista.

Kohta 3.29 Tonttireservi

Tilintarkastuskertomuksessa mainittu selvitys kaupungin tonttireservistä on otos tietyn hetken tilanteesta jatkuvasti muuttuvassa tonttivarannossa. Esim. uusien kaavojen vahvistuksessa saattaa syntyä useita kymmeniä uusia tontteja samaan aikaan. Pientalotontteja voidaan varata toista sataa kerralla jne.

Selvityksessä on vapaisiin vuokraamattomiin tontteihin luettu paitsi asemakaavan tarkistusta odottavat tontit, vaihtotontit ja reservitontit myös varatut tontit. Näitä ryhmiä on sitten käsitelty yhdessä. Varattuja tontteja ei kuitenkaan tulisi rinnastaa vapaisiin tontteihin. Varaaminen on vuokrauksen esivaihe. Varattu tontti ei enää ole vapaasti kaupungin määrätävissä. Varauspäätös on yksipuolinen hallintotoimi, joka sitoo kaupunkia. Jos varatut tontit olisi jätetty pois, muistiossa esitetty vuokraamaton kerrosneliömetrimäärä olisi n. 700 000 esitetyn n. 1 650 000 asemasta. Asemakaavan tarkistusta odottavat tontit n. 265 000 k-m² eivät myöskään ole vapaita siinä mielessä kuin vaihto- ja reservitontit, vaan rinnastettavissa lähinnä kaavoittamattomaan maahan. Kiinteistölautakunnan käsityksen mukaan puhuttaessa vapaista vuokraamattomista tonteista, tulisi ottaa huomioon lähinnä vain vaihtotontit ja reservitontit yht. n. 440 000 k-m².

Vaihtotonttien osalta on todettava, että niistä on nyttemmin karsittu etenkin rivitalotontteja. Vaihtotonteista karsitut tontit on tarkoitus varata asuntotuotantoon vuokrattavaksi lähiaikoina.

Reservitonteista on suurin osa eli n. 65 % yleisen rakennuksen tontteja. On luonnollista, että asemakaavoissa täytyy osoittaa tontteja yleistä tarvetta varten ja että ne yleensä kaavoitetaan yhteiskunnan omistamalle maalle. Toisaalta yhteiskunnalla ei ole varaa rakentaa kaikkia palveluja yhtäaikaan, vaan tontit joutuvat olemaan tyhjinä vuosikausia jopa vuosikymmeniä. Lisäksi täytyy varautua tulevaisuuden tarpeisiin, joita ei kaikkia vielä edes tunneta. Muita kuin yleisen rakennuksen

tontteja on reservissä liian vähän tehokkaan tonttipolitiikan harjoittamista ajatellen.

Tonttireservin laskennallinen vuositulo on jonkin verran yliarvostettu, koska selvityksen tekemisen jälkeen on asuntotonttien vuokranmääräytymisprosentti alennettu 5 %:sta 4 %:iin (kaupunginvaltuusto 1.10.1980). Yleisen rakennuksen tontteja ei myöskään aina vuokrata, vaan ne jäävät useimmiten kaupungin hallintaan eikä tosiasiallista vuokratuloa kerry.

Tonttireservin matemaattista optimikokoa tai ylärajaa ei voitane määritellä tai se on ainakin lähinnä teoreettinen. Järkevä tonttipolitiikan hoitamiseksi tontteja tulisi olla reservissä riittävästi. Sopiva reservi Helsingin nykytilanteessa olisi n. 1-2 vuoden luovutusmäärän suuruinen. Tällöin tonttien tulisi myös olla lähes luovutuskelpoisessa kunnossa.

Tällä hetkellä ainoastaan yleisen rakennuksen tontteja on riittävästi, joskaan niiden sijainti ei aina ole paras mahdollinen. Varatut tontit eivät ole kiinteistölautakunnan mielestä reservissä, vaan jo sidottu alkavaa rakentamista varten.

Kohta 3.30 Tarpeettomista tiloista luopuminen

Kiinteistölautakunta toteaa, että tilintarkastajien kertomuksen kohdassa 3.30 mainitusta nuorisosiainkeskuksen kiinteistöviraston talo-osastolle lähettämästä kirjeestä aiheutuneiden toimenpiteiden valmistelu on kuulunut osaston työsuhteiselle toimistoisännöitsijälle Martti Hirvoselle, joka toimii talo-osaston toimitilatoimiston päällikkönä. Toimistoisännöitsijä Hirvosen asiassa antama vastine on oheisena.

Kiinteistölautakunta yhtyy toimistoisännöitsijä Hirvosen vastineessa esitettyyn selvitykseen asian käsittelystä ja siinä tapahtuneeseen viivästykseen vaikuttaneista seikoista. Lisäksi asiassa voidaan todeta seuraavaa:

Kirkkomäen kerhohuoneiston vuokrasopimuksen irtisanominen ei olisi ollut aiheellistakaan, koska huoneisto osoittautui kaupungille edelleen tarpeelliseksi ja huoneisto osoitettiin lasten päivähoitoviraston käyttöön.

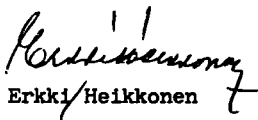
Nuorisoasiainkeskuksen kirje saapui talo-osastolle 17.9.1979. Kankareen kerhohuoneiston vuokrasopimus olisi tällöin voitu irtisanoa viimeistään 30.9.1979 päättymään 31.12.1979. Toimistoisännöitsijä Hirvosen vastineessa mainituissa olosuhteissa toimitilatoimisto ei kuitenkaan pystynyt 30.9.1979 mennessä selvittämään, oliko huoneisto mahdollisesti edelleenkin tarpeellinen kaupungille. Vuokrasuhteesta luopumisen tarve voitiin näin ollen saada selville vasta vuokrasopimuksen mukaisen irtisanomispäivän 30.9.1979 jälkeen, jolloin sopimus oli irtisanottavissa aikaisintaan 31.12.1980 päättyväksi. Kuten Hirvosen vastineesta ilmenee, vuokrasopimus voitiin sittemmin sopia päättymään 28.2.1981. Vuokrasuhteen jatkumisesta aikana 1.1.- 28.2.1981 aiheutui kaupungille vuokramenoja yhteensä 4 816,30 mk.

Puotinharjun kerhohuoneiston vuokrasopimus puolestaan olisi nuorisoasiainkeskuksen kirjeen saapuesssa talo-osastolle ollut irtisanottavissa viimeistään 31.5.1980 päättymään aikaisintaan 31.8.1980. Toimistoisännöitsijä Hirvosen vastineesta ilmenevästä syystä sopimusta ei kuitenkaan voitu vielä tällöin irtisanoa. Tämä vuokrasopimus voitiin myöhemmin sopia päättymään 31.12.1980. Vuokrasuhteen jatkumisesta aikana 1.9.- 31.12.1980 aiheutui kaupungille vuokramenoja yhteensä 3 432 mk.

Talo-osaston toimitilatoimiston erittäin suuresta työmäärästä voidaan toimistoisännöitsijä Hirvosen vastineessa mainitun lisäksi todeta, että esim. talo-osastolle vuonna 1980 saapuneista 1 764 asiasta oli 425 toimitilatoimiston toimialaan kuuluvia. Toimistossa oli tällöin henkilökuntaa toimiston päällikkönä toimiva toimistoisännöitsijä mukaan luettuna neljä henkilöä.

Kiinteistölautakunta katsoo edellä olevan perusteella, ettei tilintarkastajien kertomuksessa mainittuja vuokrasopimuksia koskevien toimenpiteiden valmistelussa voida katsoa tapahtuneen laiminlyönniksi luettavaa viivästystä.

Kiinteistölautakunnan puolesta:

Erkki/Heikkonen

Ilkka Kaartinen

Liite Klkn kirjeeseen n:o 538/1.9.1981

Kaupunginvaltuustolle

TOIMISTOISÄNNÖITSIJÄ MARTTI HIRVOSEN VASTINE TILINTARKASTAJIEN KERTOMUKSESSA VUODEN 1980 TILINTARKASTUKSESTA KOHDASSA 3.30 TEHDYN MUISTUTUKSEN JOHDOSTA

Tilintarkastajien tekemässä edellä mainitussa muistutuksessa tarjottujen irtisanomisten suorittamisesta lähinnä vastuussa olleena henkilönä esitän minulta muistutuksen johdosta pyydettyä lausuntoa seuraavaa:

Nuorisoasiainkeskus esitti 14.9.1979 päivätyssä ja 17.9.1979 talo-osastolle saapuneessa kirjeessä, että talo-osasto irtisanoisi kyseisiä kerhohuoneistoja koskevat vuokrasopimukset siten, että Puotinharjun ja Kankareen kerhohuoneistoista voidaan luopua niin pian kuin se on mahdollista sekä Kirkkomäen kerhohuoneistosta 31.12.1979.

Puotinharjun kerhohuoneiston vuokrasopimus oli tällöin sopimukseen sisältyneen vuokratuista ja irtisanomisaikaa koskevan ehdon mukaan, sellaisena kuin tätä ehtoa oli sovellettava huoneenvuokralain muuttamisesta 13.11.1970 annetun lain (697/70) voimaantulosäännöksen mukaan, irtisanottavissa päättyessään aikaisintaan 31.8.1980 (irtisanominen tällöin viimeistään 31.5.1980). Kankareen kerhohuoneiston vuokrasopimus puolestaan oli irtisanottavissa päättyessään 31.12.1979. Tämä kuitenkin edellytti irtisanomisen tapahtumista viimeistään 30.9.1979; muussa tapauksessa sopimus oli irtisanottavissa viimeistään 30.9.1980 päättyessään vasta 31.12.1980. Kirkkomäen kerhohuoneiston vuokrasopimus oli voimassa toistaiseksi 3 kuukauden irtisanomisajoin ja olisi siis syyskuussa 1979 voimassa päättyessään aikaisintaan 31.12.1979.

Koska oli mahdollista, että kaupungilla olisi muuta käyttöä näille nuorisoasiainkeskukselta vapautuville huoneistoille, ryhdyin kuitenkin tehtävieni ohessa selvittämään tätä käyttötarvetta. Kirkkomäen kerhohuoneisto (Rajametsäntie 32) osoittautuikin edulliseksi vaihtoehdoksi eräälle lasten päivähoitoviraston esittämälle toiselle, mutta vuokraltaan kalliimmalle huoneistolle. Käyttötarkoituksen muuttumisesta aiheutuneiden huoneiston muutos- ja korjaustöiden suunnittelu- ja toteutusvaiheen jälkeen entinen Kirkkomäen kerhohuoneisto osoitettiinkin lasten päivähoitoviraston käyttöön 1.6.1980 lukien.

Myös Puotinharjun ja Kankareen kerhohuoneistojen osalta välillä näytti, että nekin tarvittaisiin kaupungin muuhun käyttöön. Perusteltua tarvetta ei kuitenkaan loppujen lopuksi ollut. Myöskään huoneistojen vuokranantajina olleiden kaupungin kiinteistöyhtiöiden isännöitsijät eivät voineet tässä vaiheessa suostua muuhun kuin vuokrasopimusten mukaisiin irtisanomisaikoihin perustuvaan irtisanomiseen, koska sekä Puotinharjussa että Jakomäessä oli vaikeata löytää muuta vuokralaista kaupungin tilalle.

Toimitilatoimiston henkilöstön lisääntyneen ja osittain poikkeuksellisen suuren työmäärän (mm. Hitas-järjestelmän mukanaan tuomat uudenlaiset lisätehtävät, toimiston rakennusmestarin sairaudesta ja kuolemasta aiheutunut asioiden ruuhkautuminen) johdosta Puotinharjun ja Kankareen kerhohuoneistojen jatkuvan käyttötarpeen selvittäminen pitkittyi, ja vastaavasti näiden huoneistojen vuokrasopimusten irtisanominen viivästyi siten, että sopimukset irtisanottiin vasta revisiovirastonkin asiaan puuttumisen jälkeen helmikuussa 1981. Vuokranantajayhtiöiden kanssa saatiin tällöin sovituksi, että Puotinharjun kerhohuoneiston vuokrasopimus katsotaan päättyneeksi 31.12.1980 ja että Kankareen kerhohuoneiston vuokrasopimus päättyy 28.2.1981.

Toimitilatoimistolle kuuluneesta mainittujen asioiden valmistelusta vastuussa olevana toimistopäällikkönä katson, että syynä viivästykseen näissä asioissa on ollut vastuualueeseeni ja henkilökohtaisiin tehtäviini kyseisenä aikana kuuluneiden asioiden erittäin suuri lukumäärä. Tämä minusta riippumaton seikka on rajoittanut toimiston mahdollisuuksia yksittäisten asioiden hoitamiseen aina sillä joutuisuudella, kuin asian laadun kannalta olisi ollut toivottavaa.

Helsingissä 10.8.1981

Martti Hirvonen
toimistoisännöitsijä

HELSINGIN KAUPUNKI
KOULULAUTAKUNTA
HELSINGFORS STAD
SKOLNÄMNDEN

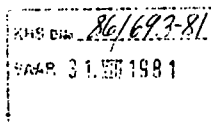
Numero Nummer

977

Päivämäärä Datum

25.8.1981

Kaupunginhallitus

Viite Hänvisning

Helsingin kaupungin koululautakunnan pöytäkirja 25.8.1981 § 181

Asia Ärende

LAUSUNNON ANTAMINEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE TILIN-
TARKASTAJIEN VUODEN 1980 TOIMINTAKERTOMUKSESTA

Esiteltiin kaupunginkanslian 12.6.1981 päivätty lähete, jossa koululautakuntaa pyydetään antamaan kaupunginhallitukselle 21.8.1981 mennessä kirjallinen lausunto kaupungin tilintarkastajien tilintarkastuskertomuksesta siten, että lausunnossa kiinnitetään huomio tarkastuskertomukseen kohtiin 3.6, 3.15 ja 3.16.

Koululautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon kaupungin tilintarkastajien vuoden 1980 tilintarkastuskertomukseen kohtiin 3.6, 3.15 ja 3.16 osalta:

3.6 Kaupungin omaisuudelle aiheutetut vahingot

Koululautakunta toteaa ikkunoiden rikkomisen ja ulkoseinien töhrimisen olevan kustannuksiltaan merkittävimpiä ilkvallan muotoja. Lisäksi tapahtuu mm. varkauksia sekä koulun kaluston ja opetusvälineistön rikkomista. Koulun omaisuuteen kohdistuvassa ilkvallassa on usein kysymys samoista ongelmista kuin oppilaiden toisiinsa kohdistamassa väkivallassakin. Koko ympäröivällä yhteiskunnalla ja erityisesti oppilaiden kodeilla näyttää olevan niiden syntyyn suuri merkitys. Koulu pyrkii luonnollisesti kasvatusyönlään ilkvallan vähentämiseen. Koulujen rakenteet ja kalusteet pyritään valitsemaan myös ilkvallamahdollisuus huomioon ottaen. Ilkvallantekijät pyritään saamaan kiinni, jolloin heiltä peritään korvauksena aiheuttamansa vahingot. Ilkvallasta tehdään myös kouluajan ulkopuolella ja tekijöinä on usein myös muita kuin koulun oppilaita. Koululautakunta korostaa, että ilkvallan määrässä ei ole havaittu oleellista kasvua.

3.15 Koulujen iltakäyttö

Koululautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen 24.9.1979 vahvistamalla koulujen iltakäytön yleisohjeilla on pyritty monipuolistamaan ja tehostamaan koulujen iltakäyttöä. Käytännöllisistä syistä johtuen uusi järjestelmä käynnistettiin lukuvuoden 1980-1981

alussa. Siirtymävaiheessa on ollut ongelmia henkilökunnan saatavuudessa. Lukuvuoden 1980-1981 aikana kaupungin palkkaamia iltavalvojia on ollut noin 30 koulussa. Muissa iltakäyttökouluissa valvonta- ja siivoustehtäviä ovat hoitaneet koulun vahtimestarit, talonmiehet ja siivoojat, jotka ovat perineet korvaukset edelleen suoraan käyttäjiltä. Työväen- ja kansalaisopistojen iltakäytön osalta toiminta on vakiintunut lukuvuoden kuluessa. Sekä vanhan että uuden järjestelmän rinnakkainen käyttö lukuvuonna 1980-1981 on aiheuttanut joitakin hankaluuksia, mutta on ollut toiminnan toteuttamisessa kaikissa mahdollisissa iltakäyttökouluissa ainoa käytettävissä ollut vaihtoehto.

Henkilöstöasiain lautakunnan 14.1.1981 § 95 tekemän päätöksen perusteella on iltavalvojan palkkauserustetta tarkistettu vastaamaan paremmin työmäärää. Lukuvuoden 1981-1982 koulujen iltakäyttökauden alussa pyritään iltavalvojat saamaan kaikkiin niihin kouluihin, joissa on palvelujen kysyntää. Työväenopistojen ja kansalaisopistojen kanssa neuvotellaan kouluittain tarkoitukseenmukainen valvonta- ja siivousjärjestelmä.

Mitä tulee peruskouluasetukseen 47 §:n muuttamiseksi ei koululautakunta pidä sitä tässä vaiheessa tarpeellisena, koska uudessa koululainsäädännössä, joka tulee eduskunnan käsiteltäväksi vielä vuoden 1981 aikana, on mahdollisuuksia joustavampaan päätöksentekoon.

Tarkastuskertomuksessa mainittu työryhmä jättää toimenpide-ehdotuksensa iltakäytössä ilmenneiden epäkohtien korjaamisesta kaupunginhallitukselle ja koululautakunnan käsiteltäväksi lukuvuoden 1981-1982 alkupuolella.

3.16 Kouluviraston talousarviolaadinta

Koululautakunta toteaa, että tilintarkastajien kertomuksessa mainitut tilinpäätöksen mukaisten menojen ja tulojen poikkeamat lienee pääasiallisin syy talousarviolaadinnan esille ottamiseen. Varsinaisia laskentavirheitä talousarvion laadinnassa ei ole havaittu. Sen sijaan epätarkkuutta on syntynyt eräissä talousarvion perusteena olleissa ennusteissa ja arvioissa. Lisäksi kaupungin omistukseen 1.8.1980 alkaen siirtyneet Mäkelänrinteen ja Puotiharjun yhteiskoulut iltalinjoineen ovat vaikuttaneet erityisesti lukio- ja iltatoppikoulutoimen valtionosuuksien ylituloon. Toisalta koululautakunta ja -virasto ovat toiminnassaan pyrkineet taloudellisuuteen ja säästöjen aikaansaamiseen. On pystytty toimimaan rahasiirtoja tekeillä eikä ylitysoikeuksia ole tarvittu. Menojen ja

tulojen poikkeamat ovat pääasiassa menosäästöjä ja ylituloja. Myös talousarvion rakenne on lisännyt poikkeamien suuruutta. Koulutoimen talousarvion alakohta on v. 1980 muodostunut useimmista muista hallintokunnista poiketen monesta menolajiryhmästä, joten menolajiryhmissä aikansaadut säästöt summautuvat talousarvion alakohtatasolle.

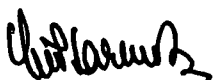
Tilintarkastajien kertomuksessa mainittu ristiriita on siinä mielessä näennäinen, että tarjottujen aterioiden määrä riippuu kaupungin peruskoulujen oppilasmäärän lisäksi muille kuin oppilaille tarjottujen aterioiden määrästä sekä oppilaiden sairaus- ja muista poissaoloista. Kaupungin peruskoulun oppilasmäärän lisäksi valtionosuuksiin vaikuttaa peruskoulua korvaavien luokka-asteiden oppilasmäärä. Arvioitua pienempi aterioiden määrä on aiheuttanut säästöä erityisesti elintarvikekustannuksissa. Lisäksi palkkakustannukset on varattu laskennallisin perustein, jolloin palvelusaikalisien määrä on ollut arvioitua pienempi.

Valtionosuuksien arvioinnissa tuottaa vaikeuksia se, että valtionosuusperusteet eivät talousarviota laadittaessa ole tiedossa. Solmittavaa virkaehtosopimusta ja sen vaikutusta rehtorien ja opettajien valtionosuuteen oikeuttaviin palkkioihin ei tiedetä. Virkojen, ylituntien ja tuntiopetustuntien määrän ennustaminen on käytännössä osoittautunut myös vaikeaksi. Oppilaskohtaisesta valtionosuusperusteesta tehdään vuosittain päätös vasta koululautakunnan talousarvioehdotuksen jälkeen. Kaupungin peruskoulun ja korvaavien luokka-asteiden oppilasmäärä oli v. 1980 keskimäärin 45 078 oppilasta ja talousarvion toimintasuunnitelma perustui tältä osin 44 327 oppilaaseen. Nämä tekijät aiheuttivat 7 %:n ylitulosta n. 3 %. Suurin osa eli n. 4 %:n ylitulo johtui siitä, että kouluhallitukselta saatiin v. 1980 liikaa valtionosuuden ennakkoa, joka joudutaan kouluhallituksen valtionosuuspäätöksen jälkeen palauttamaan kouluhallitukselle. Näin ollen talousarvion laadinnan kannalta olisi välttämätöntä tietää, minä vuonna kouluhallitus tarkastaa minkäkin vuoden hakemuksen, jotta talousarviossa voitaisiin ottaa tasoituusmaksut huomioon. Kouluhallitus ei ole vuoden 1977 poikkeuslakia lukuunottamatta tarkastanut peruskoulujärjestelmään siirtymisen jälkeen Helsingin peruskoulun ja lukion valtionosuushakemuksia vielä yhdenkään vuoden osalta. Tarkastustoiminnan viivästyminen vaikeuttaa myös valtionosuusperusteiden arvioimista. Tarkastettua vuotta ja tarkastuksessa tehtyjä ratkaisuja voitaisiin käyttää yhtenä lähtökohtana talousarvioita laadittaessa.

Kouluvirasto pyrkii minimoimaan edellä mainittujen epätarkkuutta aiheuttavien tekijöiden vaikutusta laskentatointaan kehittämällä. Koululautakunnan vuoden 1982 talousarvioehdotuksessa on talousarvion rakennetta muutettu siten, että määrärahojen ja toimintasuunnitelmien yhteys on saatu entistä paremmiksi. Kouluviraston ja koulujen määrärahojen käytön seurantatietojen aikaviive olisi saatava huomattavasti nykyistä pienemmäksi. Tähän liittyen tulisi koululautakunnan mielestä selvittää mahdollisuudet siirtää kirjanpilotietojen tallennus rahatoimistosta kouluvirastoon, jolloin tallennuspäätteitä hyväksi käyttämällä olisi mahdollista päästä jopa ajantasa-järjestelmään määrärahojen käytön seurannassa. Kouluvirastossa käynnissä olevat palkanlaskennan sekä oppilas- ja koulutiletietojen kehittämisprojektit tulevat hyödyntämään myös talousarvion laadintaa.

Päätös tehtiin yksimielisesti siten, että esittelijän ehdotusta kohdan 3.15 Koulujen iltakäyttö osalta tarkistettiin seuraavanlaisesti:

- ensimmäisen kappaleen toiseksi viimeisestä virkkeestä poistettiin sanat: "koululautakunta toteaa, ettei koulujen iltakäytöstä ole luovuttu missään kohteessa ja myöskään"
- kolmannen kappaleen kaksi viimeistä virkettä poistettiin
- neljännen kappaleen "muiden" sanan tilalle tulee sanat "iltakäytössä ilmenneiden".

Yrjö Larmola
puheenjohtaja

Raija Relander
sihteeri

HELSINGIN KAUPUNKI
LASTEN PÄIVÄHOITOLAUTAKUNTA

Käsitteijä
Arno Sirviö p.732 3199

Päivämäärä
19.8.1981

Numero 287/007-81

Kaupunginhallitukselle

KHGS 86/693-81
SAAP. 25.8.1981

Viite

Kkansl lähete dno 86/693-81, päivätty 12.6.1981

Asia

LAUSUNNON ANTAMINEN HELSINGIN KAUPUNGIN TILINTARKASTAJIEN
KERTOMUKSESTA VUODEN 1980 TILINTARKASTUKSESTA (Lphk 19.8.1981 § 271)

Lasten päivähoitolautakunta palauttaa lähetteen
siihen liittyvine asiakirjoinaan antaa kaupunginhalli-
tukselle seuraavan lausunnon:

Henkilöasioita ja sosiaalitointa johtavan apulaiskau-
punginjohtajan puheenjohtajana 5.2.1981 pidetyssä kokouk-
sessa perustettiin työryhmä pohtimaan keinoja lasten
päiväkotitilojen rakentamiskustannusten alentamiseksi
sekä ottamaan kantaa Helsingin kaupungin osalta sosiaali-
hallituksen uusiin 28.11.1980 annettuihin päiväkotien
tilasuunnitteluohjeisiin. Työryhmään osallistuvat ra-
kennusvirasto, asuntotuotantotoimisto, kaupunginkanslia
sekä lasten päivähoitovirasto. Työryhmän hyväksymän
työohjelman mukaan työryhmän raportti valmistuisi syys-
kuussa 1981.

Rakentamiskustannusten tason selvittämiseksi on maini-
tun työryhmän työohjelman osana tehty konsulttityönä
selvitys, jossa tutkitaan kymmenen Helsingin kaupungin -
viiden HKR:n ja viiden ATT:n -toteuttaman uuden päivä-
kotirakennuksen kustannuksia ja suunnitteluratkaisuja.
Näitä on myös verrattu kahden muun kunnan rakennuttamaan
päiväkotiin. Selvitys on tarkoitus liittää työryhmän
raporttiin.

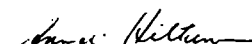
Lasten päivähoitoviraston ja HKR:n yhteistyönä on
parhaillaan viimeisteltävänä uusittu lasten päiväkotii-
tilojen suunnitteluohje, joka samalla on kannanotto
sosiaalishallituksen voimassa oleviin ohjeisiin. Suun-
nitteluohteita valmisteltaessa on taloudellisuutta pi-
detty yhtenä tavoitteena.

Tällä hetkellä on lausuntokierroksella yleisten töiden
lautakunnan esitys (16.4.81) kaupunginhallitukselle kos-

kien julkisten palvelutilojen osto- ja vuokrahankkeiden ohjausmenettelyn tehostamista. Yleisten töiden lautakunnan esitys sisältää mm. päiväkotihankkeisiin soveltuvia, suunnitteluun ja rakentamiseen liittyviä ehdotuksia nykyisin esiintyvien ongelmien poistamiseksi.

LASTEN PÄIVÄHOITOLAUTAKUNNAN PUOLESTA:

Anna-Liisa Sirjamo
puheenjohtaja

Anneli Hiltunen
sihteeri

HELSINGIN KAUPUNKI
LASTENSUOJELULAUTAKUNTA
HELSINGFORS STAD
BARNSKYDDSNÄMNDEN 2/MK/RP

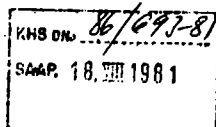
(Lsuolk 11.8.1981 § 288)

Numero Nummer

Päivämäärä Datum
11.8.1981

01-185-P1

Kaupunginhallitukselle

Vilho Hämmäläinen

Kkansln lähete 12.6.1981 Diar No 86/693-81

Aale Arende

LAUSUNNON ANTAMINEN TILINTARKASTAJIEN KERTOMUKSESTA
VUODEN 1980 TILINTARKASTUKSESTA

Palauttaen viitekohdassa mainitun lähetteen asiakirjoineen
lastensuojelulautakunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Tilintarkastajien kertomuksen kohdan 3.14, lastensuojelulaitosten toimintasuunnittelu ja käyttöaste, osalta, lastensuojelulautakunta toteaa seuraavaa:

Lasten- ja nuorisonhuolto

Tilintarkastajat kiinnittävät lasten- ja nuorisonhuoltolaitosten osalta huomiota laitosten vajaakäyttöisyyteen mainiten esim. Naulakallion ja Sofianlehdon vastaanottokotien eräiden osastojen suljettuna pitämisen. Lisäksi todetaan, että suunniteltujen hoitopäivien määrät eivät ole läheskään toteutuneet, jonka osittain katsotaan johtuvan henkilöstöresurssien puutteesta. Lisäksi kiinnitetään huomiota huomattaviin menosäästöihin, joiden todetaan olevan osoituksena talousarviosuunnittelun heikkoudesta. Myöskin lastensuojelulaitosten toiminta- ja taloussuunnittelua tulisi tehostaa. Olisi selvitettävä nykyistä tarkemmin laitospaikkojen tarve ja uudet laitokset tulisi ottaa käyttöön tehokkaasti sekä pyrkiä toteuttamaan jo pitkään vireillä olleet saneeraus-hankkeet.

Lasten- ja nuorisonhuoltolaitoksia tai niiden osastoja on hoitopäivätietoja koskevan tilaston mukaisesti vuonna 1980 pidetty suljettuina seuraavasti:

Herttoniemen vastaanottokoti	koko laitos suljettuna 20.6. - 20.7.1980
Vastaanottokoti Lemmilä	viisipaikkainen osasto suljettuna 1.6.-31.8.1980 ja koko laitos suljettuna 7.7.-5.8.1980
Naulakallion vastaanottokoti	osasto C suljettuna 1.6.-14.8.1980, osasto Y sul- jettuna 1.6.-31.7.1980 ja osasto T suljettuna 7.11.-31.12.80
Oulunkylän erityislastenkoti	kaksi osastoa suljettuina 9.6. - 14.8.1980

Outamon vastaanottokoti	osasto 2 suljettuna 1.1.-31.1.80
	osasto 4 suljettuna 1.6.-7.7.80
	osasto 2 suljettuna 30.6.-31.7.80
	osasto 1 suljettuna 1.8.-31.8.80
	ja osasto 2 suljettuna 1.-14.9.80
Hoitokoti Teinilä	koko laitos suljettuna 1.7.-31.7.1980
Tutkinta-asema	yksi osasto suljettuna 20.6.-26.7.1980.

Kuten yllä olevasta luettelosta käy ilmi, useimmat laitokset tai niiden osastojen suljettuna pitämistä koskevat päätökset koskevat kesäaika. Tämä johtuu sekä huollettavien tilanteesta että laitosten tilanteesta. Laitosten huollettavat vaihtuvat runsaimmin juuri alkukesästä. Lisäksi pyritään huollettavia lomauttamaan mahdollisuuksien mukaan yhdessä vanhempiansa kanssa lomanviettoon tai heitä pyritään sijoittamaan kesäksi maaseudulle kesäsijoituksiin. Nämä huollolliset syyt johtavat siihen, että laitoksissa on kesäisin vähiten lapsia ja nuoria. Toisaalta laitoksen niukat määrärahat vuosilomaisijaisten palkkaamiseen ovat johtaneet siihen, että kesällä olisi muutenkin vaikeata turvat huollettavamäärältään täysien laitosten tai niiden osastojen tehokas toiminta. Ongelma ei kokonaan poistuisi edes määrärahoja lisäämällä, sillä on osoittautunut varsin vaikeaksi saada riittävän ammattitaitoista hoitohenkilökuntaa sijaisuuksia hoitamaan. Eräiden pienehköiden laitosten tai suurten laitosten osastojen lyhytaikainen sulkeminen on tässä tilanteessa osoittautunut tarkoituksenmukaisimmaksi ratkaisuksi. Tähän on voitu mennä vaaranamatta huollettavien tarvitsemaa hoitoa joustamalla laitosten tai niiden osastojen välisestä työnjaosta sekä huolehtimalla siitä, että vараudutaan myös äkillisiin sijoituksiin.

Edellä mainittujen syiden lisäksi on Outamon vastaanottokodissa osastoja pidetty suljettuina laitoksessa suoritettavien korjaustöiden takia sekä Naulakallion vastaanottokodissa henkilökunnan saannin vaikeutumisen johdosta. Nämä molemmat syyt ovat sellaisia, joihin lastensuojeluvireasto ei ole voinut vaikuttaa.

Kun lasten- ja nuorisohuoltolaitosten osalta jätetään huomiotta edellä mainitut laitosten tai niiden osastojen suljettuna pitämistä koskevat ajat, on laitosten käyttöastetta vuoden 1980 aikana osoittava luku 76,80 %. Vaikka laskelmassa onkin myös poissaolovuorokaudet (lomat, karkumatkat, sairaalassaolot jne.) sisällytetty hoitovuorokausiin, mikäli laitos on huolehtinut kustannuksista tai mikäli poissaolo on kestänyt korkeintaan 14 vuorokautta, on keskimääräistä käyttöastetta 76,80 % pidettävä tyydyttävänä ja vähintään yhtä suurena kuin eräissä muissa kaupunkikunnissa tai esim. vastaavankokoisissa ruotsalaisissa kaupungeissa.

Tilintarkastajat kiinnittävät huomiota laitosten henkilöstöresurssien puutteeseen pitäen sitä eräänä syynä siihen, että suunnitellut hoitopäivien määrät eivät ole läheskään toteutuneet. Jo

vuonna 1980 saavutettuun käyttöasteeseen yltäminen on monelta laitokselta ja niiden henkilökunnalta vaatinut suuria ponnistuksia nykyisen henkilöstömäärän aikana. Henkilöstötilanne laitoksissa on vaikea sekä henkilöstön määrän että koulutuksellisten valmiuksien suhteen. Tähän tulisi pikaisesti saada korjaus lastensuojelulautakunnan tekemien esitysten mukaisesti.

Lasten- ja nuorisohuoltolaitosten osalta on vuonna 1980 menosäästöjä syntynyt sekä omien että vieraitten laitosten osalta. Omissa laitoksissa on menosäästöä syntynyt edellä mainittujen laitosten tai niiden osastojen suljettuina pitämisen johdosta. Tällöin on mm. useita virkoja ja toimia pidetty täyttämättä. Vieraiden laitosten osalta menosäästöä on syntynyt mm. siksi, että koulukotien kohdalta ennakoiitiin hoitomaksujen korotusten olevan suurempia kuin ne todellisuudessa olivat ja toisaalta siksi, että eräiden laitosten laskutus tapahtui niin myöhään, että osa menoista jäi maksettavaksi vuonna 1981. Myöskään hoitopäivien kertymä vieraisissa laitoksissa ei ollut aivat niin suuri kuin oli ennakoitu.

Tilintarkastajien kertomuksen mukaan lastensuojelulaitosten toiminta- ja taloussuunnittelua tulisi tehostaa. Lasten- ja nuorisohuoltolaitosten osalta laaja-alainen toimintasuunnittelu on tapahtunut mm. sijaishuollon kokonaissuunnitelmien laatimiseen yhteydessä. Parasta aikaa ollaan ko. suunnitelmaa tarkistamassa. Laitosten käyttöasteen nykyistä tarkempi ennustaminen ja toimintojen mukauttaminen tähän ennusteeseen ei kuitenkaan näytä olevan mahdollisuuksien rajoissa. Tämä johtuu ensisijaisesti lastensuojelutyön luonteesta. Ei ole mahdollista tarkasti ennakoida esim. huostaanottojen tarpeessa tapahtuvia muutoksia. Huostaanottojen tarvehan on sidoksissa sosiaalisten ongelmien laajuuteen ja syvyyteen sekä siihen, missä määrin avohuollon tukitoimenpitein voidaan kulloisessakin tilanteessa asiakaasperhettä auttaa.

Kehitysvammahuolto

Laitosten vajaakäytöstä kehitysvammahuolto-osasto toteaa, että laitospaikkoja tulee toiminnan joustavan hoitamisen vuoksi olla jatkuvasti vapaana katastrofitilanteita varten. Huollon tarkoituksena ei ole laitospaikkojen täyttäminen ja mahdollisimman monen huollettavan sijoittaminen laitokseen, vaan osan laitospaikoista on oltava reservinä niitä tilanteita varten, jolloin muut kehitysvammahuollon menetelmät eivät pysty takaamaan huollettaville riittävää huoltoa ja hoitoa. Suuntaus avohoidon voimakkaamman tukemiseen ja laitospaikkojen vapauttamiseen tilapäissijoituksia ja kuntoutustarpeen määrittelyyn kuuluvia tutkimuksia varten on tavoitteena kehitysvammahuollossa valtakunnallisellakin tasolla. On esitetty, että jokaisessa keskuslaitoksessa tulisi olla 1980-luvun puolivälissä kymmenen prosenttia paikoista käytettävissä avohuoltoa tukevaan tutkimukseen ja lyhytaikaiseen hoitoon.

Sofianlehdon peruskorjaushanke suunniteltiin alunalkaen toteutettavaksi Killinmäen käyttöönoton yhteydessä jolloin Sofianlehdon B-rakennuksessa olleet ehdottomasti laitoshoittoa tarvitsevat kehitysvammaiset olisi voitu siirtää Killinmäkeen peruskorjauksen ajaksi ja vastaavasti siirtää Killinmäen oman toiminnan käyttöönottoa myöhemmäksi. Lastensuojelutoimesta johtumattomasta, alati muuttuvasta Sofianlehdon peruskorjauksen toteuttamisaikataulusta johtuen ei suunnitelmaa voitu kuitenkaan toteuttaa ja samasta syystä on toimintaa jatkuvasti ollut erittäin vaikea sopeuttaa peruskorjauksen aikataulun mukaiseksi. Kehitysvammahuollon taholta on peruskorjauksen alkamisajankohtaa jatkuvasti kiirehdytty, kuitenkin tuloksetta. Korjausta ei voida missään tapauksessa toteuttaa ilman korvaavia paikkoja jossain muualla. Tämän vuoksi on oppilaskoti Toivolasta, siellä toistaiseksi omaa peruskorjausta odottavat kaksi 16-paikkaista osastoa varattu Sofianlehdon remontin ajaksi kehitysvammaisten käyttöön. Sofianlehdon peruskorjauksen viipymisen aikana ovat tilat palvelleet kehitysvammahuoltoa erittäin tehokkaasti: tiloissa on jatkuvasti toiminut Vaihtoyökeskuksen ja Vantaan yhteinen suojatyöpiste, joka on mahdollistanut kyseisten päivähuoltoloiden ns. yllätyksen ja tytyttäneen jonkin verran kehitysvammahuollossa olevaa suojatyön laajentamistarvetta. Lisäksi oppilaskoti Toivolassa käytettävänä olleet tilat ovat tehneet mahdolliseksi Keskuslaitoksen Nukarin ja Päivölä osastoilla tapahtuneet peruskorjaukset, jolloin ko. laitoksen toiminta on siirretty Toivolaan. Kuluvana syksynä ovat tilat erittäin tarpeen päivähuoltola tyynelälle, jossa alkaa kauden puolesta kiinteistön putki- ja saniteettiremontti.

Koska oppilaskoti Toivolasta Sofianlehdon käyttöön suunnitellut tilat eivät riitä Sofianlehdon paikkatarpeeseen remontin aikana, suljettiin lastensuojelulautakunnan päätöksellä Sofianlehdon osastoilla 21 paikkaa vuoden 1981 alussa. Paikat oli tarkoitettu suljettuihin noin kaksi vuotta, toisin sanoen peruskorjauksen loppumiseen asti. Mikäli korjaus siirtyy huomattavasti aiemmin suunnitellusta syksystä 1981, joudutaan paikkatilanne tarkistamaan uudelleen. Valmis peruskorjaussuunnitelma on kauden puolesta päätöksellä 30.3.1981 palautettu yleisten töiden lautakunnalle vaihtoehtoisen suunnitelman laatimista varten.

Toiminta- ja taloussuunnitelmia laadittaessa on toistuvasti jouduttu varautumaan peruskorjauksen alkamiseen ja varaamaan välttämättömiä toimintatiloja ja muita resursseja. Toisaalta pitkään jatkunut remontin viivästyminen on aiheuttanut Sofianlehdon toiminnan sisällöllä ja kehittämiselle kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Samoin pitkään korjaamattomina olleet laitetilat ovat jo paikoin vaarallisia potilasturvallisuuden ja työsuojelun kannalta.

Henkilöpulan osalta on liitteenä selvitys Keskuslaitoksen Killinmäen osastojen jatkuvasta henkilökuntapulasta ja sen vaikutuksista laitoksen toimintaan.

Lastensuojelulautakunta pyysi elokuussa 1980 kaupunginhallitukselta lupaa aloittaa Karviaismäen asuntolan toiminta jo ilman valtionosuuspäätöstä. Kun lupa saatiin, palkattiin henkilö hankkimaan kalusteita ja varusteita.

Vaikka kysymyksessä onkin pienen laitoksen käyttöönotto, on selvää, että tavaroiden toimitukseen ja tilojen sisustamiseen kuluu aikaa. Lisäksi asuntolaan siirtyneiden kehitysvammaisten valmistaminen muuttoon voitiin toteuttaa vasta vaiheessa, jolloin oli varmuus asuntolan toiminnan aloittamisesta.

Kehitysvammahuollon osalta on todettava, että erittäin tarkka sidonaisuus valtion päätöksiin kuntainliittosuunnitelman kautta hidastaa ja vaikeuttaa omalta osaltaan laitosten joustavaa käyttöönottoa ja etenkin toiminnan suunnittelua. Kun valtionosuus hankkeisiin varmistetaan vuosittain kuntainliittosuunnitelman yhteydessä vain seuraavalle vuodelle ja kun päätös tästä on viime aikoina tullut vasta edellisen vuoden loppupuolella, tulee toiminnassa väistämättömästi olemaan katkoja.

Vuoden 1982 toiminnan osalta voidaan jo tässä vaiheessa todeta, että lakisääteisen kehitysvammaisten erityishuollon valtakunnallisen suunnitelman vahvistamisesta johtuvan viivästymisen vuoksi kuntainliittosuunnitelmien ja sitä kautta myös Helsingin kehitysvammahuollon toimintasuunnitelmien vahvistaminen, siirtyy vuoden vaihteessa 1981 - 1982 ja aiheuttaa osaltaan vuoden 1982 alun toiminnalle viivästymistä.

Tilintarkastajien kertomuksessa mainittujen menosäästöjen ja talousarviosuunnittelun osalta lautakunta toteaa vielä yleisesti seuraavaa:

Talousarvioesityksen määrärahoja suunniteltaessa pidetään lähtökohtana toimintasuunnitelmassa ennakoituja suoritteita eli hoitopäiviä. Jos suoritteita ei kerry ennakoituja määriä on pidetty selviönä, että määrärahoissa on saatava aikaan vastaavat menosäästöt.

Viime vuosien aikana suurimmat menosäästöt ovat aiheutuneet juuri siitä, että ennakoituja hoitopäiviä ei ole kertynyt ja vastaavat säästöt on pyritty jättämään tileille.

Kehitysvammalain voimaan astumisen yhteydessä 1.1.1978 syntyi tulkintavaikauksia vierailta hoitolaitoksilta ostettujen palveluiden laskutuksen osalta. Sopimukset palveluiden ostamisesta tehtiin vasta vuoden 1978 lopulla, joten nämä tulkintavirheet vaikuttivat siihen, että vuosien 1978 ja 1979 talousarvion määrärahat ennakotiin liian suuriksi, joten määrärahoja jäi käyttämättä. Vastaavasti virheelliset arvioinnit toistuvat tulopuolella.

Lastensuojelutoimen talousarviorakenne uudistettiin vuonna 1976. Vuosina 1977 - 1980 se poikkesi muiden sosiaalitoimen hallintokuntien talousarvioista siinä, että talousarvio jakautui vain n. 10 kohtaan, joissa ei esiintynyt menolajierittelyä, kun taas muilla hallintokunnilla kohtien lukumäärä on ollut huomattavasti suurempi menolajierittelystä johtuen.

Näin ollen lastensuojelutoimen talousarvion menonsäästöt esiintyvät harvojen määrärahojen kohdalla ja ovat siten suuremmat aina kohdassaan. Sisäisen laskentatoimen raporttien tarkastelu osoittaa, että menonsäästöjä on syntynyt useiden menolajien osalta ja vastaavasti toisilla menolajeilla on esiintynyt ylityksiä, mutta talousarviorakenteesta johtuen ne summautuvat yhteen.

Vuoden 1981 talousarviorakenne noudattelee muiden hallintokuntien talousarvioita ja nyt onkin odotettavissa ylityksiä joidenkin menolajien kohdalle.

Lastensuojelulautakunnan puolesta

Aira Heinänen

Aira Heinänen
puheenjohtaja

Marja Kaarmo

Marja Kaarmo
pöytäkirjanpitäjä

LIITTEENÄ:

Kkansln lähete 12.6.1981

Selvitys Keskuslaitoksen Killinmäen osastojen henkilökuntapulaasta

LASTENSUOJELUVIRASTO
KEHITYSVAMMAHUOLTO-OSASTO
HELSINGIN KESKUSLAITOS/KILLINMÄEN OSASTOT

29.06.1981

Kehitysvammanhuolto-osaston
osastopäällikkö

PYYDETTY LAUSUNTO. HELSINGIN KESKUSLAITOS/KILLINMÄEN OSASTOJEN
KÄYTTÖÖNOTTO

Helsingin keskuslaitos/Killinmäen osastot on antanut Killinmäen osastojen toiminnan aloittamisesta selvityksen 2.11.1979 revisioviraston apulaisrevisori Jonanssonille ja toisen selvityksen revisiovirastolle 8.10.1980. Selvityksissä on yksityiskohtaisesti esitetty hoito-osastojen täyttyminen, henkilöstösuunnitelman toteutuminen sekä työsuhdeasuntojen täyttyminen 26.10.1979 ja 30.9.1980 tilanteiden mukaan.

Selvityksessä, joka on annettu 8.10.1980, todetaan, että täyden toiminnan aloittaminen viimeiseksi avatulla tutkimus- ja vastaanotto-osastolla on riippuvainen koulutetun hoitohenkilökunnan 3 1/2 vakanssin saannista kehitysvammanhuollon muista yksiköistä. Osastopäällikön päätöksellä n:o 2/81 on Sofianlehdon osastoilta siirretty kaksi hoitajan virkaa ja yksi hoitoapulaisen toimi Killinmäen osastoille päivämäärällä 1.2.1981. Hoitajan virat ovat olleet haettavana, mutta kumpaakaan virkaa ei ole saatu täytetyksi. Toiseen virkaan ei ollut hakijoita ja toiseen virkaan valittu on kieltäytynyt ottamasta virkaa vastaan. Hoitoapulaisen toimeen on saatu sijainen.

Tutkimus- ja vastaanotto-osaston paikoista on 5 varattu tilapäiskäyttöä varten. Avohuollossa olevien kehitysvammaisten vanhempien esim. sairastuessa on laitoksen voitava tarjota välittömästi hoitopaikka. Näitä paikkoja käytetään myös sijoitettaessa kehitysvammaisia laitokseen vanhempien levon vuoksi. Tutkimuksia varten laitokseen sijoitetut kehitysvammaiset käyttävät myös näitä paikkoja. Lisäksi tältä osastolta on varattu 2 paikkaa avohuollon yksiköiden esim. asuntoloiden kriisihoitotarvetta varten. Tällainen hoitopaikkatarve tulee usein yllättäen. Kokemuksen mukaan psykiatrisen huollon yksiköt eivät mielellään ota kehitysvammaisia, vaan toteavat laitoksen olevan hoitovastuussa. Kriisihoitopaikkojen tarve tulee lähitulevaisuudessa kasvamaan, koska psyykkisesti häiriintynyttä huollettava ainesta on siirtynyt ja siirtyy kehitysvammanhuoltoon

esim. Lastenlinnasta ja psykiatrisen huollon kentältä. Lähitulevaisuudessa jouduttaneenkin selvittämään kriisihoito-osastoyksikön muodostamista keskuslaitokseen. Samalla on selvitettävä tarvittavan psykiatrisen hoidon järjestäminen.

Tutkimus- ja vastaanotto-osaston toimintatiloissa on järjestetty 6.-7.2.81 ja 7.-9.5.81 kuntoutuskurssit avohuollossa oleville kehitysvammaisille vanhempien. Vastaavanlaisia kursseja tullaan vuosittain järjestämään neljä. Kurssien aikana käytetään lähinnä tilapäiskäyttöön varattuja hoitopaikkoja.

Tutkimus- ja vastaanotto-osasto huolimatta avoimista viroista on saatu lähes täystehoiseen käyttöön, osaston vakinaisten huollettavien vahvuus oli 31.5.1981 17/25 huollettavaa. Koko laitoksen osalta tilanne vastaavasti oli 137/148 huollettavaa. Hoitopäiviä oli mainittuun päivämäärään mennessä kertynyt 19976.

Henkilökuntatilanne on Killinmäen osastolilla jatkunut vaikeana. Kevään 1981 aikana on avoimia virkoja ollut 22 ja avoimia toimia 8. Kolmeen virkaan ei ole saatu sijaista lainkaan, kuudessa hoitajan virassa on epäpätevä sijainen. Kevään aikana on avoimista viroista ja toimista saatu täytetyksi vakinaisesti vain 4. Virkoja ja toimia ei saada täytetyksi hakijoiden vähyyden tai valitun kieltäytymisen vuoksi. Kieltäytymisen perusteena on asunnon puuttuminen - lähinnä kyse on yksioista. Laitoksessa päätettiin muuttaa vapautuvia asuntoja solu-asunnoiksi, jotta uusille työntekijöille voitaisiin tarjota edes toveriasunto. Toveriasuntoon haluavia ei hakijoissa kuitenkaan ole ollut. Laitos on esittänyt uusien asuntojen hankkimista ostamalla lähialueilta ja/tai rakentamalla laitosalueelle.

Kevään 1981 aikana laitoksessa on lisäksi 8 hoitajaa äitiyslomalla tai muista syistä pitkällä virkavapaudella. Sijaiset ovat kaikki epäpäteviä. Epäpätevien sijaisien lukumäärä on yhteensä 14. Näin ollen avoimia hoitajan virkoja ei enää voida täyttää epäpätevillä sijaisilla potilasturvallisuuden siitä kärsimättä.

Marja-Leena Lehmusojan

Marja-Leena Lehmusojan
vs.apulaisjohtaja

HELSINGIN KAUPUNKI
 LIIKENNELAITOKSEN
 LAUTAKUNTA

Päivämäärä
 4.8.1981

570/81

Kaupunginhallitukselle

KHS:n 86/693-81
 Sivu 1 / 1

Kaupunginkanslian lähete nro 86/693-81, 12.6.1981

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN TILINTARKASTAJIEN
 KERTOMUKSESTA VUODEN 1980 TILINTARKASTUKSESTA

Liikennelaitoksen lautakunta lausuntonaan esittää seuraavaa:

Liikennelaitosta koskevat huomautukset käsittelevät kaupungin omaisuudelle aiheutettuja vahinkoja ja joukkoliikenteen liikennelupien käsittelyä.

Kaupungin omaisuudelle aiheutetut vahingot

Liikennelaitoksen osalta ilkeävaltainen vahingonteko kohdistuu pääasiassa linja-autojen ja raitiovaunujen sisustukseen, pysäkki-varusteisiin ja sadekatoksiin. Lisäksi vahingonteko vaikuttaa haitallisesti matkustajapalveluun, matkustajien viihtyvyyteen sekä joskus jopa matkustajien turvallisuuteen.

Vahingonteko on viime vuosien aikana pysynyt suunnilleen samana, vaikka sitä on eri keinoin pyritty estämään. Vahingonteon torjuntaan on yritetty vaikuttaa teknisillä muutoksilla ja materiaali-valinnoin siten, että vahingonteko vaikeutuu sekä valvontaa lisäämällä. Mainittakoon, että tilattuihin uusiin nivelraitiovaunuihin tulee uuden tyyppiset istuimet, joiden vahingoittaminen on huomattavasti vaikeampaa kuin vanhojen istuinten.

Opastus- ja neuvontatoiminnan sekä tiedotustoiminnan avulla pyritään vaikuttamaan asenteisiin. Matkustuskäyttäytymiseen liittyvää tapakasvatusta annetaan jatkuvasti eri kohderyhmille mm. peruskouluissa ja päiväkodeissa. Niinikään eri kampanjoiden yhteydessä tuodaan esille vahingonteon haitalliset vaikutukset.

Viime keväänä liikennelaitos, Valtionrautatiet ja Helsingin Puhelinyhdistys järjestivät julkisen sanan edustajille yhteisen tiedotustilaisuuden, jonka tarkoituksena oli saada yleistä mielipidettä muokatuksi vahingontekoa vastustavaksi. Julkinen sana koki asian tärkeäksi, joten se sai runsaasti myös julkisuutta osakseen.

Liikennelaitos on viime vuosien aikana osallistunut myös muiden, lähinnä nuorisjärjestöjen järjestämiin tempauksiin, joiden tavoitteena on ollut vahingonteon vähentäminen. Sama teema on ollut esillä myös Suomen Paikallisiikenneliitto r.y:n näyttelyssä.

Joukkotiedotusvälineille on jo vuosia annettu tietoja liikennelaitokselle vahingonteosta aiheutuvista kuluista ja pyritty myös siten vaikuttamaan asenteisiin yleensä.

Joukkoliikenteen liikennelupien käsittely

Liikennelaitoksen omien linjojen liikennelupien käsittely on seuraava:

- liikennelaitoksen lautakunnan esitys kaupunginhallitukselle
- kaupunginhallituksen lausuntopyyntö kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja poliisilaitokselle
- em. lausunnot
- liikenneluvan myöntäminen kaupunginhallituksessa

Yksityisten liikenteenharjoittajien linjojen liikennelupien käsittely on seuraava:

- liikenteenharjoittajan liikennelupa-anomus kaupunginhallitukselle
- kaupunginhallituksen lausuntopyyntö liikennelaitoksen lautakunnalle, kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja poliisilaitokselle
- em. lausunnot
- liikenneluvan myöntäminen kaupunginhallituksessa.

Liikennelaitos neuvottelee yksityisten liikenteenharjoittajan kanssa tämän luvan muutoksesta. Useimmiten anottu lupa on neuvottelutuloksen kaltainen, ei kuitenkaan aina. Tämän vuoksi lausuntopyyntö liikennelaitoksen lautakunnalta tulisi säilyttää. Lisäksi on huomattava, että neuvottelun hoitavat liikennelaitoksen virkamiehet, joiden näkemys saattaa olla toinen kuin liikennelaitoksen lautakunnan.

Joukkoliikenteen suunnittelua varten on toiminnassa liikennelaitoksen, kaupunkisuunnitteluviraston ja metrotuomiston suunnittelijoiden muodostama yhteistyöelin. Kaikki linjamuutokset käsitellään tässä yhteistyöelimessä ja asiassa pyritään yksimielisyyteen. Näin pyritään varmistamaan, että lausunnon valmistelija kaupunkisuunnitteluvirastossa suhtautuu liikennelupa-anomukseen myönteisesti. Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenet eivät ole mukana liikennesuunnittelussa ja heidän näkemyksensä liikenneluvasta saattaa olla toinen kuin viraston valmistelijan.

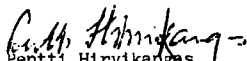
Joukkoliikenteen suunnittelua pyritään kehittämään siten, että nyt valmisteltavana oleva Helsingin joukkoliikennelinjaston kehittämissuunnitelma v. 1982-86 käsitellään sekä liikennelaitoksen lautakunnassa että kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja

esitetään kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi suunnittelua ohjaavaksi asiakirjaksi. Asiakirjan tultua hyväksytyksi voidaan sen mukaisista liikennelupa-anomuksista jättää kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto pyytämättä, koska asia on siellä jo kertaalleen hyväksytty.

Poliisilaitoksen tehtävänä on valvoa joukkoliikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta sekä sitä, että liikennelupaa noudatetaan. Liikennelaitos on poliisiin yhteydessä mm. jokaista uutta pysäkkiä tai pääteasemaa perustettaessa, sillä niiden toteuttaminen edellyttää poliisin, kaupunkisuunnitteluviraston ja liikennelaitoksen yksimielisen hyväksymisen. Lisäksi poliisi on mukana suunniteltaessa joukkoliikenteen etuoikeuksia muuhun liikenteeseen nähden, kuten omia kaistoja valo-ohjausuuutoksia jne. Näinollen yhteistyötä poliisilaitoksen kanssa liikenneturvallisuus- ja sujuvuuskysymyksissä voidaan pitää riittävänä ilman lausuntopyyntömenetelyäkin.

Kun poliisilaitoksen tehtävänä on kuitenkin myös valvoa liikenneluvan noudattamista, tulee sen saada tieto linjan liikennetiheydestä, ajokilometrimäärästä jne., joten lausuntomenettely tämän tiedonkulun varmistamiseksi lienee edelleenkin tarpeellinen.

LIIKENNELAITOKSEN LAUTAKUNNAN puolesta:

Pentti Hirvikangas
puheenjohtaja

Reijo Isotalo
sihteeri

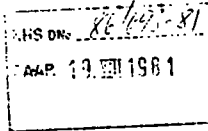

Helsingin
kaupungin
metrotoimikunta

No. 1143

Päivämäärä
12.8.1981

Kaupunginhallitukselle

Ville

Kkanslian lausuntopyyntö 86/693-81/12.6.1981

Asia

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN TILINTARKASTAJIEN
KERTOMUKSESTA VUODEN 1980 TILINTARKASTUKSESTA

3.34

Metron ensimmäisen sarjajunan
toimitusviivästys

1

Hankintasopimuksesta

Metrotoimiston ja Metrovaunut Ay:n välillä solmittiin 1.7.1976 hankintasopimus 13 metrojunan eli 39 vaunuparin suunnittelusta, rakentamisesta ja toimittamisesta.

Metrotoimikunta toteaa, että sopimukseen 27.2.1978 tehdyn muutoksen mukaan ensimmäisen metrojunan eli kolmen vaunuparin luovutuksen tuli tapahtua 5.5.1980 eikä, kuten tilintarkastajat esittävät, 15.5.1980.

Sopimus edellyttää, että sen toteutumista seurataan projektitoiminnan kautta. Projektikokousten pito ja hankkijan ja tilaajan välinen muu yhteydenpito on tiivistä ja säännöllistä. Vaunukaluston vastaanottotarkastus- ym. pöytäkirjat sisältävät esim. lähes 10 000 sivua.

Toimikunta myöntää, että hankkija ei ole täysin noudattanut sopimuksessa edellytettyä kirjallista ilmoitusvelvollisuutta hankinnan osittaisesta viivästymisestä. On kuitenkin huomattava, että

- projektitoiminnan edellyttämän yhteydenpidon avulla toimitustilanteesta ollaan selvillä,
- rakenneosan sopimattomuus ja se, aiheutuuko siitä mahdollisesti hankinnan viivästymää, ovat eri asioita.

Toimikunta selvittää seuraavassa lähemmin sopimuksen noudattamista.

2

Ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta

Hankkija ilmoitti kirjeilläään 24.1.1979 vuosina 1977 ja 1978 tapahtuneissa työtaistelulissa mene-
tetyistä työtunneista. Hankkija ei kuitenkaan
vaatinut niiden johdosta lisäaika.

Lisäksi hankkija ilmoitti kirjeilläään 15.5.1979,
14.9.1979, 16.11.1979, 5.12.1979, 10.1.1980,
15.1.1980 ja 18.1.1980 niistä hankintasopimuksen
tarkoittamista ylivoimaisista esteistä, joita
hankkijan mielestä on kohdistunut sarjajunien
valmistukseen ajalla 1.1.1979 - 18.1.1980.

Hankkija ilmoitti toimituksen viivästyvän n. 4 kk.
Hankkijan ilmoituksen mukaan esim. 1.1.1979 -
18.1.1980 välisenä aikana Valmet Oy:n Tampereen
tehtailla tapahtuneet työtaistelut ovat vaikutta-
neet junien valmistukseen aiheuttamalla yhteensä
8 viikon viivästyvän.

Edelleen hankkija ilmoitti kirjeilläään 10.1.1980,
että Oy Strömberg Ab:n toimitusosuuteen kuuluvassa
telikäyttöyksiköiden tehomodulien koestuksessa
tuhoutui noin 30 % käytetyistä diodeista. Koska
esiintynyt vika ei ollut korjattavissa, käytetyistä
tehodiodeista luovuttiin ja ne korvattiin uuden-
tyyppisillä. Tämä, hankkijan ilmoituksen mukaan
ylivoimainen este, merkitsi yksinään 18 viikon
viivästyä toimitusaikoihin.

Hankkija on edelleen kirjeilläään 22.4.1980,
26.4.1980 (2 kpl), 30.6.1980, 7.7.1980 ja
29.10.1980 ilmoittanut niistä ajalla 18.1.1980 -
21.10.1980 tapahtuneista työtaisteluista, jotka
ovat haitanneet sarjajunien valmistusta.

3

Viivästymisen syy

3.1

Metrotoimiston toimenpiteet

Metrotoimisto vaati kirjeilläään 7.12.1979, 8.1.1980
ja 15.4.1980 hankkijalta perusteluita ja lisäsel-
vityksiä sen esittämistä force majeure -perusteista.
Kirjeissä vaadittiin mm.:

- täsmällistä selvitystä kaikista viivästy-
miseen johtaneista syistä,
- perustelua jokaisen työtaistelutunnin
välittömästä vaikutuksesta junatoimi-
tukseen ja
- täsmällistä toimitusaikataulua.

Projektikokouksessa 30.1.1980 tilaaja pidätti puhevallan siitä, voidaanko vaadittua toimitus-aikaviivettä hyväksyä kokonaisuudessaan tai osittain ylivoimaisista esteistä johtuvaksi. Projektikokouksessa 24.3.1980 asiasta saatiin lisäselvitystä.

Neuvotteluissa 26.3.1980 hankkijalta vaadittiin vielä lisäperusteluja lisäaikavaatimusten tueksi. Kirjeessään 15.4.1980 metrotoimisto edellytti vielä lisäperusteluja ja prokuravaltuuksin varustettujen osapuolten edustajien välistä neuvottelua ylivoimaisten esteiden aiheuttamista viivästymistä. Neuvottelu pidettiin 13.5.1980, jolloin metrotoimisto mm. edellytti viivästymän perusteluksi työtuomioistuimen päätöksen tai muun luotettavan selvityksen esittämistä.

3.2

Metrotoimikunnan toimenpiteet

Metrotoimikunta käsitteli 26.3.1980 metrotoimiston laatimaa muistiota toimitusviivästymistä. Kokouksessa kuultiin myös hankkijan edustajia. Toimikunta päätti todeta, ettei hankkija ollut tähän mennessä esittänyt riittäviä perusteita muistion liitteenä olleessa, 18.1.1980 päivätyssä kirjeessä esitetyle lisäaikavaatimukselle. Lisäksi toimikunta päätti velvoittaa toimiston jatkamaan selvitystyötä ja neuvotteluja sekä selostamaan toimikunnalle työn tuloksia.

Metrotoimikunta kuuli 11.6.1980 selostuksen metrojunien toimituksen viivästymisen johdosta suoritetuista selvityksistä ja käydyistä neuvotteluista.

Edelleen metrotoimikunta kuuli 24.6.1980 mm. hankkijan edustajien selostukset viivästyksen johdosta käydyistä neuvotteluista. Toimikunta päätti, että päätös ylivoimaisten esteiden mahdollisesti aiheuttamasta lisäajasta hankintaan tehdään, kun hankkija on esittänyt selvityksen myös 18.1.1980 jälkeisistä tapahtumista ja metrotoimisto on sen käsitellyt, ja kun ensimmäinen juna on luovutettu tilaajalle. Vielä toimikunta päätti velvoittaa toimiston esittämään yksityiskohtaisen selvityksen siitä lisäajan määrästä, joka hankkijalle voidaan toimiston käsityksen mukaan myöntää ylivoimaisten esteiden perusteella. Edelleen toimikunta päätti velvoittaa toimiston neuvottelemaan hankkijan kanssa mahdollisuudesta kiirehtiä vaunutoimituksia.

Metrotoimikunta käsitteli 17.9.1980 ensimmäisen metrojunan 16.9.1980 pidetyn luovutustarkastuksen pöytäkirjaa. Sen mukaan luovutus oli viivästynyt sovitun aikataulun mukaisesta ajasta 18 täyttä viikkoa, josta toimiston käsityksen mukaan Helsingin kaupungin yleisten hankintamääräysten ja hankintasopimuksen perusteella oli hyväksyttävissä 10 viikkoa ylivoimaisesta esteestä johtuvana. Toimikunta kuuli hankkijoiden edustajia. Saamansa selvityksen perusteella toimikunta päätti hyväksyä junan vastaanotetuksi luovutustarkastuspöytäkirjan mukaisesti.

3.3

Ylivoimainen este ja sopimussakko

Suoritetun selvityksen perusteella metrotoimisto totesi, että eri työtaisteluista aiheutunut yhteensä 40 työpäivän viivästymä on katsottava ylivoimaisesta esteestä johtuvaksi.

Sen sijaan diodien vaihdosta johtunutta viivästymää ei toimiston käsityksen mukaan kokonaan voitu katsoa johtuvaksi ylivoimaisesta esteestä.

Todettakoon vielä, että sopimuksessa katsotaan ylivoimaiseksi esteeksi sellainen sopimuksen solmimisen jälkeen sattunut, sopijapuolista johtumaton ennakolta arvaamaton seikka, kuten toimitusaikaan vaikuttava lakko,, hankkijasta riippumattomista syistä johtuva suurehkon työkappaleen valun tai hitsauksen epäonnistuminen tai muu seurauksiltaan näihin verrattava tapahtuma, joka estää sopimukseen perustuvien velvoitusten täyttämisen.

Valmet Oy:n Tampereen tehtailla tapahtuneista työtaisteluista aiheutunut viivästymä (ylivoimainen este) ja Oy Strömberg Ab:n tekemästä diodien vaihdosta aiheutunut viivästymä (ei kokonaan ylivoimainen este) ajoittuivat samalla ajanjaksolle.

Vasta sen jälkeen kun metrotoimisto oli saanut pyytämänsä, riittäväksi katsottavat selvitykset, hyväksyttiin osa (10 viikkoa) viivästymisestä force majeure -perusteiseksi ja loppuosasta (8 viikkoa) perittiin sopimussakko.

4

Hankintasopimuksen soveltamisesta

Yhteenvetona metron ensimmäisen sarjajunan viivästymistä voidaan todeta, että hankkija on 24.1.1979... 29.10.1980 välisenä ajanjaksona tehnyt yhteensä 14 hankintasopimuksen edellyttämää kirjallista ilmoitusta hankinnan aikatauluun vaikuttavista seikoista.

Metrotoimisto on sanottuna ajanjaksona pyytänyt suullisten lisäselvitysten lisäksi kirjallisesti kolmeen otteeseen lisäselvityksiä viivästymisen syistä.

Lisäksi toimiston edustajat ovat suorittaneet lukuisia tarkastuskäyntejä hankkijan tuotantolaitoksiin hankinnan laadun tarkastusta sekä sen edistymiseen ja viivästymän syihin perehtymistä varten. Vuonna 1979 varsinaisen valmistuksen alettua suoritettiin yksinomaan Valmet Oy:n tehtaille toukokuusta alkaen 23 käyntiä ja 52 käyntiä vuonna 1980, eli keskimäärin tarkastuskäynti/viikko. Vastaava määrä tarkastuskäyntejä on suoritettu Oy Strömberg Ab:n tehtaille.

Hankkija ei eräiltä osin ollut noudattanut hankintasopimuksen kohtaa, jonka mukaan mm. hankinnan osittain tai kokonaan viivästyessä sopijapuolten on asiasta tiedon saatuaan viipymättä kirjallisesti ilmoitettava siitä toiselle osapuolelle. Mainitun sopimuskohdan lisäksi on sen vuoksi metrotoimiston ja hankkijan kesken 27.1.1981 sovittu, että ilmoitus sattuneista ylivoimaisista esteistä toimitetaan kirjallisesti metrotoimistolle kuukausittain ja että esteistä, joiden vaikutus sarjajunien toimitusaikaan tulee olemaan merkittävä, ilmoitetaan välittömästi. Näin mahdollistetaan entistäkin paremmin mahdollisten viivästymien syiden toteaminen.

Metrotoimikunnalle toimitetaan säännöllisesti raportti sopimuksen toteutumisesta. Tavanomaisesta käytännöstä poiketen metrotoimikunta esim. otti vastaan viiden ensimmäisen vaunuparin vaunut, kunnes toimikunta 17.12.1980 oikeutti toimiston vastedes vastaanottamaan sarjajunan vaunuparit.

Hankintasopimuksessa olevan määräyksen mukaan viivästymän esiintyessä hankkija on velvollinen kaikin käytettävissä olevin keinoin pyrkimään siihen, että viivästymä poistuisi.

Kun metron ensimmäinen sarjajuna, joka luovutettiin 16.9.1980, oli myöhässä 18 täyttä viikkoa, niin voidaan todeta, että kymmenes vaunupari, joka luovutettiin 10.6.1981, oli myöhässä vain 3 työpäivää, joten viivästymää on saatu sopimuksen mukaisesti poistettua.

5

Yhteenvedo

Edellä olevan johdosta metrotoimikunta toteaa, että tilaaja on vaatinut ja saanut yksityiskoh-
taisen selvityksen metron ensimmäisen sarjajunan
viivästymisen syistä sekä hyväksynyt hankinta-
määräysten ja sopimuksen mukaisesti osan viiväs-
tymästä ylivoimaisesta esteestä johtuvaksi ja
perinyt muilta osin sopimussakon.

Ottaen esim. huomioon sen, että viivästymästä on
peritty sopimussakkoa, on erityisesti korostettava,
että viivästymistä ei suinkaan ole hyväksytty
huomautuksista.

Metrotoimikunta katsoo, että tilintarkastajien
huomautuksen ei tulisi antaa aiheutta toimen-
piteisiin.

3.1

Kaupungin edun valvonta

yksityisoikeudellisissa sopimuksissa

Sopimuksissa ja niiden toteutumisessa voidaan
erottaa mm. seuraavia tekijöitä:

- käytettävät raaka-aineet ja osat
- sopimuskohteen valmistuminen haluttuun
paikkaan halutulla tavalla
- sopimuskohteen toiminta toimintakokein
varmistettuna
- työselitysten yms. noudattaminen
- laskujen tarkastaminen ja maksaminen
- sopimuksen, hankintaehtojen ja yleisten
sopimusehtojen mukaiset vakuudet ja
vakuutukset
- vastaanottotarkastukset, loppuselvitykset
ja takuutarkastukset
- sopimussakot, ylivoimaiset esteet
- jne.

Em. tekijät kytkeytyvät sopimusten toteutumi-
ssa toisiinsa.

Metrotoimikunta toteaa, että kunkin hallintokunnan itsensä tulee vastata siitä, että hallintokunnan tekemät niin hallinnolliset kuin yksityisoikeudellisetkin toimenpiteet ovat kaupungin edun mukaisia. On luonnollista, että kaupungin muiden teknisten ja lainopillisten asiantuntijoiden apuun tarvittaessa turvaudutaan. Metrotoimisto on esimerkiksi neuvotellut metrovaunusopimuksesta kaupunginkanslian lainopillisen osaston kanssa. Kun tilintarkastajien huomautusta ei ole tarkemmin yksilöity, niin toimikunta ei tällä hetkellä näe sellaista mahdollisuutta, että tilintarkastuksen valvonnan ja kaupunginhallituksen suorittaman päätösten siirtämisvalvonnan lisäksi jollain muulla hallintokunnalla olisi edellytyksiä seurata sopimuksiin ja niiden toteuttamiseen liittyviä tekijöitä. Parhaat edellytykset kaupungin edun valvomiseksi luodaan sillä, että asianomaisille hallintokunnille suodaan riittävät ja kunkin sopimuksen laadun edellyttämät henkilöresurssit.

Metrotoimikunnan puolesta:

Ingvar Melin

Sisko von Behr

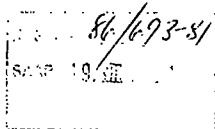

HELSINGIN KAUPUNKI
NUORISOLAUTAKUNTA

Numero
1581

Päivämäärä
17.8.1981

Kaupunginhallitukselle

Ville
86/693-81

Asia

NUORISOLAUTAKUNNAN LAUSUNTO VUODEN 1980 TILINTARKASTUSTA
KOSKEVASTA HELSINGIN KAUPUNGIN TILINTARKASTAJIEN KERTOMUKSESTA (kohta 3.18.)

Nuorisolautakunta palauttaa kaupunginhallitukselle oheisen asiakirjan ja esittää siitä lausuntonaan seuraavaa:

Nuorisotoimen hallinnassa on tällä hetkellä 75 erilaista nuorisotilaa, joista osa on nuorisolautakunnan ylläpitämän avoimen nuorisotoiminnan käytössä. Nuorisotiloista on 40 kokonaan tai osittain tarkoitettu ja varattu nuorisojärjestöjen ja muun nuorten omaehtoisen toiminnan käyttöön. Tilintarkastajien kertomuksen kohdan 3.18 huomautukset koskevat näitä tiloja.

Oman toiminta-ajatuksensa kannalta nuorisolautakunta pitää järjestöille tarkoitettujen nuorisotilojen käyttöä tarkasteltaessa huolestuttavimpana sitä, että nuoris- ja varhaisnuorisojärjestöjen toiminnallinen aktiivisuus ja määrä eivät ole viime vuosina olennaisesti kasvaneet ja että vapaa lapsi- ja nuorisotoiminta on useilla kaupungin alueilla lamassa.

Nuorisotilas suunnitelmaa on toteutettu valtuuston vahvistamissa puitteissa päämääränä sekä avoimen toiminnan että järjestöjen käyttöön tarkoitettujen tilojen saaminen lähisiin ja muille asuinalueille siten, että tilojen laskettu saavutettavuus niiden käyttöä tarkoitus huomioonottaen olisi mahdollisimman suuri. Ohjeellisena normina tavoitteita asetettaessa on pidetty 1 000 m² kaupungin hallinnassa olevaa nuorisotilaa 10 000 asukasta kohden. Tästä tavoitteesta on tällä hetkellä runsas 50 % saavutettu.

Tilojen sijoitusta ja niiden tärkeysjärjestystä arvioitaessa on huomiota kiinnitetty mm. alueen luonteeseen, sosiaaliseen rakenteeseen ja nuorten suhteelliseen osuuteen koko väestöstä. Viime vuosina on pääpaino tilojen saamisessa ollut alueilla, joilla ei kohtuullisella saavutettavuudella ole lainkaan kaupungin osoittamia tiloja. Kaupungin itsensä harjoittaman avoimen toiminnan tiloja on pyritty saamaan

alueille, joissa odotetaan esiintyvän runsaasti sellaisia nuorisoin joukkoja, joita nuorisojärjestöjen on vaikea aktivoida.

Nuorisojärjestöjen ja muun omaehtoisen nuorisotoiminnan tulevaa tilantarvetta tietyllä asuinalueella on vaikea ja usein jopa mahdoton arvioida. Yhteiskunnan järjestöihin suuntaamat yleiset tukitoimet saattavat sinänsä parantaa järjestötoiminnan mahdollisuuksia, mutta jokaisen järjestön aktiivisuus tietyllä alueella riippuu viimekädessä siitä, saadaanko joku ohjaajaksi sopiva henkilö siellä aktivoiduksi ohjaustyöhön. Pitkän tähtäyksen nuorisotilapolitiikan tavoitteena ei voine olla tilojen hankkiminen olemassaolevia ryhmiä varten, koska tilanteen pysyvyydestä ei voi olla minkäänlaista varmuutta. Ainoa mahdollisuus lienee varata tiloja tiedossa olevan väestön ja nuorten määrän perusteella ja pyrkiä sopivin, mahdollisimman tehokkain toimenpitein vaikuttamaan siihen, että alueille syntyy järjestötoimintaa ja muuta nuorten omaehtoista toimintaa. Mikäli vajaakäyttöä muodostuu sen vuoksi, ettei väestön keskuudessa jonakin aikana synny järjestöaktiivisuutta, voidaan tilojen käyttöä tilapäisesti ohjata muihin tarkoituksiin, kuten nykyinkin paljolti tapahtuu. Tällöin investoidut varat eivät mene hukkaan. Nuorisotyöhön suunnattu varainkäyttö ei tällöin tietenkään näiltä osin muodostu suunnitellun mukaiseksi, mutta on nuorisotyön kannalta tarpeiden mukaista.

Tilintarkastajien havaintoihin sisältyy tieto, jonka mukaan kerhohuoneistojen kävijöistä vain 10 - 20 % olisi alle 24-vuotiaita. Näennäisesti ja kokonaiskäyttöajasta laskien tällaisiin prosenttijakautumiin voidaan päästä mm. vuoden 1980 marraskuun käyttötilastoja tutkimalla muutaman järjestötoimintaan varatun kerhotilan kohdalla. Tällaisia ovat mm. eräiden avoimien ovien kerhojen yhteydessä sijaitsevat eriliset järjestöhuoneet. Näissä samoin kuin joissakin muissa kerhotiloissa, joissa on suhteellisen runsasta aikuiskäyttöä, on kysymys siitä, että ko. tiloissa kokoontuu päivittäin eläkeläisjärjestöjä päiväsaikaan. Iltakäyttö muodostuu näissäkin tiloissa pääasiassa nuorisoryhmien kokoontumisesta. Järjestöjen ylläpitämä vapaaehtoisten ohjaajien varassa toimiva nuorten vapaa-ajan harrastustoiminta voi ajoittua ainoastaan iltatunteihin. Tämän vuoksi ei voitane pitää epäkohtana eikä kaupungin edun kannalta kielteisenä seikkana sitä, että tiloja tarjotaan kaupunkilaisten muiden harrastusten, mm. kasvavan eläkeläisten järjestötoiminnan käyttöön aikana, jolloin nuorisoryhmien kokoontuminen tiloissa ei ole mahdollista.

Tällaisen kehityksen myötä monien nuorisotilojen käyttö on muodostunut monitoimikäytöksi, jonka kävijä-lukuja ei toki pidä pyrkiäkään käyttämään nuorisotyön aktiivisuuden mittana. Nuorisotiloja nämä huoneistot ovat siinä merkityksessä, että nuorisojärjestöillä on etuoikeus niiden käyttöön. Nuorisolautakunnan käsit-tyksen mukaan kaupungin tulee myös tulevaisuudessa huolehtia siitä, että kaupungin eri alueilla on riit-tävästi sellaisia nuorisojärjestöjen ja muiden nuorten omaehtoisten ryhmien käyttöön soveltuvia tiloja, joissa nuorten mahdollisuus toimia ja kokoontua on turvattu, vaikka muut käyttäjäryhmät olisivat saman-aikaisesti kokoontumistilojen tarpeessa. Lukuisat ulkomaiset esimerkit osoittavat, että nuorisotilojen muuntaminen yleisiksi vapaa-ajantiloiksi saattaa mer-kitä sitä, että nuorisoryhmät menettävät kokoontumis-mahdollisuutensa.

Kuten edellä on todettu, on selvää, etteivät nuoriso-tilojen kävijöiden kokonaismäärää osoittavat luvut kuvaa nuorisotoiminnan aktiivisuutta varsinkaan sil-loin kun niissä on mukana päiväkäyttö, johon sisältyy mm. kaupungin virastojen henkilöstökoulutusta.

Vielä on todettava, että kun päätöksiä uusien nuoriso-tilojen hankkimisesta tai rakentamisesta on vuosien aikana kaupunginhallinnossa tehty, päätöksentekijä on pyrkinyt muidenkin kuin nuorisojärjestöjen tilantar-peen tyydyttämiseen. Muun muassa on osa nuoriso-tiloista osoitettu päiväkäytön osalta koulun tiloiksi. Samoin näyttää selvältä, että jo suunnittelu- ja rakennusvaiheessa on huoneita useista tiloista varattu pääasiassa musiikkiopistojen tarpeisiin.

Oman ongelmansa muodostaa tilojen käytön tarkoituksen-mukainen tilastointi ja seuranta, jotka ovat tarpeen mahdollisimman tehokkaan käytön ohjauksen aikaansaami- seksi. Nuorisolautakunta valmistelee tilojen varausjärjestelmän ja käytön seurannan siirtämistä atk-pohjaiseksi, mikä tuonee toimintaan tähänastista enemmän varmuutta ja joustavuuden mahdollisuuksia. Erityisesti käytönseurantaa varten olisi kehitettävä nuorisotoimen toiminta-ajatuksen ja tilojen tarkoi-tuksenmukaisen käytön kannalta nykyistä parempia mittareita. Huonekohtaisen käyttötunnin ja kävijä-määrän sijasta sellainen saattaisi olla huonekohtainen käyntikerta.

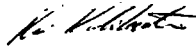
Kävijämäärien rekisteröinti edelleen saattaa myös olla paikallaan, mutta sen maksimoinnilla ei voida aikaan-saada mielekkäitä ja nuorisotoiminnan tehokkuutta kuvaavia tavoitteita. Yhtä vähän kuin voidaan pyrkiä mahdollisimman suuriin päivähoitoryhmiin tai koulun opetusryhmiin, yhtä vähän on mahdollista asettaa mah-dollisimman suuri ryhmäkoko tavoitteeksi lasten tai nuorten pienryhmätöinnässä.

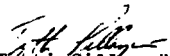
Nuorisotilojen käytön tehostamista ja vajaakäytön vähentämistä tarkoittavina toimenpiteinä nuorisolautakunta tulee edelleen esittämään luopumista eräistä laadultaan tai sijainniltaan epätarkoituksenmukaisista ja vajaakäyttöisistä kerhotiloista sekä kehittämään edelleen ns. nimikkotilojen ja nimikko-huoneiden myöntämistä nuorisojärjestöille. Nimikkotilojen myöntämisen perusteena pidetään järjestön tilantarvetta, joka takaa tilan tai huoneen säännöllisen iltakäytön kaikkina arkipäivinä. Nimikkotilojen ja -huoneiden käytön seurantaa ja valvontaa tehostetaan mahdollisuuksien mukaan.

Pitkällä aikavälillä nuorisolautakunta pyrkii tilasuunnittelussaan siihen, että alueille, joille väestöennusteiden mukaan nuorison kokoontumistiloja tarvitaan, yhdistystoiminnan ja kaupungin harjoittaman avoimen nuorisotoiminnan tilat rakennetaan toistensa yhteyteen. Tällöin voidaan paikallisen tarpeen ja järjestötoiminnan aktiivisuuden mukaan tilojen käytön painopistettä siirtää joko yhdistystoiminnan tai avoimen toiminnan suuntaan samalla kun tilojen suhteellisesta täyskäytöstä pystytään tähänastista paremmin huolehtimaan.

Nuorisolautakunta pitää tärkeänä, että selvitykset ja tutkimukset, jotka mahdollisimman todenmukaisesti valaisevat nuorison kerhotilojen tarvetta ja käyttöä, saataisiin toteutetuiksi ja käytettäviksi tilojen käytön ohjausta ja nuorisotilojen suunnittelua varten.

Nuorisolautakunta ilmoittaa olevansa myöhemmin valmis luopumaan soveltuvin osin joistakin uusista tilahankkeista, jotka ovat yksinomaan ns. järjestötiloja ja joiden välittömässä läheisyydessä on koulu, mikäli ko. koulusta olisi iltaisin käytettävissä tarkoitukseen sopivaa tilaa nuorisojärjestöjen järjestötoimintaan. Tämä edellyttää sekä koulujen iltakäytön hallinnon uudistamista että koulutilojen kunnostamista järjestökäyttöön soveltuviksi.

Kari Kahiluoto
puheenjohtaja

Tytti Sillanpää
sihteeri

HELSINGIN KAUPUNKI
PALOLAUTAKUNTA

Numero 59

KL/RV

Päivämäärä
18.8.1981

Kaupunginhallitukselle

KHSC 86/693-81

SAAR 20.11.1981

Ville

Kaupunginkanslian lähetel 2.6.1981 n:o 86/693-81

Aale

LAUSUNNON ANTAMINEN TILINTARKASTAJIEN
VUODEN 1980 TILINTARKASTUSKERTOMUKSESTA

Palauttaen yllä mainitun lähetteen liitteineen palolautakunta pyydettyä lausuntona ilmoittaa seuraavaa:

Kaupungin tilintarkastajat ovat tilintarkastuskertomuksen kohdassa 3.21 kiinnittäneet huomiota samaan ongelmaan, johon palolautakuntakin useissa eri yhteyksissä.

Palolautakunta on todennut vaarallisten aineiden kuljetuksen muodostavan kaupungille yhä kasvavan ja vaikeammaksi tulevan ongelman, johon tulee ensitilassa puuttua. Tämän johdosta palolautakunta teki kaupunginhallitukselle 30.9.1980 esityksen toimikunnan perustamisesta laatimaan ohjeet vaarallisten aineiden kuljettamisesta Helsingin kaupungin alueella.

Kaupunginhallitus päätti puolestaan 23.3.1981 asettaa palolautakunnan esityksen mukaisesti komitean laatimaan vaarallisten aineiden kuljetusohjeita. Puheenjohtajana toimii liikennesuunnittelupäällikkö Heikki Salovaara kaupunkisuunnitteluvirastosta ja sihteerinä tarkastaja Jouni Virtanen palolaitokselta. Toimikunta on aloittanut jo työskentelynsä.

Edellä olevaan viitaten palolautakunta katsoo, että tilintarkastajien ehdotuksen mukaisiin toimenpiteisiin on jo ryhdytty ja että niitä on tässä vaiheessa pidettävä riittävinä.

O. Vanhala
O. Vanhala
Puheenjohtaja

Kari Lehtokangas
Kari Lehtokangas
Sihteeri

HELSINGIN KAUPUNKI
RAHATOIMISTO

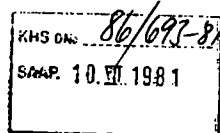
Numero 313

Päivämäärä

Tuula Jäppinen/LHU

9.7.1981

Kaupunginhallitukselle

Kaupkansl lähete 12.6.1981, 86/693-81

TILINTARKASTAJIEN KERTOMUS VUODEN 1980 TILINTARKASTUKSESTA

Rahatoimisto ilmoittaa, että tilintarkastajien kertomuksensa kohdassa 2.4 esittämä toivomus poistoja ja varaston arvostusta koskevien selvitysten sisällyttämisestä tilinpäätöskirjaan toteutetaan vuoden 1981 tilinpäätöskirjaa tehtäessä.

Raimo Kaarlehto
Raimo Kaarlehto
kaupunginkamreeri

Tuula Jäppinen
Tuula Jäppinen
osastopäällikkö

HELSINGIN KAUPUNKI
RAKENNUSLAUTAKUNTA

LAUSUNTO

Numero

31

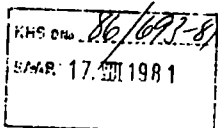
Päivämäärä

11.8.1981

Sivu

AE/ap

Kaupunginhallitukselle

Viite

Kaupunginkanslian lähete 12.6.1981 Dn:o 86/693-81

Asia

HELSINGIN KAUPUNGIN TILINTARKASTAJIEN KERTOMUS VUODEN
1980 TILINTARKASTUKSESTA, KOHTA 3.23 LIIKUNTAESTEISTEN
HUOMIOON OTTAMINEN

Pyydettyinä lausuntonaan rakennuslautakunta kunnioittavasti esittää seuraavaa.

Lupahakemusten käsittelyn yhteydessä seurataan mm., että Suomen rakentamismääräyskokoelman osaa F1 "Yleisön käyttöön tarkoitettujen tilojen suunnittelu lii-kuntaesteisille soveltuviksi Määräykset ja ohjeet" noudatetaan. Rakennusvalvonnan piiriin eivät kuulu tontin tai rakennuspaikan ulkopuolella olevat katu-yms. järjestelyt.

Uudisrakentamisen osalta määräysten noudattamisvelvolisuus on ehdoton; muutoslupien yhteydessä joudutaan harkitsemaan, ovatko esitetyt muutokset niin vähäisiä, että on kohtuutonta vaatia ko. määräyksiä kaikin osin noudatettaviksi. Suurempien muutostöiden kohdalla vaatimustaso luonnollisesti lähestyy uudisrakentamiselta edellytettävää tasoa.

Rakennusvalvonnan yhteydessä on mahdollista ensisijaisesti todeta, että kulkuväylien ja tilojen mitoitus on periaatteessa em. määräysten ja ohjeiden mukainen. Sen sijaan rakennusvalvontaviranomaisten resurssit eivät riitä systemaattisesti valvomaan kaikkia ohjeissa mainittujen kalusteiden, varusteiden, laitteiden jne. yksityiskohtia; vastuu niiden toimivuudesta jää käytännössä jo. suunnittelijalle ja hänen työtään valvovalle rakennuttajalle.

Kari Hagelberg
puheenjohtaja

Eero Pulkkinen
pöytäkirjanpitäjä

HELSINGIN KAUPUNKI
SUOMENKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

Numero

167

Päivämäärä

EP JE/tp

25.8.1981

Kaupunginhallitus

KH 86/693-81
SAM 00 EN 1361

Viite

Kkansl lähete 12.6.1981/86/693-81

Asia

Lausunnon antaminen kaupunginhallitukselle Helsingin
kaupungin tilintarkastajien kertomuksesta vuodelta 1980

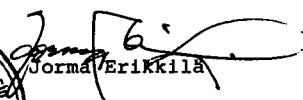
Johtokunta päätti esittää asiassa kaupunginhallitukselle pyydettyä lausuntonaan seuraavaa:

- 1 Kohtaan 3.15 suomenkielisen työväenopiston johtokunta totesi, että opetustointia johtavan kaupunginjohtajan 26.2.1981 asettama työryhmä, jossa suomenkielisen työväenopiston edustajana on ollut 31.7.1981 asti rehtori T.O. Kivimäki ja 1.8.1981 lähtien rehtori Matti Kailari, on selvittänyt asiaa ja saanee työnsä valmiiksi syksyllä 1981. Työryhmän esitysluonnosta voitaneen työväenopiston kohdalla soveltaa jo syyslukukauden 1981 alkaessa.
- 2 Kohtaan 3.17 suomenkielisen työväenopiston johtokunta totesi, että työväenopiston organisaation järjestäminen vastaamaan muuttuneita olosuhteita ja nykyajan vaatimuksia on jo käynnissä.

Suomenkielisen työväenopiston johtokunnan puolesta:

Esko Pitkäaho

Jorma Erikkilä

HELSINGIN KAUPUNGIN
TEOLLISUUSLAITOSTEN LAUTAKUNTA

N:o 90

4.8.1981

Kaupunginhallitukselle

KHS	86/693-81
SAAP - 5	1381

Kaupunginkanslian lähete 12.6.1981 n:o 86/693-81

LAUSUNNON ANTAMINEN KAUPUNGIN TILINTARKASTAJIEN
KERTOMUKSESTA VUODEN 1980 TILINTARKASTUKSESTA

Teollisuuslaitosten lautakunta toteaa, että tilintarkastajien kertomuksessa ei käsitellä vesilaitoksen toimialaan liittyviä asioita ja että kertomuksessa esitetyt yleiset huomautukset tullaan ottamaan vesilaitoksella huomioon soveltuvin osin.

Energialaitoksen toimialan osalta lautakunta esittää tilintarkastajien vuoden 1980 kertomuksen johdosta seuraavaa:

2.2 Eräät suurimmat yksittäiset poikkeamat talousarviosta

Talousarviopoikkeamia käsiteltäessä mainitaan kohdassa 2.2 mm. energialaitoksen arvioituja suuremmat sähkön- ja lämmönmyyntitulot. Sähkönmyyntitulojen poikkeamaan vaikutti pääasiallisesti yli kaksi kertaa arvioitua suurempi myynti jakelualueen ulkopuolelle sekä jakelualueelle myynnin arvion ylittyminen 0,9 %.

Syynä jakelualueen ulkopuolelle myynnin lisäykseen oli huono vesivoimatilanne sekä ydinvoimalaitoksissa esiintyneet pitkäaikaiset käyttöhäiriöt.

Kaukolämpötulojen osalta arvio ylittyi kulutusmaksujen nousun johdosta. Polttoöljyn hinnat olivat talousarviossa oletettuja korkeammat, mikä puolestaan vaikutti kulutusmaksuihin.

3.6 Kaupungin omaisuudelle aiheutetut vahingot

Kohdassa 3.6 mainitaan energialaitoksen kohdalla katuvalolamppujen rikkomisesta aiheutuneet vahingot ja kehoitetaan ryhtymään toimenpiteisiin näiden estämiseksi.

Energialaitos on katuvalaistusta rakennettaessa ryhtynyt asentamaan sellaisia valaisimia, joissa itse lampun suojaa iskunkestävästä muovista valmistettu kupu. Myös eräisiin aikaisemmin asennettuihin valaisintyyppeihin on mahdollista jälkeempäin kiinnittää vastaavanlainen suojus.

3.31 Energiahuollon turvaaminen

Kohdassa 3.31 kiinnitetään huomiota siihen kaupungin energiahuollon turvaamiseen liittyvään epäkohtaan, että energialaitoksella ei ole hiilen varmuusvarastoa. Asia on tullut erityisen ajankohtaiseksi Puolan hiilitoimitusten keskeydyttyä syksyllä 1980.

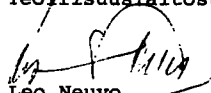
Lautakunnan ja energialaitoksen taholta on tiedostettu hiilen varmuusvaraston puute jo kauan sitten. Energialaitoksen pitkän ja keskipitkän tähtäyksen suunnitelmiin on varmuusvaraston rakentaminen sisällytynyt jatkuvasti jo ainakin vuodesta 1969 lähtien. Silloisten suunnitelmien mukaan varasto olisi valmistunut vuonna 1974. Varastolle ei kuitenkaan ole onnistuttu löytämään sijoituspaikkaa, josta syystä myöskään määrärahaa ei ole hanketta varten myönnetty. Kuluvan vuoden talousarvioon on kuitenkin merkitty 0,5 Mmk varmuusvaraston rakentamisen aloittamista varten.

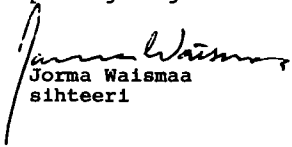
Energialaitos on yhteistyössä mm. kaupunkisuunnitteluviraston ja satamalaitoksen kanssa pyrkinyt löytämään varmuusvarastolle sijoituspaikkaa. Eri vaiheissa esillä olleet ehdotukset eivät kuitenkaan ole johtaneet positiiviseen tulokseen, vaan varmuusvarastokysymyksen ratkaisu on jatkuvasti siirtynyt. Lautakunnan käsityksen mukaan toteuttamiskelpoinen ja monessa suhteessa edullinen suunnitelma on sijoittaa varmuusvarasto Vuosaareen suunnitellun voimalaitoksen yhteyteen.

Lautakunta yhtyy täysin tilintarkastajien käsitykseen, että energialaitokselle tulisi ensi tilassa osoittaa riittävät alueet kivihiilen varastointiin, jotta laitos pystyisi varmistamaan kaupungin energiahuollon toimivuuden myös kivihiilen tuonnin vaikeutuessa. Sähkön ja kaukolämmön yhteistuotantoon perustuva energiahuolto on Helsingin olosuhteissa

osoittautunut erittäin edulliseksi ratkaisuksi sekä taloudellisuuden että ympäristönsuojelun kannalta. Kotimaisilla polttoaineilla ei Helsingin energiahuoltoa kuitenkaan pystytä hoitamaan, josta syystä ulkomaisen polttoaineen varmuusvarastot ovat välttämättömiä. Tässä mielessä teollisuuslaitosten lautakunnan 24.3.1981 tekemä esitys hiilen varmuusvaraston sijoittamisesta Vuosaareen olisi saatava nopeasti myönteiseen päätökseen, niin että varasto saataisiin käyttökuntoon mahdollisimman pian.

Teollisuuslaitosten lautakunnan puolesta:

Leo Neuvo
puheenjohtaja

Jorma Waismaa
sihteeri

LIITE

Lähteasiakirjat

HELSINGIN KAUPUNKI
TERVEYSLAUTAKUNTA

Número

142

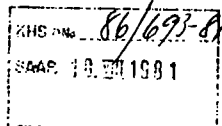
Liite 17

Päivämäärä

5.8.1981

LM/ra

Kaupunginhallitukselle

Ville

Asia

LAUSUNNON ANTAMINEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE
HELSINGIN KAUPUNGIN TILINTARKASTAJIEN VUODEN
1980 TILINTARKASTUKSESTA LAATIMAN KERTOMUKSEN
JOHDOSTA

Helsingin kaupungin tilintarkastajien vuoden 1980 tilintarkastuksesta laaditun kertomuksen kohdista 2.2, 3.10, 3.11 ja 3.12 johdosta on pyydetty terveyslautakunnan lausuntoa.

Mainittujen kohtien johdosta lautakunta toteaa seuraavaa:

Kohta 2.2: Eräät suurimmat yksittäiset poikkeamat talousarviosta

Kertomuksessa mainitun HYKSn käyttömenoihin myönnetyn ylitysoikeuden osalta lautakunta toteaa, että Helsingin yliopistollisen keskussairaaliiton perussäännön (8 §) mukaan sen talousarvioehdotusta laadittaessa arvioidaan jäsenkuntien varainhoitovuoden käyttömenojen maksuosuudet, pääomavelan kustannusten maksuosuutta lukuunottamatta, sen perusteella, kuinka monta hoitopäivää (hp) ja erikseen montako poliklinikkakäyntiä jäsenkuntien potilailla on kolmena edellisenä vuotena keskimäärin ollut keskussairaalaissa. Varainhoitovuoden käyttömenojen ennakko, pääomavelan kustannusten ennakkoa lukuunottamatta, kannetaan kuukausittain jäsenkunnilta tarkistettuna siinä suhteessa, kuinka monta hoitopäivää ja erikseen montako poliklinikkakäyntiä jäsenkuntien potilailla on edellisen vuosineljänneksen vastaavan kalenterikuukauden aikana ollut keskussairaalaissa.

HYKSn vuoden 1980 talousarviota laadittaessa on siten perussäännön mukaisena arviooperusteena ollut 380 000 hp, mikä on huomattavasti alle todellisen käytön (436 036), koska helsinkiläisten hoitopäivien määrä on edelleen tuntuvasti kasvanut. Tilintarkastajien maininta ylittymisen johtuneen ensisijassa siitä, että terveysvirasto on arvioinut hoitopäivien määräksi 380 000, on näin ollen erheellinen.

HYKSn perussääntöä on nyttemmin muutettu siten, ettei edellä mainitun suuruisiin ylityksiin ilmeisesti enää ole tarvetta. Kuluvan vuoden talousarvio on vielä laadittu aikaisemman perussäännön mukaan, mutta vuoden 1982 talousarvio laaditaan alueelliseen suunnitelmaan sisältyvien hoitopäivä- ja poliklinikakäyntimääriin pohjautuen.

Kohta 3.10: Kansanterveystyö Helsingissä

Kansanterveystyön toteutumisen viivästyminen

Helsingin kansanterveystyön kehittäminen on rakennushankkeiden lykkäämisen vuoksi ollut eräiltä osin hidasta, joskin on todettava myös, että toimintaa on voitu eräiden osatoimintojen osalta huomattavastikin laajentaa mm. terveydenhoitajien vastaanottotoiminta on laajentunut voimakkaasti samoin hammashuolto sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto. Uusina toimintoina on voitu aloittaa ehkäisyneuvonta, työterveydenhuolto, vanhusten neuvonta sekä opiskelijaterveydenhuolto, rintamamiesveteraanien terveystarkastukset ja verenpaineen seuranta.

Terveyskeskushankkeiden käsittelyn mutkikkuus

Terveyslautakunta pitää nykyistä suunnitelmien käsittelyjärjestelmää liian moniportaisena ja mutkikkaana. Se ilmenee tilahankkeiden moninkertaisena hyväksyttämisenä, henkilökunnan virkakiintiöimisenä, hankintojen tiettyjen markkamäärien rajoissa edellyttämistä alistamisina jne. Viime vuosien aikana tapahuneisiin järjestelyihin mm. terveydenhuollon hallinnossa on asetettu kuntien taholta toiveita hallinnon muuttumiseksi joustavammaksi. Kaupungin on kuitenkin varsin vaikeata saada yksinkertaistetuksi hankkeiden hyväksyttämismenettelyä, joka on yksityiskohdissaan erikoislaillla määritelty sitovaksi. Sitä vastoin kaupungin sisäiseen päätöksentekoon voidaan ja tulisi vaikuttaa omilla rationalisointipäätöksillä.

Kaupunginhallituksen 14.1.1980 asettama rakennushankkeiden nopeuttamiskomitea selvittää parhaillaan kaupungin rakentamisessa esiintyneiden virheiden syitä ja tekee ehdotuksensa hankkeiden toteuttamisaikataulujen nopeuttamiseksi. Terveysvirasto on omasta puolestaan kuluvan vuoden aikana pyrkinyt nopeuttamaan suunnitteilla olevia hankkeita kolmella eri tavalla:

- a) tehostamalla viraston sisällä varsinaisessa suunnitteluvaiheessa eri osatoimintojen ja toimintayksiköiden vastuuhenkilöiden sekä suunnittelijoiden yhteistyötä pyrittäessä ratkaisuihin, jotka sijoittuvat mielekkäinä

osina terveysviraston kokonaissuunnitelmaan ja käytettävissä oleviin resursseihin. Lisäksi hankkeiden edistymistä seurataan entistä järjestelmällisemmin.

- b) terveysvirasto pitää jatkuvaluonteista neuvottelukosketusta rakennusvirastoon sekä tämän taloussuunnitteluosaston johtoon, jotta mahdolliset informaatiokatkokset vältettäisiin.
- c) terveysvirasto pitää jatkuvaluonteista neuvottelukosketusta myös lääkintöhallitukseen ja lääninhallitukseen sekä tarvittaessa sosiaali- ja terveysministeriöön ynnä rakennushallitukseen, jotta saataisiin tarvittavat päätökset rakennushankkeiden jatkosuunnittelua ja toteuttamista varten.

Kohta 3.11: Lääkehankinnat

Tilintarkastajat kiinnittävät kertomuksessaan huomiota Suomen Lääketeollisuusyhdistys ry:n sopimukseen, jonka mukaan Suomen Lääketeollisuusyhdistyksen jäsen-tehtaat ovat sitoutuneet lopettamaan kaikenlaisten alennusten myöntämisen farmaseuttisista erikoisvalmisteista sairaaloille. Sopimuksen seurauksena on vapaa hintakilpailu kotimaisten tuotteiden kesken kaupungin lääkehankinnoissa täysin tyrehtynyt ja niiden hankinta vähentynyt. Tilintarkastajien mielestä kaupungin olisi suurhankkijana pyrittävä poistamaan kaikki kilpailua rajoittavat ja kaupungin edun vastaiset tekijät.

Terveysvirasto toteaa lähettäneensä 13.10.1980 kilpailuasiamiehelle tiedustelun, onko mainittu kilpailun rajoittamisesta sopiminen hyväksyttävää. Kilpailuasiamies on katsonut terveysviraston kirjelmän kanteluksi ja hankkinut siitä Lääketeollisuusyhdistys ry:n vastineen, josta terveysvirasto on antanut lausunnon. Kilpailuasiamies käsittelee asiaa edelleen.

Terveysvirasto toteaa edelleen, että terveyslautakunnan keväällä 1981 hankkimissa eräissä infuusionestetarjouksissa eivät hankkijat olleet kaupungin edun vastaisella tavalla rengastuneita. Lääketeollisuusyhdistys on 26.6.1981 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut, että edellä mainittu sopimus päättyy vuoden 1981 lopussa.

Kohta 3.12: Kivelän sairaalan toimintojen siirto Laakson sairaalaan

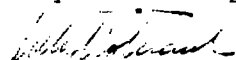
Laakson sairaalan uudisrakennus valmistuu tämänhetkisen tiedon mukaan kokonaisuudessaan helmikuun lop-

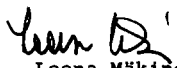
puun mennessä 1982, jonka jälkeen Kivelän rakennus 9:n sisätautien vuodeosastot pääsevät muuttamaan kyseiseen uudisrakennukseen. Maalis-huhtikuun aikana 1982 tyhjenee suunnitelman mukaan myös Kivelän rakennus 25 (hallintorakennus), jonka saneeraus ja uudisosan rakentaminen voivat siis alkaa kesällä 1982. Laakson itäisen potilasrakennuksen korjaustyöt valmistuvat urakkasopimuksen mukaan 30.5.1982, jonka jälkeen korvatautien osasto pääsee siirtymään Kivelän rakennus 9:stä ja jolloin tämän rakennuksen saneeraus voi alkaa.

Kivelän hankkeen toteuttamista (urakkalaskentaa) ei voitane kuitenkaan aloittaa ennen kuin sosiaali- ja terveysministeriö on hyväksynyt toteuttamissohjelman ja tehnyt päätöksen valtionosuuden suorittamisesta. Alkuperäisen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulun mukaan tämä päätös olisi saatava 30.9.1981 mennessä, jotta rakentaminen voisi alkaa vuoden 1982 maaliskuussa. Alkuperäisessä aikataulussa hyväksymispäätöstä edeltäville käsittelyille oli kuitenkin varattu minimiaika ja kesäkuun 1981 tilanteen perusteella näyttää siltä, että mainittu hyväksymispäätös saataa vasta vuoden 1982 alussa ja saneeraustyöt voitaisiin aloittaa tästä 4-5 kuukauden kuluttua eli sen jälkeen kun Laakson itäisen potilasrakennuksen muutostyöt ovat valmistuneet.

Mikäli siis kaupungin ja valtion päättävissä elimissä tehtävät toteuttamispäätökset Kivelän saneeraus-hankkeen osalta tehdään ajoissa niin edellytykset ovat olemassa sille, että tämä saneeraushanke (saneeraustöiden kestoajaksi arvioidaan kaksi vuotta) valmistuu vuoden 1984 aikana siten, että Laakson uudisrakennuksen tilat vapautuvat vielä po. vuoden aikana alkuperäisten suunnitelmien mukaiseen käyttöön.

Terveyslautakunnan puolesta:

Antti Kotiranta
puheenjohtaja

Leena Mäkinen
pöytäkirjanpitäjä

25.8.1981

Kaupunginhallitukselle

86/693-81

25.8.1981

Kaupunginkanslian lausuntopyyntö 12.6.1981
n:o 86/693-81

LAUSUNTO TILINTARKASTAJIEN KERTOMUKSEN VUODEN 1981
TILINTARKASTUKSESTA KOHDASTA 3.3

Tietojenkäsittelyneuvottelukunta pitää tilintarkastajien huomautuksia aiheellisina ja yhtyy tilintarkastajien esittämään periaatteeseen atk-järjestelmiin siirtymisen riittävästä valmistelusta. Atk:n hyväksikäyttö on jatkuvasti lisääntymässä kaupunginhallinnossa ja tulevaisuudessa sen piiriin kuuluu entistä suurempi osa kaupungin virastojen ja laitosten tietojenkäsittelyä. Tämän vuoksi on entistä tärkeämpää, että atk-järjestelmät toimivat luotettavasti ja tehokkaasti.

Atk-toiminnan suhteen on kuitenkin todettava, että atk:n soveltaminen on kaupunginhallinnossa vielä monessa suhteessa uutta ja tapahtuu usein tehtävissä ja toimintayksiköissä, joissa ei ole kovin laaja-alaista aikaisempaa kokemusta atk:n hyväksikäytöstä. Mm. näistä seikoista ja atk-tekniikan erittäin nopeasta kehityksestä johtuen saattaa atk-järjestelmiin siirtymisen valmistelu jäädä joltain osin puutteellisesti suoritetuksi, jolloin järjestelmiä joudutaan viimeistelemään vielä käyttöönoton jälkeenkin. Toisaalta huolellisestikin suunniteltuun järjestelmään saatetaan joutua käyttökokemusten kertyessä tekemään muutoksia. Eräänä atk-järjestelmien kehittämistä hankaloittavana tekijänä on myös mainittava atk-henkilöstön suuresta kysynnästä aiheutuvat vaikeudet saada pätevää ja pysyvää atk-henkilökuntaa hallintokuntiin sekä pääkaupunkiseudun tietokeskuskuntainliiton (PTK) palvelukseen, josta hallintokuntien tarvitsemat atk-palvelut pääasiassa hankitaan.

Jotta hallintokunnat voisivat vastata atk-toimintansa kehittämistä nykyistä paremmin, edellyttää se riittäviä resursseja ja atk-alan tuntemusta hallintokunnissa. Kaupunginhallituksen suunnittelujaoston 27.10.1980 (§ 78) tietojenkäsittelyneuvottelukunnan esityksestä hyväksymissä kaupungin atk-laitteisto- ja muun atk-toimintapolitiikan periaatteissa esitetäänkin, että virastoissa ja laitoksissa, jotka käyttävät tai suunnittelevat käyttöönotettavaksi muita kuin kaupungin

yhteisiä järjestelmiä, on oltava systeemisuunnitteluun kykenevä henkilö tai henkilöitä. Lisäksi tulee huolehtia virastojen ja laitosten muun henkilökunnan riittävästä atk-koulutuksesta. Edellä mainitussa atk-toimintapolitiikassa on esitetty myös mm. tietojenkäsittelyn kehittämisen suunnitelmallisuuteen ja sovellettaviin ratkaisuihin liittyviä periaatteita, joiden toteuttamisella pyritään kehittämään kaupungin atk-toimintaa entistä paremmin palvelevaksi.

Tietojenkäsittelyneuvottelukunnan toimeksiannosta on myös valmisteltu virastojen ja laitosten käyttöön tarkoitettua atk-projektien toteutusta käsittelevää käsikirjaa, joka sisältää ohjeita koskien mm. tietojärjestelmien rakentamisen vaiheita, kustannusten ja hyötyjen arviointia sekä atk-projektien organisointia ja ohjausta. Käsikirja on tarkoitettu atk:ta hyväksikäyttävillä virastoilla ja laitoksilla ja sen avulla pyritään tukemaan ja tehostamaan tietojärjestelmien rakentamista sekä yhtenäistämään atk:n kehittämiseen liittyviä menettelyjä ja suunnitelmia kaupunginhallinnossa. Tietojenkäsittelyneuvottelukunta on omalta osaltaan niinikään pyrkinyt huolehtimaan atk-järjestelmien riittävän perusteellisesta suunnittelusta erityisesti virastojen ja laitosten laitteistohankinnoista antamissaan lausunnoissa.

Raimo Kaarlehto
kokouksen puheenjohtaja

Tuomo Karakorpi
sihteeri

HELSINGIN KAUPUNKI
URHEILU- JA ULKOILULAUTAKUNTA

LAUSUNTO

Numero
86

Päivämäärä

20.8.1981

Kaupunginhallitus

86/693-81
SÄÄTÖKOKOUS

Vite
Kansin lausuntopyyntö nro 86/693-81,
12.6.1981

Asia
HELSINGIN KAUPUNGIN TILINTARKASTAJIEN KERTOMUS
VUODEN 1980 TILINTARKASTUKSESTA

Palauttaen viitekohdassa mainitun lausuntopyynnön liiteasiakirjoineen lautakunta ilmoittaa lausuntoon kertomuksen kohdan 3.19 osalta seuraavaa:

Kaupunginvaltuuston kokouksessaan 8.6.1977 asian numero 7 kohdalla hyväksymässä Bengtsärin alueen yleissuunnitelmassa todetaan alueen tärkeimmiksi käyttömuodoiksi leiritoiminnan lisäksi telttailuun perustuva ulkoilu ja veneily sekä siihen liittyvä kalastus.

Bengtsärin alueen tehokasta käyttöä rajoittaa, paitsi alueen etäisyys Helsingistä, myös sen hajanaisuus. Kaupungin Bengtsäriin omistamat alueet ovat neljässä osassa:

- 1 Mantereella tukialue Sandössä
- 2 Bengtsärin pääsaaren eteläosa, jossa tapahtuu nuorisosiainkeskuksen leiritointia
- 3 Pääsaarella sijaitseva Norrverkarin alue, jonka yksityisomistuksessa oleva Löknäsin niemi erottaa kaupungin omistamasta alueesta
- 4 Kiboholmenin ja Prästön saaret, joista pieni osa on yksityisten omistamaa.

Bengtsärin ulkoilualueen yleissuunnitelman yhteenvedossa todetaan mm., että tilaisuuden ilmetessä olisi pyrittävä aikaansaamaan kauppoja maa-alueiden yhtenäisyyden parantamiseksi ja vesialueiden lisäämiseksi.

Sandön alueelle suunnitellun venevalkaman toteuttamiseksi kaupungin tulisi hankkia Sandön edustalla olevan yhteisvesialueen käyttöoikeus. Prästö - Kiboholmenin -alueen toimintaedellytysten luomiseksi on tarpeen Löknäsin alueen hankkiminen kaupungin omistukseen. Lisäksi tulisi aktiivisesti hankkia ulkoilualueeseen liittyviä

vesialueita kaupunkilaisten käyttöön.

Bengtsårin ulkoilualueella on viime vuosina kiinteistöviraston metsäosaston toimesta suoritettu metsän- ja luonnonhoitoon liittyviä töitä sekä itse pääsaarella että Prästössä. Urheilu- ja ulkoiluviraston toimesta suoritettut työt ovat tähänneet lähinnä nuorisoasiainkeskuksen leiritöiden toimintaedellytysten parantamiseen.

Suomen Vapaakirkon toimesta käynnistettiin vuonna 1979 rantakaavan laatiminen Sandön kylässä Suomen Vapaakirkon ja Helsingin kaupungin omistuksessa oleville alueille. Helsingin kaupunki osallistuu edellä mainitun rantakaavan laatimiseen. Työ on kesken. Rantakaava tarjoaa valmistuttuaan mahdollisuudet Sandön alueen jatkosuunnitteluun ja kehittämiseen.

Mahdollisuudet veneilyn edellytysten parantamiseen Prästössä tullaan selvittämään ennen vuoden 1982 purjehduskautta. Keinoina voidaan käyttää mm. veneiden kiinnitysrenkaiden tai poijujen sijoittamista kaupungin omistamille alueille sekä turvallisen veneilyn merkittämistä.

Urheilu- ja ulkoiluviraston talousarvion puitteissa ei ole mahdollista lähivuosina laajemmin toteuttaa Bengtsårin ulkoilualueen yleissuunnitelmaa veneilyn ja vapaamuotoisen ulkoilun osalta.

Urheilu- ja ulkoilulautakunnan puolesta:

Per-Erik Förars

Per-Erik Förars
puheenjohtaja

Helena Rantanen

Helena Rantanen
sihteeri

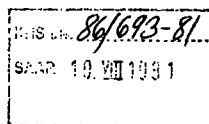
HELSINGIN KAUPUNKI
YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNTA

Numero 278

Päivämäärä

30.7.1981 § 986

Kaupunginhallitukselle

Kkanslian lähete DN:o 86/693-81

TILINTARKASTAJIEN KERTOMUS VUODEN 1980
TILINTARKASTUKSESTA

Palauttaen viitelähetteen asiakirjoineen yleisten töiden lautakunta esittää asiasta seuraavaa:

Yleisten töiden lautakunta esittää tilintarkastajien rakennusviraston toimialaan liittyvien huomautusten osalta lausuntonaan seuraavaa (numerot ja otsikot viittaavat vastaaviin kohtiin tilintarkastajien kertomuksessa):

3.1

Kaupungin edun valvonta yksityisoikeudellisissa sopimuksissa

Erilaisia urakka- ja hankintasopimuksia tehdään mm. rakennusvirastossa vuosittain varsin monia. Taloudelliselta arvoltaan ne ovat eri suuruisia ja niitä tehdään eri organisaatioportaissa. Sopimusten mukaisten suoritusten vastaanotto on myös hajautunut eri toimintayksiköihin, jotka jatkuvasti valvovat sopimusten noudattamista ja toteuttamista. Pulmakysymyksistä yksiköt neuvottelevat tarpeen mukaan hallintokunnan hankinta-asiantuntijoiden tai juridisten asiantuntijoiden kanssa. Hallintokunta joutuu usein neuvottelemaan ongelmatilanteista kaupunginkanslian lainopillisen osaston kanssa.

Koska urakoita ja hankintoja on jatkuvasti paljon vireillä ja eri toteuttamisvaiheissa ja vastaavasti niiden valvojia on useita eri toimintayksiköissä, on selvää, että sopimuksiin liittyviä käytännön ratkaisuja joudutaan eri portaissa tekemään jatkuvasti. Ratkaisun tekijöiden kokemuksesta, taidosta ja asiantuntemuksesta riippuu se, kuinka hyvin kaupungin etua valvotaan. Yleisten töiden lautakunta katsoo, että tilanne tässä suhteessa on rakennusviraston osalta varsin hyvä. Tämän vuoksi ei nykyistä tiukemman ja keskitetymmän kontrollin luominen ole tarkoituksenmukaista, se tulisi kalliiksi ja merkitsisi toimintojen haitallista hidastumista.

Yleisten töiden lautakunta katsoo, että voimassa olevat hankinta- ja urakkaohjeet sekä yleiset sopimusehdot antavat riittävän pohjan kaupungin edun valvomiseen.

3.2

Vahingonkorvausmenettelyä koskevat säännökset

Yleisiä puutteita vahingonkorvausmenettelyä koskevien säännösten sisällössä ei yleisten töiden lautakunnan mielestä ole olemassa. Tulkintatilanteita yksittäisten sopimusten ehtojen soveltamisessa sen sijaan voi joskus syntyä. Tällaisesta on ollut kysymys mm. Vuosaaren lietteenkäsittelylaitoksen urakassa. Tämä kysymys kuten muutkin vastaavat on ratkaistu asianmukaisessa järjestyksessä. Tilintarkastajien mainitsemassa tapauksessa katsottiin kysymyksessä enemmänkin olevan urakkasopimukseen liittyvä erimielisyys kuin varsinainen vahingonkorvausasia.

Erityyppisten sopimusten kohdalla ei käytännössä voida ennakoida kaikkia mahdollisia tulevia tulkinta- tai menettelytapakysymyksiä, ja kirjoittaa säännökset niin, että niistä aina saisi yksiselitteisen ohjeen eri tilanteissa. Käytännössä menettelytavat ovat niin vakiintuneita, että varsinaisia pulmakysymyksiä syntyy hyvin harvoin.

3.3

Atk-järjestelmien toimivuus

Rakennusvirastossa pieniä atk-sovellutuksia koskevat, yleensä pientietokonepohjaiset ratkaisut, on pystytty toteuttamaan ripeästi ottaen huomioon käytettävissä olevat suunnittelu- ja toteutusresurssit. Järjestelmät ovat viraston käsityksen mukaan toimineet tyydyttävästi, jopa hyvin.

Laajempien atk-järjestelmien osalta on todettava, että ne on jouduttu käytännössä toteuttamaan jaksottamalla järjestelmään siirtyminen pitemmälle aikavälille, jotta resurssien käyttö pysyisi järkevissä puitteissa ja että järjestelmistä aiheutuvat kustannukset olisivat kohtuullisia.

Atk-järjestelmiin siirtyminen on pyritty valmistelemaan riittävällä huolella ja aikavälillä siten, että jo valmiit järjestelmän osat on otettu käyttöön sitä mukaa kun ne ovat valmistuneet.

3.5

Hallintokuntien yhteistyöhankkeet

Hallintokuntien kitkattoman yhteistyön edistämiseksi on rakennusvirasto pyrkinyt mm. kaduilla tapahtuvaan kaivuuseen liittyvissä tehtävissä sekä suunnittelun että työohjelman osalta kehittämään ohjelmiensa pitkäjänteisyyttä ja niistä muille hallintokunnille antamaansa informaatiota. Näin on pyritty koordinoimaan eri laitosten uudisrakennus- ja kunnossapitoluonteiset työt katurakennusosaston vastaaviin omiin töihin ja pääilystystöihin.

Kaupunginhallitus päätti 16.1.1981 kehottaa

"kaupungin kaikkia virastoja ja laitoksia toteuttamaan kaivanto- ja muut rakennustyöt yleisellä alueella rakennusviraston katurakennusosaston valvonnassa noudattaen katurakennusosaston antamia teknisiä ohjeita ja määräyksiä,

kaupungin kaikkia virastoja ja laitoksia kustannuksellaan korjaamaan myös ennen vuotta 1980 tekemänsä kaivutöiden täyttö- ja päällystystyöt, jotka eivät täytä kadun, torin tms. tasaisuudelle asetettuja vaatimuksia sekä

rakennusviraston katurakennusosaston antamaan mahdollisuuksien mukaan eri virastojen ja laitosten kanssa neuvotellen kaivanto ja muiden rakennustöiden suorittamisesta tarvittavat yleiset määräykset."

Samalla kaupunginhallitus päätti oikeuttaa rakennusviraston katurakennusosaston tarvittaessa suorittamaan kaivantojen täyttö- ja päällystystöiden myöhemmät mahdolliset korjaukset alkuperäisen kaivantotyön teettäjäviraston tai -laitoksen kustannuksella.

Vielä kaupunginhallitus päätti, että satamalaitoksen hallinnassa olevilla alueilla on satamalaitoksen teknisen osaston osalta voimassa, mitä edellä on sanottu rakennusviraston katurakennusosastosta.

Em. kaupunginhallituksen päätökset tukevat juuri sitä hallintokuntien yhteistyölinjaa, jota tilintarkastajat kertomuksessaan korostavat.

Yhteiskäyttötunneleiden mahdollista käyttöä on tutkittu mm. Aleksanterinkadun rakentamisen yhteydessä konsulttitoimeksiantona. Selvitys kuitenkin osoitti, että jo rakennettuun katuun tehtävän betonitunnelin liikenteelliset ym. edut eivät vastaa suuria perustamiskustannuksia. Myös siirtymävaihe muodostuu pitkäksi, kun kadun kaivutyöt edelleen jatkuvat kadussa olevien käyttökelpoisten johtoverkoston kunnossapidon johdosta. Yhteiskäyttötunnelit alueiden yhdistäjinä ovat sen sijaan myös taloudellisesti kannattavia. Niiden tarpeen ja hyödyllisyyden tulee kuitenkin olla ilmeinen. Suunnittelussa olisi siten lähdettävä tästä ilmeisestä tarpeesta, jolloin yhteistoimintaakin syntyy.

Yhteistyöhankkeista talorakennustoiminnan osalta todettakoon, että rakennusvirasto on yhteistyössä käyttäjähallintokuntien kanssa suunnitellut ja rakentanut useita ns. monitoimitaloja, joissa toimii useampia yleisöpalveluita tarjoavia hallintokuntia. Saatujen kokemusten perusteella voidaan todeta, että suunnitteluvaiheessa erilaisten tarpeiden yhteensovittaminen pitkittää monitoimitalojen suunnittelua. Mikäli tilo-

jen yhteiskäyttöä voitaisiin edelleen lisätä, saavutettaisiin vielä merkittäviä säästöjä rakennus-, käyttö- ja hoitokustannuksissa. Yhteistyötä selvennäisi ja tehostaisi, jos monitoimitalon tuleva isännöitsijähallintokunta päätettäisiin jo esisuunnittelu- vaiheessa.

3.12

Kivelän sairaalan toimintojen siirto Laakson sairaalaan

Laakson sairaalan rakennustyöt ovat käynnissä sekä uudisrakennuksen että peruskorjattavien rakennuksien osalta. Uudisrakennusosa valmistuu osittain vuoden 1981 loppuun mennessä ja loppuosa kesään 1982 mennessä. Peruskorjattavista rakennuksista valmistuvat lämpökeskus, ravintokeskus ja hallintorakennus vuoden 1981 aikana ja itäinen potilasrakennus kesään 1982 mennessä. Kivelän sairaalan korjattavien rakennuksien toiminnot siirtyvät Laaksoon kevään ja kesän 1982 aikana. Kivelän sairaalan uudisrakennus- ja peruskorjaustyöt voivat alkaa syksyllä 1982 ja työt valmistuvat tämän hetkisten suunnitelmien mukaan vuoden 1984 loppuun mennessä.

3.13

Päiväkotirakentaminen

Sosiaalihallitus on 1980 asettanut uudet päiväkotien tilantarpeen vähimmäisvaatimukset, joiden mukaan hyötyalaa on lisätty noin 1 m²/hoitopaikka edellisiin ohjeisiin verrattuna. Myös vesipisteiden lukumäärää on lisätty noin 2 kpl/ryhmä.

Lasten päivähoitoviraston ja Helsingin kaupungin rakennusviraston muodostama työryhmä tutkii parhaillaan uusien vaatimusten vaikutuksia tilaohjelmiin ja pinta-alojen pysyttämistä kohtuullisina.

Kaupungin rakennuttamat päiväkodit on yleensä tehty laatuluokan II mukaan, eli rakennuksen ikä on 35-70 vuotta. Materiaalien valinta on perustunut mahdollisimman vähäisien käyttöä ja huoltokustannuksien aikaansaamiseen. Rakenteet perustuvat pilari-palkkijärjestelmään, joten mahdolliset myöhemmät muutostyöt ovat helppohkoja. Mainittakoon, että aluerakentajilta hankitut päiväkodit on joskus ollut pakko perusparantaa jo 10 vuoden kuluessa. Varsin kalliiksi ovat osoittautuneet vanhojen puisten asuinrakennusten muutostyöt, joten tällaisia rakennuksia ei olisi syytä ottaa päiväkotikäyttöön.

LVIS-tekniikka suunnitellaan rakennusvalvontaviranomaisten ohjeiden mukaan pyrkien mahdollisimman pienen energiankulutukseen. Rakennukset on mikäli mahdollista liitetty kaukolämpöverkostoon.

Päiväkotien korkeisiin kustannuksiin voidaan suuremmas-

sa määrin vaikuttaa vain pienentämällä päiväkotien kokoa normien alarajalle ja tyytymällä alhaisempaan laite- ja varustetasoon. Rakennustöiden ajoittamisella tähänastista paremmin suhdannevaihteluiden mukaisesti olisi myös saatavissa merkittäviä säästöjä.

3.23

Liikuntaesteisten huomioonottaminen

Rakennusvirasto on yhteistyössä vammaisten vuoden komitean kanssa palkannut keväällä 1981 talosuunnitteluosastolle rakennusarkkitehdin selvittämään kaupungin palvelutilojen kelpoisuuden vammaisten käyttöön.

Kesään 1981 mennessä on tarkastettu virasto- ja toimistotalot, kirjastot ja vapaa-ajantilat. Seuraavina tulevat terveydenhuollon tilat ja huoltotoimen tilat.

Kiinteistöjen tarkastuskertomuksissa puutteiden korjaussuositukset on ryhmitetty välittömästi tehtäviin, vuosikorjausten yhteydessä tehtäviin ja perusparannustöiden yhteydessä tehtäviin.

Rakenteilla olevat rakennukset tarkastetaan ja korjataan rakennustyön yhteydessä. Rakennussuunnitelmat tulevat myös tarkastetuiksi ja korjatuiksi ennen piirustusten käsittelyä lautakunnassa.

Tähän astisessa tarkastustoiminnassa on voitu havaita, että monenkirjava rakennuskanta ei anna mahdollisuuksia kaikkien puutteiden korjaamiseen välittömästi eikä kohtuullisin kustannuksin.

Aina ei esim. uuden hissin rakentaminen ole mahdollista tai auta. Joissakin tapauksissa joudutaankin tutkimaan tilojen vaihtamista paremmin käyttötarpeikseen soveltuviin.

Katualueilla on viime vuosien aikana suoritettu runsaasti liikuntaesteisten kulkua rajoittavien rakenteiden muutostöitä. Mm. reunakiven asentamisesta suoja-ten kohdalla annetut uudet ohjeet on suunniteltu ja tulokset kokeiltu yhdessä vammaisjärjestöjen edustajien kanssa. Mikäli katutilaan joudutaan rakentamaan portaat, pyritään katutilan maastosuhteiden sallimissa puitteissa järjestämään myös luiskayhteys kulkutasolta toiselle. Yhteyden pituuteen ja jyrkkyyteen vaikuttavat käytettävissä oleva tila ja korkeusero. Jotta lopputulos olisi paras mahdollinen, on asiaa tutkittava erityisesti kaa-voituksen yhteydessä, koska asemakaavan vahvistamisen jälkeen ei rakenteellisin ratkaisuin syntyneitä epäkohtia esim. ramppien jyrkkyyttä voida enää useinkaan korjata.

3.24

Katurakennustöiden organisaatio ja ajoitus

Kadunrakennustyöt ovat luonteeltaan sellaisia, että ne on teknillisesti parasta ja taloudellisesti edullisinta sekä useimmiten jopa välttämättömyyksiäkin suorittaa silloin, kun ei ole maa-ainesten eikä kadunrakennusainesten jäätymisvaaraa. Lisäksi nupukivityöt ja asfaltinlevitys edellyttävät kesäolosuhteita. Myös ammattitaitoisen kivityövoiman niukka saanti, kesä- ja talvi työvoiman keskinäisistä vahvuuksista annetut säädökset, kaupungin järjestyssääntö sekä poliisin asettamat rajoitukset säätelevät töiden suoritusajankohtaa ja työjärjestelyitä. Näistä syistä ainakin varsinaiset kadunrakennustyöt on tarkoituksenmukaista edelleenkin tehdä mahdollisimman suuressa määrin touko - syyskuussa. Kiveys- ja päällystetöiden siirtäminen kesäkauden ulkopuolelle nostaisi erittäin voimakkaasti työ kustannuksia ja työn laatu huononisi ratkaisevasti. Töiden tekemistä keskikesällä puoltaa myös se, että silloin liikenne on lomien takia pienimmillään ja haitta helsinkiläisille vähäisin. Kaduilla tehtävät viemäri- ja muut putkityöt sopivat muita katutöitä paremmin talvitöiksi.

Katurakennusosasto pyrkii vuosittaista työohjelmaa laatiessaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon myös matkailun ja yleisen viihtyvyyden vaatimukset ajoittamalla kriittisimmän keskusta-alueen katutöitä vilkkaimman lomakauden ulkopuolelle. Edelläesitetyistä vaikeuksista ja töiden suuresta määrästä johtuen po. töitä joudutaan joka tapauksessa tekemään myös touko - kesäkuussa ja elo - syyskuussa. Katutöiden aiheuttamia vaikeuksia on pyritty viime aikana vähentämään merkitsemällä vaintohtoisia ajoreittejä ja järjestämällä paremmin jalankulkijoiden kulku työmaa-alueen ohitse.

Kadun pintatyöt tapahtuvat yleensä tarjouskilpailuun perustuvina. Työt on hoidettu sopimusten mukaisesti eikä rakennusvirasto ole havainnut niissä mitään vitkastelua.

3.25

Rakennustyöt valmiiksi rakennetuilla asuinalueilla

Väestönsuojien rakentaminen on kokonaisuudessaan vuosia myöhässä uusien asunto-alueiden muusta rakentamisesta pääasiassa rahoitussyistä.

Valmiin asunto-alueen keskellä käynnissä olevan väestösuojatyömaan henkilökunnan sosiaalityöt ja varastotilat vaativat oman alueensa, joka on turvallisuussyistä erotettava aitauksella ympäristöstään.

Väestönsuojien rakentaminen kestää normaalisti 3-5 vuotta. Puolet tästä on louhinta-aikaa ja toinen puoli kuluu sisustusvaiheen rakennus-, LVI- ja sähkötöihin.

Itä-Pasilan kalliosuojan rakentamisessa pyrittiin ympäristöhaittoja vähentämään siten, että maanpäälliset rakennusosat tehtiin mahdollisimman valmiiksi urakoit-sijatyönä jo louhintavaiheessa, minkä lisäksi rakennus-viraston talorakennusosasto teki omana työnä rakennus-tekniisiä töitä häiriöaikojen lyhentämiseksi.

Sisustusvaiheessa maanpäällisiä osia on jouduttu täy-dentämään ja sisäänkäyntejä on käytetty työmaan kulku-teinä. Tämän johdosta sisäänkäyntien maanpäälliset osat on jouduttu uudelleen aitaamaan työmaa- ja rakennus-alueiksi.

Sisäänkäyntien rakentaminen täysin valmiiksi jo louhinta-vaiheessa edellyttäisi yksityiskohtaisten suunnitelmien laatimista jo 5 vuotta ennen suojan valmistumista, mikä ei teknillisesti ja taloudellisesti ole tarkoituksen-mukaista.

Itä-Pasilan kalliosuojan rakentamisessa noudatettu menettely on ympäristöhaittojen ja kustannusten kannalta katsottu parhaaksi rakentamistavaksi. Käytännössä hait-toja ei voi paljoakaan vähentää ilman turhia ja huomattavia lisäkustannuksia, joita syntyy jo nykyiselläkin rakennusvaiheistuksella.

3.26

Rakennusviraston laskentatoimen atk-järjestelmä

Rakennusvirasto antoi vuoden 1979 tilien tarkastus-kertomuksen johdosta laskentatoimen tietojenkäsittely-järjestelmää koskevan selvityksen. Viraston laskenta-toimen atk-järjestelmän kehittämistyötä suoritettaessa on kaikissa vaiheissa noudatettu kaupunginhallituksen vahvistamia kulloinkin voimassa olleita kaupunginhal-linnon atk-toiminnan yhteistyöperiaatteita. Näiden peri-aatteiden mukaisesti on mm. hankittaessa järjestelmän suunnittelua ja toteutusta, tietokoneiden käyttöä ja atk-rekistereistä tapahtuvaa tietopalvelua käytetty pääasiassa aikaisempaa Helsingin kaupungin tietokeskus-ta (TK) ja nykyistä Pääkaupunkiseudun tietokeskuskun-tainliittoa (PTK) konsultointi- ja toteutustehtäviin.

Varsinaisen atk-suunnittelun voidaan katsoa alkaneen, kun konsulttisolupitus TK:n kanssa järjestelmän yleis-suunnittelusta hyväksyttiin virastossa 21.4.1976 ja työn tuloksena valmistui 21.9.1976 päivätty tietosys-teemin yleissuunnitelma, jossa mm. hahmoteltiin las-kentatoimen tietojenkäsittelyn kokonaisratkaisuvaihto-ehdot ja esitettiin systeimiratkaisuehdotus. Ehdotettu ja myöhemmin hyväksytty ratkaisu perustui Helsingin kaupunginkanslian vuokraaman Systek Oy:n TILT-yleis-ohjelmiston hyväksikäyttöön. Tämän ohjelmistopakettin soveltuvuutta rakennusviraston perusjärjestelmäksi ei voitu kokemusperäisen tiedon puuttuessa virastossa tarkoin arvioida, mutta tarkoituksenmukaisempaa atk-tekniistä vaihtoehtoa ei tuolloin ollut osoitettavissa.

Tietokeskuksen suhteellisen rajoitettu palvelukyky niin suunnittelun kuin käyttötoiminnan osalta sekä mahdolliset ylivoimaiset esteet, kuten esim. henkilövaihdokset, otettiin virastossa jo tässä vaiheessa huomioon ja varauduttiin huolehtimaan siitä, että ainakin viraston hallinnollinen kirjanpito ja tilinpäätös saadaan kehitystyön kaikissa vaiheissa asianmukaisesti suoritetuksi.

Voidaan todeta, että tämä tavoite on myös saavutettu ilmenneistä vaikeuksista huolimatta. Hallinnollinen kirjanpito on ainakin vuositasolla v. 1979 ja kokonaisuudessaan v. 1980 luotettavaa.

Systeemiratkaisu löi mm. lukkoon PTK:ssa hoidettavan runkojärjestelmän osalta nykyiset ja lähitulevaisuudessa aiheutuvat atk-kustannukset.

Laskentatoimen runkojärjestelmän tietosysteemin suunnittelu tilattiin 3.11.1976 TK:lta konsulttityötarjouksen perusteella (systeemin suunnittelusopimus no 70/76). Suunnitteluvaiheen päättävä systeemisuunnitelma valmistui 25.10.1977. Tietosysteemin tehtäviin kuului suunnitelman mukaan mm. taloustarkkailussa käytettävien sisäisen kustannuslaskennan tavoitebudjettiraporttien (jatkuva toiminta, rakennushankkeet) ja hallinnollisten talousarvion tarkkailua palvelevien määrärahan käytön tarkkailuraporttien sekä kirjanpitoraporttien muodostaminen.

Laskentatoimen runkojärjestelmän suunnittelua ja toteuttamista koskeva konsultointisopimus no 10/78 PTK:n kanssa hyväksyttiin virastossa 7.4.1978. Tietojenkäsittelytehtäviksi määriteltiin PTK:ssa hoidettavan runkojärjestelmän tietojen käsittely, rekisteröinti ja tuotos TILT-ohjelmistolla. Virasto asetti projektin johtoryhmän ja projektipäällikön, joka toimi työn valvojana. PTK nimesi johtoryhmään edustajat ja sopimuksen vastuuhenkilöksi vain yhden henkilön projektiryhmään sekä tämän esimiehen. Tämän projektiin nimetyn henkilön toiminta sinänsä oli täysipainoista. Hänen irtisanouduttuaan PTK:n palveluksesta syntyi systeemi-työssä viivettä. Myös viraston nimeämä projektipäällikkö vaihtui työn aikana. Toteuttajien vaihtuessa lisäsi vielä se, että useita suunnitteluvastuussa aikaisemmin olleita henkilöitä ei enää ollut käytettävissä. Projektiryhmän työhön osallistui lisäksi jossain määrin kaupunginkanslian edustaja TILT-asiantuntijana.

Sopimuksen mukaan PTK vastaa siitä, että systeemi-työ tapahtuu sopimuksessa mainittujen asiakirjojen, projektin johtoryhmän ja projektipäällikön päätösten ja heidän antamiensa ohjeiden mukaisesti, mutta ei vastaa välillisistä vahingoista eikä ylivoimaisen esteen aiheuttamista viivästyksistä. Rakennusvirasto tilaajana vastaa lähtöaineiston oikeellisuudesta sekä työn suoritusta varten antamiensa ohjeiden ja määrittelyjen soveltuvuudesta. Virasto alkoi toimittaa lähtöaineistoa

magneettinauhalla n. kuukauden suunniteltua myöhemmin. Tällä myöhästymisellä ei ollut merkitystä, koska muu toteutus oli vielä kesken.

Rakennusvirasto painottaa, että kysymyksessä on tähänastisista laajin PTK:n toteuttama laskentatoimen tietojärjestelmä ja ilmeisesti laajin myös koko valtakunnan kunnallishallinnonkin huomioon ottaen.

Projektiorganisaatiot on voitu purkaa vuoden 1980 loppuun mennessä. Järjestelmä on ollut suunnitelmanmukaisessa käytössä vuoden 1981 alusta lukien ja sitä kehitetään jatkuvasti yhteistyössä PTK:n kanssa esiin tulevien tarpeiden mukaan.

Päätösmuistio laadittiin viraston ja PTK:n edustajien yhteistyönä lähinnä viraston ja PTK:n johtoa sekä asiointuntijoita varten. Siinä pyrittiin lyhyesti selvittämään projektin kulkua ja paikallistamaan ongelmia aiheuttaneet kohdat, mikä ilmenee mm. laskentatoimen hankeryhmän pöytäkirjoista. Tarkoitus oli kirjata muistiin kokemuksia mahdollisia tulevia projekteja varten eikä etsiä syyllisiä tai esittää arvostelua. Nimenomaan ongelmapainotteisena muistio saattaa ulkopuolisen tarkastelun tuloksena johtaa helposti kokonaisuuden ja lopputuloksen kannalta osittain vääriin ja epäoikeudenmukaisiin lopputuloksiin. Kokonaisuutena ottaen projektin eri vaiheissa on esiintynyt samoja vaikeuksia kuin monissa pienissäkin projekteissa. Niiden vaikutukset vain ovat tulleet selvemmin ja voimakkaammin esiin. Projektin laajuus ja kestoajka ovat myös aiheuttaneet monia sellaisia ongelmia, joita pienissä puitteissa ei esiinny.

Henkilöstön irtisanoutuminen tehtävistään projektin toteuttamisen ollessa kesken on ennalta arvaamatonta ja sitä rajoittaa vain sovittu irtisanomisaika. Riittävän pätevyyden omaavien henkilöiden saaminen lähtevien tilalle ja perehdyttäminen tehtäviinsä vie aina oman aikansa. Tästä syystä tapahtuva työn viivästyminen on katsottava ylivoimaiseksi esteeksi. On huomattava, että henkilöresurssien minimointipyrkimys on toisaalta aiheuttanut kustannussäästöjä muutenkin kalliiksi tulevassa suunnittelutyössä.

Näin laajan järjestelmän täydellinen kokeileminen ennen käyttöönottoa riittävän laajalla testiaineistolla on käytännössä lähes mahdotonta kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisin kustannuksin.

Konsulttisopimukset TK:n ja myöhemmin PTK:n kanssa on tehty käytännössä olevien yleisten standarditekstien mukaisesti. Pakotteista, esim. sakkokoroista, ei yleensä ole sovittu kaupungin omien toimintayksiköiden kesken eikä se olisi PTK:n osalta ilmeisesti voinut edes tulla kysymykseen. Kaupunginhallinnon atk-toiminnan yhteistyöperiaatteissa ei ole tällaisista pakot-

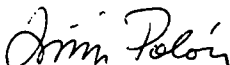
teista mitään mainintaa.

Aikataulujen pitämättömyys toteutusvaiheessa johtuu viraston käsityksen mukaan PTK:n halusta luvata enemmän kuin mihin se käytännössä pystyi. Projektin kulku käy yksityiskohdittain selville viraston laskentatoimen hankeryhmän pöytäkirjoista ja muusta projektiin liittyvästä mittavasta aineistosta sekä niistä kiirehtivistä kirjelmistä, jotka lähetettiin rakennusvirastosta PTK:lle projektin kriittisimpinä ajan-kohtina v. 1979.

Rakennusviraston käsityksen mukaan varsinaista rahassa ilmaistavaa vahinkoa tuskin voidaan osoittaa syntyneen, kun viraston hallinnollinen kirjanpito on projektin kestäessä pystytty hoitamaan olemassa olevan henkilöstön puitteissa, kaupungin tilinpäätös virastosta johtuvasta syystä ei ole myöhästynyt eikä ATK-järjestelmästä johtuvia määrärahojen ylityksiä ole tapahtunut. Osittainen viive sisäisen kustannuslaskennan tavoitebudjetin tarkkailuraporttien saamisessa PTK:sta on kyllä erityisesti v. 1979 vaikeuttanut hienojakoisempaa sisäistä tarkkailua, mutta toimintaa on silloinkin karkeammalla tasolla pystytty seuraamaan tilienkäyttöraporttien avulla. ATK-järjestelmän täysimittaiseen hyödyntämiseen on jo kiinnitetty ja tullaan kiinnittämään jatkuvaa huomiota tarpeiden mukaan.

Yleisten töiden lautakunta

Kaarlo Pettinén
puheenjohtaja

Liisa Polón
sihteeri

HELSINGIN KAUPUNKI
KIINTEISTÖLAUTAKUNTA
Käsittelijä

Numero

647

Päivämäärä

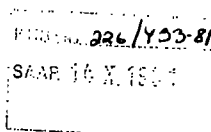
13.10.1981

Kaupunginhallitukselle

Ville

A:la

SELVITYS KAUPUNGIN KIINTEISTÖYHTIÖIDEN TOIMINNASTA
VUODELTA 1980

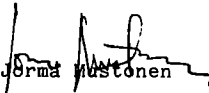
Kaupunginhallitus on 7.10.1974 (2933§) vuositilintarkastajien kertomuksen vuoden 1973 tilintarkastuksesta perusteella päättänyt kehottaa kiinteistölautakuntaa vastedes vuosittain hankkimaan kiinteistöyhtiöiltä tarpeelliset tiedot ja toimittamaan niiden perusteella laaditun selostuksen yhtiöiden toiminnasta niin, että selostus voidaan jakaa valtuutetuille vuositilintarkastajien kertomuksesta annettavan lausunnon yhteydessä.

Edellä tarkoitettu selvitys on koottu yhtiöiden tilinpäätösasiakirjoista.

Kiinteistölautakunta lähettää oheisena em. selvityksen kaupunginhallitukselle.

Kiinteistölautakunnan puolesta:

Erkki Heikkonen

Jorma Ruuska

Liite 21a

**Tietoja Helsingin kaupungin
omistamista kiinteistöyhtiöistä
vuodelta 1980**

YHTIÖ	Valmistu- misvuosi	Tilavuus m ³	As.huon. lkm	As.huon. m ²	Asukkaita 31.12.1980	Hoitokulut ilman ton- tin vuokraa mk/m ² /kk	Tontin vuokra mk/m ² /kk	As. huonei- den vuokra 31.12.1980 mk/m ² /kk
<i>Helsingin Kansanasunnot</i>								
– puutaloryhmä saneerattu	1973 – 77							
– kivitaloryhmä	1937 – 38							
Pohjolankatu 2	1950							
Osmontie 35	1952							
	Yhteensä	140.635	547	28.307	1.245	7,29	0,78	8,78 – 15,45
<i>Herttoniemen Kiinteistöyhtiöt</i>								
Siilitie 1	1956	60.700	270	14.514	670	7,64	0,28	9,82
Siilitie 5	1957	58.900	246	12.452	492	8,25	0,34	10,82
Siilitie 7	1958	71.490	277	15.054	663	8,07	0,34	10,85
Siilitie 9	1958	52.500	247	12.324	536	7,56	0,45	9,64
Siilitie 11 – 13	1960	145.565	616	30.765	1.374	8,25	0,49	10,80
	Yhteensä	389.155	1.656	85.109	3.735			
<i>Jakomäen Kiinteistöyhtiöt</i>								
Kankaretie 7	1967 – 68	147.380	470	32.181	1.729	6,64	0,98	11,10
Jakomäentie 6	1967 – 69	135.600	499	28.899	1.424	6,88	0,82	10,13
Jakomäentie 8	1967 – 69	152.350	551	32.483	1.624	6,90	0,96	11,22
	Yhteensä	435.330	1.520	93.563	4.777			
<i>Kannelmäen Kiinteistöyhtiöt</i>								
Kanneltie 8	1959	42.570	166	8.547	393	8,11	0,66	10,77
Kaarelantie 86	1962	24.500	103	5.298	280	7,00	0,95	10,59
Pelimannintie 15	1975	109.560	421	23.823	1.179	5,86	1,08	9,06
Soittajantie 6	1976	82.050	378	17.181	746	4,95	0,19	11,21
Trumpettitie 3	1977	39.900	159	9.512	469	5,04	1,33	12,03
Pehtoorintie 2	1978 – 79	53.940	232	13.223	631	5,24	1,20	10,80
Arentitie 8 Vajaa tilikausi	1978 – 79	32.500	120	7.660	365	5,25	1,38	11,51
Vitsaskuja 1 Vajaa tilikausi	1980	17.683	65	5.185	241	3,20	1,05	12,64
Parivaljakontie 2 Vajaa tilikausi	1980	22.713	97	5.462	262	5,25	1,59	11,97
	Yhteensä	425.416	1.741	95.891	4.566			

YHTIÖ	Valmistu- misvuosi	Tilavuus m ³	As.huon. lkm	As.huon. m ²	Asukkaita 31.12.1980	Hoitokulut ilman ton- tin vuokraa mk/m ² /kk	Tontin vuokra mk/m ² /kk	As. huonei- den vuokra 31.12.1980 mk/m ² /kk
Kantakaupungin Kiinteistöyhtiöt								
Sähköttäjänkatu 1	1974	68.000	269	11.131	525	5,98	0,92	9,20
Pakkamestarinkatu 2	1975	61.575	187	11.655	536	5,61	1,10	14,68
Kasöörinkatu 2	1975	41.900	132	7.632	322	6,54	1,10	12,38
Ruusulankatu 6	1977	28.800	154	4.380	163	5,05	0,31	14,13
Perhonkatu 2	1980	9.980	60	1.905	65	Vajaa toimintavuosi		17,80
	Yhteensä	210.255	802	36.703	1.611			
Kontulan Kiinteistöyhtiöt								
Kontulankuja 3	1965	39.900	160	9.536	465	7,18	0,98	12,20
Ostostie 5	1966	105.295	450	26.092	1.300	8,03	0,99	11,30
Kontulankuja 5	1967	53.973	196	12.596	675	7,36	1,01	11,30
Kontulankaari 8	1967	34.015	123	7.131	381	6,88	1,02	10,70
Kontulankaari 7	1969	55.500	209	13.071	628	7,56	0,94	11,24
Tuukkalantie 5	1971	129.640	497	31.176	1.520	6,72	1,01	10,76
Kontulankaari 11	1971	78.000	288	18.304	857	6,49	0,98	10,45
Kontulankaari 14	1972	60.115	216	13.666	685	6,77	1,10	10,61
Uittamontie 6	1975	12.708	50	3.798	221	5,72	1,03	13,91
	Yhteensä	569.146	2.189	135.370	6.732			
Käpylän Kiinteistöyhtiöt								
Mäkelänkatu 78 – 82	1981	30.371	107	5.858	Saneeraustyö			
Pohjolankatu 47 – Käpylantie 12	1950 – 52	52.950	211	10.515	432	6,74	–	8,60
Kunnalliskodintie 6	1962	90.750	403	20.678	995	6,67	1,08	8,73
Jokiniementie 5	1964	29.850	116	6.572	316	6,92	1,11	9,56
Juhana Herttuan tie 7 ja 11	1972	49.650	197	12.138	620	6,00	1,01	11,30
Lohkopolontie 7	1977	5.450	24	1.338	70	6,89	1,18	13,29
Koskelan Vanhustentalo	1976	9.845	76	2.069	85	6,41	0,28	13,00
Käärmetalo	1951	50.697	193	9.502	422	8,18	–	9,95
Valtimontie 1	1979	30.220	112	6.467	279	6,20	1,47	12,81
	Yhteensä	349.783	1.439	75.137	3.219			

YHTIÖ	Valmistu- misvuosi	Tilavuus m ³	As.huon. lkm	As.huon. m ²	Asukkaita 31.12.1980	Hoitokulut ilman ton- tin vuokraa mk/m ² /kk	Tontin vuokra mk/m ² /kk	As. huonei- den vuokra 31.12.1980 mk/m ² /kk
<i>Laajasalon Kiinteistöyhtiöt</i>								
Gunillantie 6	1970	83.500	281	18.736	949	6,83	1,02	9,90
Kasperinkuja 15	1970	57.180	213	12.634	582	6,19	1,03	10,48
Reiherintie 9	1970	66.630	238	14.973	729	6,38	1,03	10,48
	Yhteensä	207.310	732	46.343	2.260			
<i>Maunulan Kansanasunnot</i>								
Maunulan Kansanasunnot	1952	84.830	252	13.527	535	10,80	—	9,31
Metsäpurontie 12	1971	31.200	93	6.669	349	6,00	1,10	11,05
Metsäpurontie 13	1972	31.700	104	6.428	341	6,02	1,09	11,40
Kuusikkotie 4	1972	39.850	152	9.326	480	5,96	1,14	12,15
Maunulantie 19	1972	43.355	160	10.288	513	5,19	0,92	11,55
	Yhteensä	230.935	761	46.238	2.218			
<i>Maunulan Kiinteistöyhtiöt</i>								
Haavikkotie 12—18	1954	29.100	102	5.715	248	8,97	0,20	10,62
Männikkötie 7	1954	25.880	97	4.933	219	7,67	0,19	9,85
Töyrytie 3—7	1954	26.035	92	5.178	241	8,56	0,19	10,24
Maunulan Kirkkomäki 1—3	1955	28.510	110	6.193	288	6,79	0,19	8,24
Rajametsäntie 22—24	1955	36.100	146	7.140	316	8,45	0,19	9,39
Sahanmäki	1954 ja 1956	49.520	187	10.258	476	7,26	0,19	9,54
Pakilantie 12	1961	104.070	496	23.316	1.080	7,15	0,94	9,74
Koivikkotie 5	1971	25.000	100	6.033	311	7,77	1,09	11,47
Hirsipadontie 2	1973	59.045	224	13.365	664	6,78	1,00	11,63
Maapadontie 1	1977	19.230	74	4.251	188	6,38	1,24	11,97
	Yhteensä	402.490	1.628	86.382	4.031			
<i>Myllypuron Kiinteistöyhtiöt</i>								
Yläkiventie 2	1965	61.800	272	15.424	782	7,91	0,91	11,29
Yläkiventie 5	1965	96.230	388	22.988	1.167	8,02	0,96	11,28
Yläkiventie 8	1965	57.350	248	14.242	750	7,59	0,92	11,19
Yläkivi	1965	28.540	98	6.764	314	7,93	0,91	11,39
Myllymatkantie 6	1966	22.700	88	5.334	288	7,65	0,90	12,34
Alakiventie 5	1976	40.230	156	8.888	409	6,40	1,17	13,35
Alakiventie 4	1977	48.130	202	10.843	486	6,12	1,28	12,80
	Yhteensä	354.980	1.452	84.483	4.196			

YHTIÖ	Valmistu- misvuosi	Tilavuus m ³	As.huon. lkm	As.huon. m ²	Asukkaita 31.12.1980	Hoitokulut ilman ton- tin vuokraa mk/m ² /kk	Tontin vuokra mk/m ² /kk	As. huonei- den vuokra 31.12.1980 mk/m ² /kk
<i>Pihlajiston Kiinteistöyhtiöt</i>								
Salpausseläntie 14	1972	109.490	386	23.666	1.121	6,53	1,00	10,91
Johtokivenkuja 1	1967	28.630	100	6.239	301	7,25	0,92	11,41
Liusketie 3	1976	34.663	146	8.164	365	5,53	1,05	10,87
Liusketie 9	1975	26.740	108	6.217	284	6,24	0,98	11,82
Usvatie 3	1966	61.900	208	15.838	771	6,02	0,78	10,12
Karviaistie 2	1980	15.120	56	3.455	151	Vajaa toimintakausi		15,86
Karviaistie 12	1977	35.090	139	8.193	360	6,32	1,31	12,08
Puroniitynpolku 4	1978	26.620	105	6.254	297	6,03	1,21	14,25
Ratavallintie 6	1979	12.663	49	2.964	130	5,67	1,32	13,68
Ratavallintie 8 vanhustentalo	1978	9.230	72	2.161	79	6,51	0,43	13,85
Madetojankuja 2	1976	52.530	195	12.345	602	5,54	0,96	12,37
Madetojankuja vanhustentalo	1979	12.100	90	2.385	90			14,76
Sunilantie 9	1967	43.030	156	9.682	457	6,92	0,92	10,36
Pukinkuja 2	1979	27.073	107	6.162	281	5,96	1,47	13,12
Syystien vanhustentalo	1979	22.860	148	4.918	182	6,63	0,26	15,81
Salavakuja 2	1979	9.092	36	2.175	98	6,01	1,26	13,88
Yhteensä		526.831	2.101	120.818	5.569			
<i>Pohjois-Haagan Kiinteistöyhtiöt</i>								
Näyttelijäntie 2	1954	47.900	137	7.568	318	7,93	0,29	9,04
Tolarintie 3 – 11	1955	26.500	114	5.798	321	8,24	0,29	8,80
Ohjaaajantie 11 – 13	1955	29.700	132	6.744	316	6,17	0,30	8,52
Tolarintie 4 ja 8	1956	50.165	204	10.045	428	6,83	0,29	8,48
Pakkalantie	1973	71.540	233	14.432	667	6,57	1,17	8,29
Lassinlaakso	1976	62.885	247	15.483	729	6,10	0,06*)	10,60
Näyttelijäntie 15	1978	44.965	196	11.011	545	5,93	1,54	10,33
Hopeatie 16	1978	19.200	144	3.821	143	6,33	2,67**)	13,08
Hopeatie 20	1978	19.500	74	4.514	210	6,39	2,09**)	10,82
Jännetie 5	1980	19.986	78	4.729	209	Vajaa toimintakausi		13,05
Yhteensä		392.341	1.559	84.145	3.886			

*) Sisältää vain autopaikkojen vuokrat.

**) Sisältää aiemmilta vuosilta siirryneitä vuokria.

YHTIÖ	Valmistu- misvuosi	Tilavuus m ³	As.huon. lkm	As.huon. m ²	Asukkaita 31.12.1980	Hoitokulut ilman ton- tin vuokraa mk/m ² /kk	Tontin vuokra mk/m ² /kk	As. huonei- den vuokra 31.12.1980 mk/m ² /kk
<i>Puotilan Kiinteistöyhtiöt</i>								
Rusthollarintie 10	1963	77.850	328	16.676	816	7,40	0,95	10,88
Kajaaninlinnantie 7	1964	43.100	182	10.022	521	10,17	0,93	11,45
Korsholmantie 9	1964	41.650	167	9.668	495	9,30	0,91	10,99
Rusthollari	1970	12.400	36	2.572	140	8,32	0,94	12,01
Asiakkaankatu 5	1977	24.200	96	5.503	241	6,05	1,35	12,00
Kauppakartanonkatu 10	1978	32.310	129	7.343	333	6,72	1,43	11,70
Kauppakartanonkatu 26	1979	58.260	229	13.956	645	4,33	1,07	11,59
Voikukanpolku 2	1980	16.780	113	3.424	127	Vajaa toimintakausi		15,80
	Yhteensä	306.550	1.280	69.164	3.318			
<i>Roihuvuoren Kiinteistöyhtiöt</i>								
Roihuvuorentie 10	1955	25.760	105	5.080	242	8,07	0,27	10,10
Tuhkimontie 10	1956	26.500	119	5.720	291	7,57	0,26	9,46
Prinsessantie 4	1964	47.800	198	11.084	672	7,21	0,95	10,79
Mäenlaskijantie 4	1961	33.600	150	7.254	366	7,42	1,02	10,59
Susitie 2-6 (Karhulinna)	1952	47.200	156	8.766	430	8,16	—	9,41
	Yhteensä	180.860	728	37.904	2.001			
<i>Tapanilan Kiinteistöyhtiöt</i>								
Käsityöläisentie 9	1976	52.718	193	10.682	552	6,67	1,17	11,01
Palovartiantie 6-8	1977	27.340	112	6.558	315	6,49	1,20	12,53
Aksiisipolku 1 (vanhustentalo)	1977	20.800	140	3.950	155	7,82	0,28	12,86
Saniaistie 3	1979	35.120	115	7.424	331	6,35	2,42	11,32
Suutarilan Pienasuntotalo	1979	22.795	122	5.053	267	7,11	—	13,—
Tasankotie	1980	41.834	171	9.782	437	Vajaa toimintakausi		14,85
	Yhteensä	200.607	853	43.449	2.057			

YHTIÖ	Valmistu- misvuosi	Tilavuus m ³	As.huon. lkm	As.huon. m ²	Asukkaita 31.12.1980	Hoitokulut ilman ton- tin vuokraa mk/m ² /kk	Tontin vuokra mk/m ² /kk	As. huonei- den vuokra 31.12.1980 mk/m ² /kk
<i>Vallilan Kiinteistöyhtiöt</i>								
Mäkelänkatu 37 – 43	1977	22.164	86	3.558	154	7,83	—	12,86
Hämeentie 122	1959	38.258	188	8.948	378	7,50	0,91	9,41
Hämeentie 128	1959	17.400	96	4.208	175	6,68	0,83	11,34
Hattulantie 5	1964	33.490	134	7.654	361	7,54	0,94	9,39
Sammattintie 7	1961	34.885	205	8.254	634	7,96	0,97	9,02
Sammattintie 10	1962	41.825	224	9.679	441	6,71	0,92	9,39
Karstulantie 6	1961	8.975	48	2.216	97	6,77	1,00	9,67
Vellamonkatu 17	1961	22.000	160	5.291	246	5,78	0,91	9,21
Aleksis Kiven katu 40	1978	14.230	46	1.727	75	9,14	0,43	13,84
Merikasarminkatu	1979	17.700	60	3.621	164	8,31	2,28	13,82
	Yhteensä	250.927	1.247	55.156	2.725			
Toimistotalot:								
Sturenkatu 12 – 14	1979	25.057		Kerrosala 5.734				
Kallion toimistotalot	1980	13.400		3.268				
	Yhteensä	38.457		9.002		7,24		
Yhteensä 122 yhtiötä								
		5.612.008	22.235	1.224.162	58.146			
Muut yhtiöt:								
Ruusulankatu 7	1959	13.100	50	2.602	127	6,43	0,99	8,84
Koroistentie 17	1962	8.560	37	1.916	107	9,33	1,12	13,86
Siilitie 14	1968	11.143	39	2.442	118	8,66	1,13	12,81
Jännetie 3	1977	10.490	42	2.520	108	5,49	1,13	11,75
Hels. Kaup. Rakennus N:o 4	1930	25.800	117	3.615	156	8,56	0,50	9,95
Kaikki yhteensä		5.681.101	22.520	1.237.257	58.762			

	Helsingin Kansanasunnot		Herttoniemen Kiinteistöyhtiöt		Jakomäen Kiinteistöyhtiöt	
TUOTOT 1980	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
As. huoneiden v.	11,31	4.080.177	9,62	10.000.544	9,82	11.345.862
Muut tuotot	0,33	119.534	0,96	1.002.534	0,77	896.613
Yhteensä	11,64	4.199.711	10,58	11.003.078	10,59	12.242.475

KULUT 1980

	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
Hoitokulut						
Palkat ja palkkiot	1,85	667.771	1,79	1.869.015	0,90	1.040.909
Eläkkeet	0,29	106.833	0,11	120.668	0,01	15.635
Sosiaalikulut	0,31	115.175	0,44	462.063	0,21	242.308
Tontin vuokra	0,78	284.417	0,40	420.397	0,92	1.062.337
Muut vuokrat					0,01	20.300
Lämmitys	2,43	878.626	2,20	2.297.730	2,28	2.636.457
Vesi	0,44	160.318	0,53	551.535	0,90	1.035.126
Valaistus ja voima	0,17	62.697	0,20	210.086	0,38	443.714
Puhtaanapito, pihat.	0,46	168.170	0,34	355.678	0,91	1.047.245
Jätevesimaksu	0,29	104.615	0,53	559.772		
Vahinkovakuutukset	0,18	65.275	0,04	49.169	0,06	74.077
Vuosi- ym. korjaukset	0,63	227.885	1,50	1.565.951	0,90	1.042.891
Muut hoitokulut	0,20	72.607	0,28	296.834	0,17	206.624
Hoitokulut yhteensä	8,03	2.914.389	8,36	8.758.898	7,65	8.867.623
Korkokulut	2,24	810.175	1,13	1.176.770	2,88	3.336.709
Lainojen lyhennykset	1,72	621.689	1,02	1.061.277	0,87	1.010.807

Lainatiedot 31.12.1980

	mk	mk	mk
Helsingin kaupunki	14.345.983	4.315.360	21.106.464
Valtio	5.756.760	9.871.480	26.271.000
Muut lainat	1.015.000	839.262	2.580.500
Yhteensä	21.117.743	15.026.102	49.957.964

	Kannelmäen Kiinteistöyhtiöt		Kantakaupungin Kiinteistöyhtiöt		Kontulan Kiinteistöyhtiöt	
TUOTOT 1980	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
As. huoneiden v.	9,28	11.619.899	9,03	5.050.925	10,44	17.270.421
Muut tuotot	2,34	2.933.920	4,19	2.346.832	0,76	1.254.462
Yhteensä	11,62	14.553.819	13,22	7.397.757	11,20	18.524.883

KULUT 1980

	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
Hoitokulut						
Palkat ja palkkiot	1,23	1.534.028	0,52	293.044	1,41	2.337.232
Eläkkeet					0,04	59.301
Sosiaalikulut	0,29	367.969	0,10	56.642	0,27	454.124
Tontin vuokra	0,96	1.205.996	0,91	512.463	1,01	1.668.613
Muut vuokrat	0,04	46.769	0,02	9.590		
Lämmitys	1,75	2.190.054	1,86	1.038.384	2,03	3.362.355
Vesi	0,46	577.158	0,82	460.467	0,63	1.046.832
Valaistus ja voima	0,24	296.864	0,46	259.561	0,31	518.877
Puhtaanapito, pihat.	0,36	446.801	0,39	218.052	0,36	590.969
Jätevesimaksu	0,44	557.503			0,33	551.924
Vahinkovakuutukset	0,08	112.533	0,08	44.676	0,07	108.287
Vuosi- ym. korjaukset	0,55	684.201	0,42	236.583	1,47	2.422.561
Muut hoitokulut	0,13	162.281	1,02	571.070	0,18	291.820
Hoitokulut yhteensä	6,53	8.182.157	6,60	3.700.532	8,11	13.412.895
Korkokulut	4,46	5.596.149	4,92	2.754.508	2,34	3.876.849
Lainojen lyhennykset	0,80	1.006.759	1,43	803.159	0,92	1.532.388

Lainatiedot 31.12.1980

	mk	mk	mk
Helsingin kaupunki	46.799.105	29.213.576	21.867.148
Valtio	68.554.600	23.687.000	39.731.300
Muut lainat	22.184.485	11.440.000	9.233.808
Yhteensä	137.538.190	64.340.576	70.832.256

	Käpylän Kiinteistöyhtiöt		Laajasalon Kiinteistöyhtiöt		Maunulan Kansanasunnnot	
TUOTOT 1980	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
As. huoneiden v.	8,68	8.237.604	10,40	5.907.059	10,56	6.683.766
Muut tuotot	1,21	1.152.652	0,26	149.955	1,19	757.023
Yhteensä	9,89	9.390.256	10,66	6.057.014	11,75	7.440.789

KULUT 1980

	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
Hoitokulut						
Palkat ja palkkiot	1,54	1.460.425	0,87	491.384	1,02	648.640
Eläkkeet	0,06	56.570			0,15	97.057
Sosiaalikulut	0,36	340.414	0,18	101.539	0,21	131.669
Tontin vuokra	0,71	671.953	1,03	586.043	0,74	467.196
Muut vuokrat	0,04	39.680			0,03	20.000
Lämmitys	1,87	1.774.152	2,74	1.553.926	2,18	1.377.086
Vesi	0,51	479.836	0,89	504.420	0,56	356.290
Valaistus ja voima	0,27	256.595	0,32	182.308	0,25	155.431
Puhtaanapito, pihat.	0,29	277.051	0,49	278.515	0,57	358.803
Jätevesimaksu	0,46	438.613			0,35	222.291
Vahinkovakuutukset	0,07	65.137	0,07	38.698	0,05	34.480
Vuosi- ym. korjaukset	0,79	752.298	0,82	465.498	0,85	536.536
Muut hoitokulut	0,19	184.462	0,14	84.319	1,00	639.159
Hoitokulut yhteensä	7,16	6.797.186	7,55	4.286.655	7,96	5.044.638
Korkokulut	2,04	1.944.192	2,71	1.543.627	2,42	1.534.347
Lainojen lyhennykset	1,12	1.069.576	0,84	480.662	1,53	970.709

Lainatiedot 31.12.1980

	mk	mk	mk
Helsingin kaupunki	10.198.527	7.646.814	6.438.583
Valtio	18.236.967	15.960.000	14.016.180
Muut lainat	8.436.699	2.176.260	6.578.585
Yhteensä	36.872.193	25.783.074	27.033.348

	Maunulan Kiinteistöyhtiöt		Myllypuron Kiinteistöyhtiöt		Pihlajiston Kiinteistöyhtiöt	
TUOTOT 1980	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
As. huoneiden v.	9,55	10.355.449	10,77	11.221.046	10,49	15.806.129
Muut tuotot	1,21	1.309.224	1,15	1.203.566	1,12	1.678.764
Yhteensä	10,76	11.664.673	11,92	12.424.612	11,61	17.484.893

KULUT 1980

	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
Hoitokulut						
Palkat ja palkkiot	0,28	308.464	1,52	1.581.909	1,35	2.025.735
Sosiaalikulut	0,17	186.742	0,28	287.730	0,26	392.200
Tontin vuokra	0,65	701.089	1,01	1.049.406	0,96	1.440.797
Muut vuokrat					0,04	62.093
Lämmitys	2,01	2.179.779	2,09	2.180.206	1,97	2.961.426
Vesi	0,53	575.903	0,61	632.961	0,53	798.667
Valaistus ja voima	0,19	209.448	0,31	326.280	0,37	552.611
Puhtaanapito, pihat.	0,55	599.856	0,34	351.641	0,18	271.902
Jätevesimaksu	0,48	522.860	0,49	515.244	0,38	574.868
Vahinkovakuutukset	0,05	57.536	0,07	71.127	0,10	144.270
Vuosi- ym. korjaukset	1,41	1.538.336	1,54	1.605.219	0,54	817.035
Muut hoitokulut	1,71	1.854.178	0,22	232.160	0,33	493.071
Hoitokulut yhteensä	8,03	8.734.191	8,48	8.833.883	7,01	10.534.675
Korkokulut	1,76	1.912.881	2,37	2.472.407	3,90	5.877.100
Lainojen lyhennykset	1,00	1.089.762	1,15	1.199.407	0,95	1.435.245

Lainatiedot 31.12.1980

	mk	mk	mk
Helsingin kaupunki	7.492.742	21.476.162	34.851.909
Valtio	20.413.252	25.586.550	73.564.650
Muut lainat	5.607.076	4.860.088	30.824.502
Yhteensä	33.513.070	51.922.800	139.241.062

	Pohjois-Haagan Kiinteistöyhtiöt		Puotilan Kiinteistöyhtiöt		Roihuvuoren Kiinteistöyhtiöt	
TUOTOT 1980	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
As. huoneiden v.	9,57	9.435.933	10,11	9.288.449	8,94	4.361.321
Muut tuotot	2,07	2.035.740	1,24	1.139.152	1,59	778.243
Yhteensä	11,64	11.471.673	11,35	10.427.601	10,53	5.139.564
KULUT 1980						
Hoitokulut	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
Palkat ja palkkiot	0,99	974.630	1,48	1.356.258	1,60	780.481
Eläkkeet	—	7.286	—	904	0,12	59.368
Sosiaalikulut	0,22	219.334	0,34	312.793	0,40	194.435
Tontin vuokra	0,80	784.873	1,02	938.734	0,53	258.034
Muut vuokrat			0,09	86.640	0,04	17.325
Lämmitys	2,08	2.050.783	1,95	1.789.482	1,94	946.058
Vesi	1,06	1.049.439	0,49	445.802	0,46	222.699
Valaistus ja voima	0,28	271.629	0,25	230.801	0,09	44.473
Puhtaanapito, pihat.	0,54	528.994	0,29	267.469	0,44	212.861
Jätevesimaksu			0,49	454.420	0,46	226.725
Vahinkovakuutukset	0,07	72.789	0,08	72.280	0,07	34.156
Vuosi- ym. korjaukset	0,96	944.614	1,38	1.265.085	1,76	860.922
Muut hoitokulut	0,68	674.649	0,12	107.187	0,29	139.186
Hoitokulut yhteensä	7,68	7.579.020	7,98	7.327.855	8,20	3.996.723
Korkokulut	3,66	3.621.817	3,38	3.106.144	1,39	679.585
Lainojen lyhennykset	1,13	1.117.260	1,20	1.102.525	0,75	368.528
Lainatiedot 31.12.1980						
	mk		mk		mk	
Helsingin kaupunki	34.628.876		18.088.692		3.094.900	
Valtio	40.284.907		36.388.400		4.756.458	
Muut lainat	7.784.630		15.066.449		891.418	
Yhteensä	82.698.413		69.543.541		8.742.773	

	Tapanilan Kiinteistöyhtiöt		Vallilan Kiinteistöyhtiöt		
TUOTOT 1980	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	
As. huoneiden v.	10,09	5.650.122	9,40	6.391.060	
Muut tuotot	2,63	1.473.692	1,12	763.618	
Yhteensä	12,72	7.123.814	10,52	7.154.678	
			25,81	Toimistotalot 2.788.562	
KULUT 1980					
Hoitokulut	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	
Palkat ja palkkiot	0,84	469.164	1,55	1.053.015	
Eläkkeet			0,04	27.822	
Sosiaalikulut	0,14	81.104	0,27	184.753	
Tontin vuokra	1,11	621.482	0,94	639.377	
Muut vuokrat	0,02	11.603		—	
Lämmitys	1,82	1.018.217	2,12	1.440.879	
Vesi	0,90	502.307	1,11	756.798	
Valaistus ja voima	0,34	192.187	0,25	170.049	
Puhtaanapito, pihat.	0,58	323.225	0,30	201.205	
Jätevesimaksu					
Vahinkovakuutukset	0,14	77.693	0,06	44.196	
Vuosi- ym. korjaukset	1,06	594.285	1,16	785.636	
Muut hoitokulut	0,23	127.566	0,31	212.600	Sisältää aluehuollon
Hoitokulut yhteensä	7,18	4.018.833	8,11	5.516.330	
Korkokulut	5,93	3.320.821	2,70	1.836.215	
Lainojen lyhennykset	1,24	693.033	2,24	1.520.343	
Lainatiedot 31.12.1980		mk		mk	
Helsingin kaupunki		22.277.514		6.038.604	
Valtio		41.674.000		16.309.880	
Muut lainat		20.997.348		29.943.050	
Yhteensä		84.948.862		52.291.534	

	Ruusulankatu 7		Koroistentie 17		Siilitie 14	
TUOTOT 1980	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
As. huoneiden v.	8,30	285.314	13,65	313.789	12,67	371.142
Muut tuotot	0,64	22.240	0,72	16.626	0,27	8.098
Yhteensä	8,94	307.554	14,37	330.415	12,94	379.240

KULUT 1980

	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
Hoitokulut						
Palkat ja palkkiot	1,98	68.107	2,42	55.604	1,89	55.385
Sosiaalikulut	0,33	11.404	0,56	12.796	0,32	9.414
Tontin vuokra	0,99	34.152	1,12	25.854	1,13	33.151
Muut vuokrat						
Lämmitys	1,83	62.980	3,86	88.714	4,04	118.417
Vesi	1,00	34.263	0,57	13.072	0,55	16.183
Valaistus ja voima	0,18	6.262	0,29	6.737	0,60	17.498
Puhtaanapito, pihat.	0,13	4.522	0,36	8.191	0,26	7.758
Jätevesimaksu			0,60	13.598	0,29	8.422
Vahinkovakuutukset	0,06	1.956	0,02	572	0,08	2.472
Vuosi- ym. korjaukset	0,74	25.279	0,61	14.048	0,56	16.327
Muut hoitokulut	0,19	6.488	0,06	1.351	0,06	1.845
Hoitokulut yhteensä	7,43	255.413	10,47	240.537	9,78	286.878
Korkokulut	0,96	33.056	1,96	45.140	2,24	65.777
Lainojen lyhennykset	0,88	30.368	1,01	23.308	1,73	50.659

Lainatiedot 31.12.1980	mk	mk	mk
Helsingin kaupunki	116.341	253.791	700.983
Valtio	300.000	259.200	476.184
Muut lainat	4.000	27.344	130.559
Yhteensä	420.341	540.335	1.307.729

	Jännetie 3		Hels. Kaup. Rakennus N:o 4	
TUOTOT 1980	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
As. huoneiden v.	11,06	346.783	9,45	549.005
Muut tuotot	1,04	32.904	0,04	2.160
Yhteensä	12,10	379.687	9,49	551.165
KULUT 1980				
Hoitokulut	mk/m ² /kk	mk/v	mk/m ² /kk	mk/v
Palkat ja palkkiot	1,87	58.891	1,73	100.704
Eläkkeet			0,68	39.509
Sosiaalikulut	0,34	10.699	0,31	18.211
Tontin vuokra	1,13	35.655	0,50	28.932
Muut vuokrat				
Lämmitys	1,81	56.833	2,40	139.247
Vesi	0,87	27.368	1,46	84.623
Valaistus ja voima	0,24	7.774	0,06	3.686
Puhtaanapito, pihat.	0,10	3.335	0,89	51.632
Jätevesimaksu				
Vahinkovakuutukset	0,08	2.805	0,04	2.078
Vuosi- ym. korjaukset	0,07	2.299	0,90	52.585
Muut hoitokulut	0,06	2.066	0,09	5.152
Hoitokulut yhteensä	6,62	207.729	9,06	526.365
Korkokulut	6,58	206.535	0,10	5.945
Lainojen lyhennykset	0,56	17.572	—	—
Lainatiedot 31.12.1980				
		mk		mk
Helsingin kaupunki		1.710.011		116.000
Valtio		2.245.000		—
Muut lainat		—		—
Yhteensä		3.955.011		116.000

ISSN 0357-086X

Frencckellin Kirjapaino Oy, Helsinki 1981